

EGYES ÁGAZATI FELADATOK TÁRCASZINTŰ VÉGREHAJTÁSA

A 2005 év egyik legfontosabb feladat volt az intézményi struktúra 2004-ben megkezdett átalakításának befejezése. Ennek megfelelően 2005. január 1-től összevonásra került a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági feladat, ezzel létrejött az egységes zöldhatóság, amelyet első fokon a regionális szerveződésű 12 környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség, míg a másodfokú hatósági feladatokat, valamint a jogszabályban nevesített hatáskörök keretei között a külön jogszabályok szerint elsőfokú hatáskörébe utalt ügyekben az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (továbbiakban: Főfelügyelőség) látja el.

Döntés született az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság (OKTVF) megszüntetéséről, feladatainak jogutód szervezetekbe való telepítéséről. A Vízügyi Múzeum, Levéltár és Könyvgyűjtemény átalakításra került, az új neve Vízügyi Központ és Közgyűjtemények, amely a megszüntetésre kerülő OKTVF elsődleges jogutódjává vált. Az OKTVF feladatai közül a KvVM, a VITUKI Kht, az ÁBKSZ, valamint a Főfelügyelőség vett át feladatokat. Megszüntetésre került továbbá a KvVM Oktatási Központ is, amelynek feladatait a VITUKI Kht. vette át. Ezek az átalakítások, átszervezések 2005. december 31-ig befejeződtek, a 2006. évi költségvetésben már a végleges intézményi struktúra jelent meg.

A második Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-II) végrehajtása során a KvVM feladata kettős: a többi minisztériumhoz hasonlóan részt vesz a célkitűzések eléréséhez szükséges feladatok tervezésében és megvalósításában, ezen túlmenően pedig gondoskodnia kell az NKP-II koordinálásáról, az ország környezet- és természetvédelmi, valamint a vízügy területén tervezett/elvégzett tevékenységek összefoglalásáról.

Az NKP-II végrehajtásának koordinálása érdekében megalakult és munkaterv szerint rendszeresen ülésezett a Tárcaközi Bizottság, melynek munkáját a tematikus akcióprogramok szerinti 9 albizottság segítette. A tárca koordinálásával elkészült és a Kormány elfogadta az NKP-II 2004. évi előrehaladási jelentését, 2005. évi végrehajtási tervét, valamint a 2006. évi szakmai finanszírozási irányelvét. Elkészült az NKP-II első két évének végrehajtásáról szóló országgyűlési beszámoló alapanyaga is.

A tárca által végzett feladatok az egyes szakterületek ágazati beszámolóiba beépülve kerülnek bemutatásra.

1. Környezetvédelmi ágazati feladatok végrehajtása

Hulladékgazdálkodás

A 110/2002.(XII.12.) OGY határozattal kihirdetett Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) a hulladékgazdálkodás 2003-2008. közötti országos céljait és azok megvalósítását szolgáló intézkedéseket határozza meg. Az OHT végrehajtásáról két évente beszámolót kell készíteni, és ez alapján felül kell vizsgálni az eredeti célkitűzéseket.

A 2005. évi feladat az OHT felülvizsgálatának megkezdése és lehetőség szerinti elvégzése volt. Ennek keretében a VITUKI Kht. koordinálásával, a Kht. közhasznú szerződése alapján elkészült a 2003-2004. évi teljesítési beszámoló szakmai tervezete, valamint a felülvizsgálati javaslat.

A területi hulladékgazdálkodási tervek felülvizsgálata a KÖVIZIG-ek 2006. évi feladata. A szakmai felkészítés keretében több tájékoztató és egyeztető megbeszélésre került sor, tapasztalatszerzés érdekében a KÖVIZIG-ek segítséget nyújtottak a Felügyelőségeknek az OHT felülvizsgálatának előkészítésében, a 2004. évi hulladék-bejelentések feldolgozásában, és elvégezték az OSAP 2033-as (települési hulladékpolitika) adatszolgáltatás rögzítését.

Folytatódott az OHT-ban meghatározott végrehajtási programok részletes kidolgozása. A programok előkészítése, illetve megvalósítása 2008. végéig folyamatosan történik.

2005-ben elkészült a biohulladék kezelési országos program (Bio-P), a települési szilárd hulladék lerakók rekultivációja program (ORP), az országos szelektív hulladékgyűjtési program (OSZHP) szakmai javaslata. A programok tartalmi összefoglalója bekerült a 2005. július 27-i Kormányülésre benyújtott hulladékgazdálkodási tájékoztatóba, amelyet a Kormány elfogadott. Az előzetes tárcaközi szakmai egyeztetések alapján a programok fejlesztési, illetve költségvetési forrásokból történő támogatási igényei komoly finanszírozási problémát jelentenek, amelyek csak uniós forrásokból látszanak biztosíthatónak.

A PCB (policlórozott bifenil)-tartalmú berendezésekről felállítandó nyilvántartás összesítését, valamint a PCB-k ártalmatlanítására vonatkozó tervet (programot) az Európai Bizottságnak kellett megküldeni. Az ennek megfelelően kidolgozott programot az EKTB fogadta el, majd továbbította a meghatározott hivatalos úton.

Szintén elkészült a növényvédőszer-hulladék program, amelynek keretében a szennyezett csomagolási hulladékok hatékony visszagyűjtése folyamatosan történik. A történelmi növényvédőszer-hulladékok visszagyűjtésére a két legérintet-

tebb (Bács-Kiskun és Pest) megyére, valamint a Balaton menti 3 megyére begyűjtési akció került meghirdetésre, melynek megvalósítására 2006. évben kerül sor.

Elkészült az ipari hulladék kezelési program szakmai tervezete. A GKM-mel és a programban érintett gazdasági szereplőkkel történt egyeztetések alapján átdolgozott program véglegesítése a 2006. évi kiemelt feladatoknak megfelelően történik

Az azbeszt-mentesítési program végrehajtásának keretén belül a GKM és a KvVM közös KIOP pályázata alapján kerül sor szórt azbesztet tartalmazó épületek mentesítésére (Budapest-Budafok, Győr, Tatabánya területén). Tárcánk a lakosság, illetve a szakvállalkozók számára készített kiadványokkal biztosította az azbeszt-mentesítés során keletkező hulladék megfelelő kezeléséhez szükséges információkat.

Hazai forrásokból folytatódott az önkormányzatok szelektív gyűjtést szolgáló fejlesztéseinek támogatása (BM-TFH decentralizált önkormányzati támogatási keretek – Regionális Fejlesztési Tanácsok). A 1,5 milliárd forintos keret pályázati feltételeinek kialakításában, majd a pályázatok értékelésében az OKTV Főigazgatóság bevonásra került.

A települési hulladékgazdálkodás korszerűsítését szolgáló regionális nagyprojektek közül az EU Bizottsága eddig 12-t hagyott jóvá. Az ISPA és a Kohéziós Alap támogatásával összesen 20 hulladékgazdálkodási projekt előkészítése és megvalósítása van folyamatban. A projektekkel eddig le nem fedett területekre kidolgozásra került a „Fehér foltok” program, amely az NFT nagyprojekt javaslataihoz, illetve az önkormányzatok fejlesztési javaslataihoz biztosít szakmai háttérrel.

A feladatok közé tartozott az NFT II. tervezésében való szakterületi részvétel, szakmai felügyelet.

Az illegálisan elhagyott hulladékok problémájának megoldására a tárca munkabizottságot hozott létre, összeállítás készült az ezzel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről és szankciókról rendelkező hulladékgazdálkodási és egyéb jogszabályok jegyzékéről. A természetvédelmi örök és a területi ellenőrök (gát-, csatorna- és mederőr) számára tájékoztató készült az elhagyott hulladék észlelése esetén teendőkről, a hulladék „feltakarításához” szükséges intézkedésekről. Az érintett társhatóságok részvételével indított BM-KvVM „zöld-kommandó” akciósorozat keretében az ellenőrzéseket végrehajtó szervezetek az engedély nélküli hulladék lerakókat, a gumiabroncs tárolást, valamint az engedély nélküli autóbontást végző szervezeteket is ellenőrzik.

Az új, átfogó hulladékinformatikai rendszer (HIR) 2005-ben kezdte meg tényleges működését. Az első ízben a 2004. évi hulladékképződésről és kezelésről te-

endő, minden hulladékra kiterjedő bejelentések beküldési határideje 2005. márciusa volt. Az adatok rögzítése és feldolgozása az év során folyamatosan történt, a felügyelőségeknek azonban a feladat rendkívüli leterheltséget jelentett. Ennek enyhítése érdekében több alkalommal a KÖVIZIG-ek munkatársai is átirányításra kerültek az adatfeldolgozás segítésére.

A 2004. évi adatok feldolgozásával párhuzamosan megtörtént az 1996-2003. közötti veszélyes hulladék „történelmi” adatok hozzáférhetővé tétele a nyilvánosság számára. A 2004. évre vonatkozó adatok hozzáférhetővé tétele érdekében az új jogszabályok alapján a HIR-ben gyűjtött adatok rögzítése, szakmai és formai ellenőrzése megtörtént, a bejelentést nem tett potenciális adatszolgáltatók ellenőrzése és adatközlésre történő felszólítása folyamatban van. A nyilvános adatkérés modul kidolgozása és internetre telepítése megtörtént, az adatokkal való feltöltés megkezdődött, az eseti adatszolgáltatás és a hiánypótlási felszólítások alapján beérkező új információk feldolgozását követően a nyilvános, teljes körű adat hozzáférés biztosítható.

Megkezdődött a helyi hulladékgazdálkodási tervek országos adatbázisának összeállítás, a tervek összesítését, elemzését szolgáló program elkészült, az önkormányzati kérdőívek a BM közreműködésével szétküldésre kerültek. A beérkezett válaszok feldolgozása folyamatban van.

Speciális nyilvántartási és adatszolgáltatási rendszer került kialakításra a hulladék gépjárművekre és az elektronikai hulladékokra, amelyeket a Főfelügyelőség üzemeltet.

A biológiai allergének (parlagfű) elleni védekezés tárcát érintő feladatai

A 126/2003. (XI. 21) OGY. Határozat - a „Parlagfümentes Magyarországért” eseti bizottság jelentésének elfogadásáról és a szükséges kormányzati intézkedésekről - felhatalmazása alapján működött 2005-ben is a „Parlagfümentes Magyarországért” tárcaközi bizottság, melyben tárcánkat a környezet-egészségügyi, valamint természetvédelmi szakterület képviselte. A közérdekű védekezés végrehajtásának fedezete – az adó 1%-okból befolyt összeggel – az FVM költségvetésében szerepelt. A környezetvédelem célrendszere, a környezetbarát gyommentesítés - a Közmunkatanáccsal való együttműködés eredményeként - az FMM által meghirdetett közmunkaprogram keretében valósult meg.

Telepeken élők környezet-egészségügyi problémáinak felmérése

A Kormány – a cigányság életkörülményeinek és társadalmi helyzetének javítására irányuló középtávú intézkedéscsomagról szóló, az 1073/2001. (VIII. 13.)

Korm. határozattal módosított 1047/1999. (V. 5.) Korm. határozat felülvizsgálata alapján – a romák társadalmi integrációjának elősegítése érdekében elfogadta a 1021/2004. (III. 18.) Korm. határozatot. A környezetvédelmi tárca felelősségi körébe a telepeken lakók életkörülményeinek javítása, az egészségesebb lakókörnyezet megteremtése tartozik. Ennek érdekében elindítottuk a „Telepeken és telepszerű lakóhelyen élők környezet-egészségügyi problémái” című országos felmérési programot, melynek utolsó szakasza 2005-ben zárult le. A Debreceni Egyetem Népegészségügyi Iskola által lebonyolított felmérés az ország 19 megyéje, közel 800 telepének környezet-egészségügyi adatait tartalmazza. Ezzel teljessé vált a 2001-2005 között készült országos adatbázis.

A Paksi Atomerőmű és a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója hatósági ellenőrzési program korszerűsítési koncepciójának kidolgozása

A 15/2001.(VI.6.) KöM rendelet 6. sz. melléklete a felügyelőségeknek a kiemelt létesítményekre (atomerőmű, kísérleti és tanreaktor, uránbánya, radioaktív hulladéktároló, A-szintű izotóplaboratórium, kiegészített fűtőelem-tároló) vonatkozóan ír elő ellenőrzési kötelezettséget. Az Alsó-Duna-völgyi KTVF az illetékességi területén lévő kiemelt létesítményekkel kapcsolatos ellenőrzését előre meghatározott mérési program alapján végzi, mely program felülvizsgálata és korszerűsítése időszzerűvé vált. A kiemelt létesítmények, azaz a Paksi Atomerőmű és a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT) hatósági ellenőrzési program korszerűsítési koncepciójának egységes éves monitoring programját az ADU-KTVF elvégezte.

Országos Radiológiai Központ kialakítása

Az Országos Környezeti Sugárellenőrzési Rendszer (OKSER) működését szabályozó 275/2002. (XII. 21.) Korm. rendeletben megfogalmazott célok teljesítésének érdekében a környezetvédelmi ágazatnak, mint az OKSER tagjának rendelkeznie kell egy Adatgyűjtő és Szolgáltató Központtal, amely az ágazat radiológiai méréseit koordinálja, az eredmények gyűjtését és szakmai ellenőrzését ellátja. A Paksi Atomerőmű és a KKÁT ellenőrzésével kapcsolatosan az Alsó-Duna-völgyi KTVF-nél képződik a legtöbb mérési eredmény a környezetvédelmi ágazaton belül, az adatok értékeléséhez szükséges szakmai ismeretek is itt állnak rendelkezésre, ezért célszerű volt a központ feladatait Bajára telepíteni.

Egyéb környezetvédelmi feladatok

Az országos halonbank 2004-ben megkezdte működését. A bank működtetésével kapcsolatos további feladatokat az OKTVF végezte. Újabb közbeszerzési eljárásban kiválasztásra került a halon-bank további működtetője. 2005-ben megtör-

tént a hazai stratégiai halon-készlet megállapítása. Az ezen felüli felesleg egy része exportra, másik része ártalmatlanításra került.

A metil-bromid felhasználás végleges kiváltását célzó *GEF (Global Environment Facility) finanszírozású projekt* hosszú előkészítés után a megvalósítási szakaszhoz érkezett. Folyamatban van a gépek beszerzése és a gazdálkodók továbbképzésének megszervezése.

Levegőtisztaság-védelem

Az új EU irányelv hazai átvételének megalapozására országos felmérés készült a kisméretű porfrakciók mennyiségének és összetételének meghatározására. A környezetvédelmi felügyelőségek az ország 22 településén mérték a szállópor szennyezettség toxikus fém (ólom, kadmium, arzén és nikkel), valamint policiklikus szénhidrogén tartalmát. A mért adatok értékelése folyamatban van.

Az EU és a nemzetközi együttműködések keretében vállalt kötelezettségeink szerinti adatszolgáltatási elvárásoknak megfelelően került az OKTVF közreműködésével kidolgozásra és megküldésre a légszennyező anyagok országos kibocsátási katasztere, valamint a levegőminőségi adatok értékelése és átadása a kijelölt mérőpontokról.

Elkészült a hazai közúti, vasúti, légi és vízi közlekedés országos, regionális és lokális emissziókatasztere. A 2003. évre, illetve a 2004-es évre vonatkozó kataszter elkészítésére a Közlekedéstudományi Intézet Kht. kapott megbízást 2006. április 30-ai határidővel. A tanulmányok elsősorban a közlekedési kibocsátásokkal kapcsolatos nemzeti és nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek végrehajtását alapozzák meg.

Az elmúlt évek hagyományait követve 2005-ben is megrendezésre került a közlekedési-környezetvédelmi akció, melynek eredményeként tovább bővült az adatbázis az üzemelő gépkocsik környezetvédelmi állapotáról.

A minisztérium negyedszer vett részt az *Európai Autómentes Nap* hazai megszervezésében. A rendezvény helyszínén az OKTVF immissziós mérőbusszal végzett légszennyezettségi méréseket.

Zaj- és rezgésvédelem

2005-ben lezárult a „Strategic Noise Mapping in Hungary” című, 2004. áprilisában indított Phare-projekt. A projekt célja az volt, hogy egy nemzetközi szakértői csoport segítségével a minisztérium mélyebb tapasztalatokat szerezzen a zajtér-

képek elkészítésében, előzetesen megbecsülje a teljes budapesti agglomeráció zajtérkép készítésének költségvonzatát és időtartamát, valamint ajánlatokat adjon főváros zajtérképeknek elkészítéséért felelős szerv számára. Az előbbi feladatok elvégzésén túl, zajtérkép készült Budapest V. kerületére, valamint Budaörs M5 autópálya melletti területére.

Víz- és talajvédelem

A 2005. év és az elkövetkező évek kiemelt feladata az EU 2000/60/EK Víz Keretirányelvben (VKI) foglalt feladatok végrehajtása.

Az EU Nitrát Irányelvnek megfelelően elkészült és benyújtásra került a Nitrát Országjelentés. A felszíni és felszín alatti vizek védelmére vonatkozó uniós követelmények alapján megkezdődött a vizek szennyezés-csökkentési programja.

A *környezeti kármentesítés* tényfeltárási feladatok végrehajtása érdekében, a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 22.§-ban előírt szakmai feladat szabályozására, megjelent és hatályba lépett a kármentesítési tényfeltárási szűrővizsgálatával kapcsolatos szabályokról szóló 14/2005. (VI. 28.) KvVM rendelet. A jogszabályi követelmények bevezetésének elősegítésre különböző felkészítő fórumokra került sor az érintettek számára.

A víz keretirányelv, a nitrát irányelv, és a készülő felszín alatti víz leányirányelv előírásai szükségessé tették mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek monitoring rendszere felülvizsgálatát.

A felszíni vizek monitoring rendszerének fejlesztése során az ökológiai alapállapot felmérési program szakmai előkészítése, a PHARE project elkészítése megtörténtek, továbbá megkezdődött a vízminőségi adatbázis bővítése.

2004-ben megkezdődött és 2005-ben folyamatosan folyt a felszín alatti vizek megfigyelését szolgáló nagyarányú (EuropeAid/114956/D/SV/HU2002-000-180-04-01-02-03) monitoring fejlesztési program a „Felszín alatti vizek kémiai állapotfelmérése” címmel, amelynek befejezése 2006. márciusára módosult. E háromnegyed részt Uniós, egynegyed részt hazai pénzforrásból, megvalósítandó Phare projekt kivitelezése során az Ország egész területére kiterjedően történik a felszín alatti vízből mintavételek, új mintavételi pontok kialakítása, a vett minták – 10/2000. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet szerinti – teljes komponenskörre vonatkozó vizsgálata, az eredmények adatbázisba gyűjtése, valamint az összegyűjtött adatok alapján a feltáró és operatív monitoring hálózat kialakítására vonatkozó javaslat megalapozása érdekében.

Az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) keretében végrehajtott feladatok:

- Folytatódott a szennyezőforrások országos számbavétele.
- Egyre több kormányzati munkamegosztás szerinti alprogram indult egyedi kármentesítési beruházásokkal. (Jelentősebb alprogramok: GKM Szilárdásvány-bányászat, GKM MÁV, HM Honvédelem, PM-ÁPV Rt. Volt Szovjet Laktanyák, PM-ÁPV Rt. Társasági Privatizációs Alprogram).
- Megkezdődött – a több mint 5 Mrd Ft költségszintű – Budafok-barlanglakások területén lerakott gáztisztító massa ártalmatlanítása és a 12 Mrd Ft költségszintű, az M6-os autópálya építéséhez kapcsolódó, a nagytétnyi Metallochemia gyár által okozott szennyezés kármentesítése.
- Elkészült az EU-Kohéziós Alap támogatással tervezett, 5,0 Mrd Ft költségigényű ürm-csókavári kármentesítés pályázati dokumentációjának összeállítása.
- Folyamatban van a mecseki uránipar által szennyezett külszíni létesítmények, meddőhányók és környezetük rekultivációja, valamint az uránipar legveszélyesebb hulladékait befogadó zagytarozók hosszú távú, helyben történő stabilizálása. (2005-ben több mint 1,6 Mrd Ft).
- Támogatást kapott a KIOP-ból több kármentesítési pályázat is.

EU és nemzetközi egyezményekkel kapcsolatos feladatok

Megerősítésre került a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi Genfi Egyezményhez kapcsolódó, a nehézfémek légköri kibocsátásának csökkentéséről szóló, Aarhusi Jegyzőkönyv (ratifikáció).

További feladatok:

- EMAS Phare Twinning Light project vezetése, szakmai irányítása, rendezvények előkészítése, lebonyolítása (felügyelői munkatársak és hitelesítő szakemberek képzése, road show-k);
- EMAS kiadvány készítése a projekt keretében, és terjesztése a minisztérium háttérintézményei, a kamarák és szövetségek bevonásával. Illetékes Testületként folyamatos részvétel az EU Öko-címke Bizottság munkájában és a Regulatory Committee-ben. Az új és a felülvizsgált öko-címke kritériumok hazai megfelelésének vizsgálata az érdekelt szervezetek bevonásával;
- Döntéshozói minőségben folyamatos tevékenység ellátása az EU öko-címke és a nemzeti környezetbarát minősítő rendszerben, a benyújtott pályázatok értékelésére és a védjegyek megítélésére (szakmai véleményező, javaslattevő a Környezetbarát Termék Kht.);
- A Duna-védelmi Egyezmény MLIM (Monitoring és Laboratóriumi Management Munkacsoport) tevékenységében való aktív közreműködés (a Duna vízgyűjtő területén a nemzetközi monitoring működtetése, a Víz Keretirányelv

tipológiával, referencia helyekkel, interkalibrációval és a monitoring fejlesztésével kapcsolatos feladatok);

- Részvétel az Európai Unió Környezet-egészségügyi Akciótervét kidolgozó Tanácsadó Testület munkájában. A testület feladata a 2004-2010. közötti időszakra vonatkozó Akcióterv szakmai előkészítésének koordinálása;
- Részvétel a Magyar-Szlovák Környezet- és Természetvédelmi Vegyes Bizottság Környezet-egészségügyi Munkacsoportjának szakmai tevékenységében.

EU tagságunkhoz kapcsolódó kötelezettségeink teljesítése érdekében nemzeti álláspont készült a Kormány, illetve az EU delegáció számára több területen: a csomagolási hulladék, a hulladékká vált gépjárművek és az elektromos és elektronikai hulladék témakörben, valamint a mosószer-szabályozás, az integrált termékpolitika, stb. témakörében.

A *Magyar–Szlovák* Természetvédelmi és Környezetvédelmi Együttműködési Vegyes Bizottság keretein belül tevékenykedő Környezeti Elemek védelme és Informatika Munkacsoport befejezte az „Adatok a Határtérség Környezeti Állapotáról” című kiadvány harmadik, kibővített füzetének kiadásának előkészítését a 2002. évi állapotra vonatkozóan. Az adatgyűjtés befejeződött, kiegészítésre került az Aggteleki karszt – szlovák karszt viszonylatában felszín alatti adatokkal.

A *Magyar–Román* relációban a Környezetvédelmi Vegyes Bizottság keretén belül ad hoc szakértő csoport alakult a potenciálisan határon áttérjedő hatású létesítmények és tevékenységek létesítésével, működtetésével és ellenőrzésével kapcsolatban felmerülő problémák beazonosítására, vizsgálatára, elemzésére és bemutatására, különös tekintettel a Rosia Montana (Verespatak) projektre – e szakértői csoport működtetése. A szakértői csoport javaslatot készített a verespataki bányanyitással kapcsolatos hatásvizsgálati dokumentáció tartalmi követelményeire, amelyet a román fél beépített az általa kiadott követelmény-listába.

A beruházással kapcsolatban jelenleg a magyar javaslatokat/elvárásokat is tartalmazó tartalmi követelményeknek megfelelő környezeti hatástanulmány elkészítése folyik. A hatástanulmány benyújtását követően a román hatóság megküldi azt a magyar érdekelt feleknek véleményezés céljából.

A KvVM részt vett a *NovoVirje-i* tervezett vízlépcsővel kapcsolatos hatásvizsgálati eljárás szakmai lezárásában, a Magyar-Horvát Integrált Vízgazdálkodási Albizottság (korábban: a Dráva és Mura Folyók Közös Szakaszaik Hasznosítása albizottság) munkájában, valamint a Magyar Köztársaság Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a környezetvédelem és természetvédelem terén való együttműködésről szóló új Egyezmény előkészítésében. Az Egyezmény 2006. január 26-án, a magyar-horvát közös kormányülés alkalmával került aláírásra.

Magyar-osztrák együttműködés keretében a vizsgálatok folytatódtak a Rába folyó osztrák területről áterjedő habzás jelenségének vizsgálatával kapcsolatban, illetve megkezdődtek az egyeztetések az osztrák oldalon engedélyezett termál erőmű által okozott só terhelés növekedésének ügyében.

Intézményfejlesztés

A BM OKF és a KvVM közös szervezésében került megrendezésre, „a veszélyes tevékenységek hatósági felügyelete” című konferencia. Az 2005. április 12-én tartott egynapos tanácskozás célja, az érintett tárcák, hatóságok és civil szervezetek megelőzés, baleset-elhárítás és tájékoztatás területén szerzett tapasztalatainak feldolgozása, valamint a további együttműködés lehetőségeinek megvitatása volt. Az újabb „Zöld Bűnözés” Konferencia 2005. november 18-án került megrendezésre, ahol a környezetért való jogi felelősség kérdése széles aspektusban – büntetőjog, közigazgatási jog, polgári jog – került vizsgálat alá.

A BM és KvVM szervezésében 2005. júniusban elkezdődött a „zöldkommandós” regionális akciósorozat, melynek célja a veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek és a környezet-károsító cselekmények megelőzése volt. Az országos akció sorozatra hét alkalommal egy-egy hónap időtartamban regionális szervezésben került sor. Az akciósorozat június hónapban az észak-magyarországi régió ellenőrzésével kezdődött, majd 2006 év elejére áthúzódva a dél-dunántúli régiós ellenőrzéssel zárult le.

A környezetvédelmi hatósági szervek hatósági és méréses ellenőrzésének összehangolására ellenőrzési tervet készítettek. Az ellenőrzések a potenciális veszélyt jelentő tevékenységekre és a szándékos környezetszennyezésekre (illegális hulladék elhagyás) koncentráltak. A céllenőrzések és akciók végrehajtása a társszervekkel közösen történt (pl.: környezetvédelem, katasztrófavédelem; tűzoltóság; rendőrség; közlekedésfelügyelet, ÁNTSZ; stb.). Az ellenőrzések elérendő célja volt többek között a veszélyes tevékenységek felülvizsgálata keretében a hatóságközi együttműködés javítása.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) az EU direktíváknak megfelelő hazai jogszabályok szerinti informatikai infokommunikációs rendszer korszerűsítése és fejlesztése kapcsán

- az OLM honlapja 2005-ben továbbfejlesztésre került a magyar-szlovák légszennyezettségi adatok megjelenítésére;
- „Zöld telefonos” levegőminőségi információs rendszert működtet a minisztérium;
- Érintő képernyős terminálok telepítésére került sor két városban, Miskolcon a felügyelőség Zöld irodájában és Győrben a Szent István Egyetemen;

- Esztergomban a kultúrházba telepítve plazma képernyős levegőminőségi információ közlő rendszer működik. A rendszer a régió légszennyezettségi adatait mutatja be, beleértve a szlovák határmenti adatokat is.
- A fejlesztéseket a Magyar Információs Társadalom és Stratégia program és a minisztérium pénzügyi kerete, fele-fele arányban fedezte. A megvalósult fejlesztések következtében tovább javult a lakosság tájékozottsága a légszennyezettségi adatokról Miskolc, Győr és Esztergom városokban.
- Folytatódott az EU és egyéb nemzetközi adatszolgáltatás teljesítésének biztosításához a megfelelő szakterületi információs rendszer (FAVI, és a hozzá kapcsolódó KÁRINFO) fejlesztése és feltöltése.

A szakmai tevékenységet és felelősségi kört érintő, az év folyamán előkészített, kiadott jogszabályok, rendelkezések és ezek hatása a gazdálkodásban

- 109/2005. (VI. 23.) Korm. rendelet az elemek és az akkumulátorok hulladékaiknak visszavételéről;
- 209/2005. (X. 5.) Korm. rendelet a betétdíj alkalmazásának szabályairól;
- 240/2005. (X. 27.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló, Bazelben, 1989. március 22. napján aláírt Egyezmény módosításainak kihirdetéséről;
- 270/2005. (XII. 15.) Korm. rendelet a mosó- és tisztítószeres hatóanyagok biológiai bonthatóságának ellenőrzéséről és az információszolgáltatás rendjéről;
- 313/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet, valamint ezzel összefüggésben egyes további kormányrendeletek módosításáról;
- 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról;
A jogszabály egyszerűsíti az engedélyezési eljárásokat.
- 37/2006. (II. 20.) Korm. rendelet a csomagolásról és csomagolási hulladékról szóló 94/2002.(V.5.) Korm. rendelet módosításáról;
- 1/2005.(I.13.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet módosításáról;
A módosítás során a légszennyezettségi zónák besorolása - összhangban a 2002/3/EK irányelvvel - kiegészült a talajközeli ózonra vonatkozó besorolással, valamint a felügyelőségek javaslatai alapján módosítására került a 2. mellékletében felsorolt településlista.
- 13/2005. (VI. 23.) KvVM rendelet az elemek és akkumulátorok, illetve hulladékaik kezelésének részletes szabályairól szóló 9/2001. (IV. 9.) KöM rendelet módosításáról;
- 19/2005.(VII.26.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet módosításáról;

- A módosítás 2005-ben felmerült, az egyes technológiáknál megadott vonatkoztatási oxigéntartalom előírásokra, valamint újabb eljárás-specifikus technológiák jogszabályba történő beépítésére vonatkozott.
- 21/2005.(VIII.26.) KvVM rendelet az egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról szóló 10/2001.(IV.19.) KöM rendelet módosításáról;
A módosítást elsősorban a telephelyen belüli terhelés kiegyenlítésre vonatkozó szabályok kiegészítése indokolta.
  - 27/2005. (XII.6.) KvVM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról;
A rendelet részleteiben tartalmazza a felszíni vizekbe bebocsátott használt és szennyvizekre vonatkozó új adatszolgáltatási igényeket is. A rendelet mellékletét alkotják azok az adatlapok, melyek alkalmasak lesznek valamennyi adatszolgáltatási igény kielégítésére mind hazai, mind nemzetközi szinten.
  - 28/2005.(XII.7.) KvVM rendelet az 50 MW_{th} és annál nagyobb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről szóló 10/2003.(VII.11.) KvVM rendelet módosításáról;
A módosítást a füstgázkéntelenítő berendezések üzemével nyert gyakorlati tapasztalatok indokolták és egyben lehetővé tette a nem megfelelő működés időtartamának hosszabb időtávra kiterjedő, normatív szabályozáson alapuló korrekt rendezését is.
  - 33/2005.(XII.27.) KvVM rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól;

Megjelent a 11/2005.(III.10.) OGY határozat a nagy távolságra jutó, országhatáron áttérjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi Genfi Egyezményhez kapcsolódó, a nehéz-fémek (HM) légköri kibocsátásának csökkentéséről szóló, Aarhusban, 1998. június 24-én elfogadott Jegyzőkönyv megerősítéséről.

Előkészült a 49/2001. (IV. 3.) Kormányrendelet helyébe lépő „a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről” szóló új rendelet. (27/2006.(II.7.) Korm. r.).

- Hatályba lépett a kármentesítési tényfeltárás szűrővizsgálatával kapcsolatos szabályokról szóló 14/2005. (VI. 28.) KvVM rendelet.

Előkészítésre került a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001.(II.14.) Korm. rendelet módosítása.

A jogszabály előkészítés terén 2005-ben a legjelentősebb feladatot az új környezeti zaj- és rezgés-védelemről szóló jogszabálycsomag előkészítése jelentette. Ennek kapcsán sor került a hatósági zajvédelmi munka kereteit megadó eddigi jogszabályok (a zaj- és rezgésvédelemről szóló 12/1983. (V. 10.) MT rendelet és

végrehajtási rendeletei) teljes körű felülvizsgálatára és újraszabályozására. A koncepciónak megfelelően az alábbi rendeletek szakmai tervezete készült el:

- a környezeti zaj illetve rezgés elleni védelem szabályairól szóló Korm. rendelet (tartalmazza az eredetileg önálló jogszabálynak tervezett, a zaj- és rezgésbírság megállapításának szabályairól szóló szabályozást is),
- a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet módosításáról szóló miniszteri rendelet,
- a zajkibocsátási határérték megállapításának és a zajkibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló miniszteri rendelet.

A jogszabály előkészítés terén a másik fontos feladatot a kültéri használatra tervezett berendezések zajkibocsátására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/14/EK irányelv módosítására vonatkozó 2005/88/EK irányelv átvétele jelentette. A módosítás néhány kültéri berendezés II. lépcsős zajkibocsátási határértékének hatályba léptetési időpontját érintette. Az irányelv jogharmonizációjának szakmai javaslata 2005. decemberében készült el (7/2006.(II. 8.) KvVM–GKM együttes rendelet).

2. Természetvédelmi ágazati feladatok végrehajtása

Természeti területek védetté nyilvánítása

Az országos jelentőségű védett természeti területek összkiterjedése – a védetté nyilvánítási eljárást a legtöbb esetben súlyosan hátráltató, akadályozó tényezők ellenére - növekedett (5533 hektárral).

Az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek kiterjedését az új védetté nyilvánításokkal (2005. december 31-ei állapot) az alábbi táblázat szemlélteti:

<i>természetvédelmi kategória</i>	<i>területe (hektárban)</i>	<i>Védett területek aránya az ország területéhez képest</i>
Nemzeti Parkok (NP)	485 038	5,2%
Tájvédelmi Körzetek (TK)	321 837	3,5%
Természetvédelmi Területek (TT)	28 102	0,3%
Természeti Emlék (TE)	0	
<i>Országos jelentőségű védett természeti területek</i>	<i>834 976</i>	<i>9,0%</i>
Helyi jelentőségű védett természeti területek	39 464	

Mindösszesen	874 441	9,4%
Ex lege védett lápok (jelenleg rendelkezésre álló, megosztás előtti adatok)	64971	
Ex lege védett szikes tavak (jelenleg rendelkezésre álló, megosztás előtti adatok)	20365	
Védett természeti területek felmért ex lege védett területekkel együtt	959 777	10,2%

Védett és védelemre tervezett természeti területek tulajdonviszonyainak alakítása

A védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. tv. végrehajtására 2005-ben fejezeti kezelésű előirányzatként nem állt rendelkezésre költségvetési keretösszeg. A legsürgősebb földügyi problémák rendezésére elengedhetetlenné vált más források (természetvédelmi kártalanítási keret, Kövice-maradvány) igénybevétele, illetve uniós pályázati pénzek (LIFE, KIOP) felhasználása földvásárlásokra. Ennek eredményeként 4865 ha terület került állami tulajdonba és nemzeti park igazgatósági vagyongazdálkodásba.

Vagyonkezelői jog átadás-átvételével (honvédelmi, belügyi, vízügyi szervektől) további 3041 ha területtel növekedett az igazgatósági vagyongazdálkodású területek kiterjedése. A vagyonkezelői jog átvételének jelentősebb pénzügyi vonzatát jelentette az ún. megvalósulási vázrajzok elkészítése a korábban állami területként nyilvántartott honvédségi, illetve határőr-ingatlanok esetében a valós művelési ágba helyezés céljából.

A Védett Természeti Területek Törzskönyve digitális változatának elkészítése

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. évi tv. 67. §, valamint az ehhez kapcsolódó 13/1997. (V. 28.) KTM rendelet alapján a Védett Természeti Területek Törzskönyvét a Minisztérium, mint országos nyilvántartást vezeti, kézi és számítógépes rendszerben egyaránt. Szükségessé vált ezért kialakítani a Törzskönyv gépi változatát is, amelynek alkalmas arra, hogy tárolja, rendszerezze és megjelenítse a védett természeti területek naprakész adatait. A Védett Természeti Területek Törzskönyve c. program alkalmas a védett természeti területek legfontosabb adatjellemezőinek feltüntetésére, a felvitt adatok keresésére és megjelenítésére képernyőn, illetve nyomtatásban, továbbá a változások követésére.

Élővilág-védelmi feladatok

A 2004-ben elfogadott fajmegőrzési tervek megvalósítása 2005-ben tíz állatfaj (42%) esetében indult meg gyakorlati szinten, elsősorban a LIFE-Nature (rákosi vipera, túzok, kék vércse, hiúz és farkas), a Jedlik Ányos pályázatok (csíkos

szöcskeegér), és a KvVM központi finanszírozásának (ezüstsávós szénalepke, csíkos boglárka, vértesi csuklyásbagoly, haragos sikló, kék vércse) köszönhetően. Ennek keretében egyes fajoknál állományfelmérések történtek (pl. az említett lepkefajok), információs anyagok készültek (csíkos boglárka, haragos sikló), a szaporodást segítő beavatkozások történtek (tűzok, kék vércse), de kiemelő a rákosi vipera szaporodását célzó telep létrehozatala és a tűzokvédelmi területek kialakítása földvásárlások, agrár-környezetvédelmi beavatkozások révén.

Folytatódott a kipusztulással veszélyeztetett rákosi vipera fajmegőrzési tervében foglaltak gyakorlati megvalósítása. A Kunpeszéren tavaly átadásra került Viperavédelmi Központban sikeresen folytatódott a tartási és tenyésztési program. Ennek során 43 újszülött rákosi viperával gazdagodott a Rákosivipera-védelmi Központ állománya.

A fajmegőrzési terv megvalósításának keretében folytatódott a közép-dunai löszhátságon a fokozottan védett haragos sikló állományainak felmérése, valamint a szársomlyói állomány monitorozása. A terv keretében elkészült a fajt és annak megőrzési lehetőségeit bemutató plakát is. Folytatódott a veszélyeztetett ill. közösségi jelentőségű fajok megőrzési terveinek kidolgozása: 3 növényfaj (tornai vértő, magyarföldi husáng, borzas macskamenta) megőrzési terve elkészült. További hét növényfaj (tátogó kökőrcsin, kónya zsálya, erdélyi hérics, tátorján, mocsári kardvirág, tartós szegfű, bánáti bazsarózsa) megőrzési terve készült el, melyek tartalmi és formai egységesítése után kerülnek majd elfogadásra.

További hat növényfaj (hagymaburok, egyhajúvirág, osztrák sárkányfű, északi sárkányfű, magyar kökőrcsin, boldogasszony papucs) megőrzési terveinek elkészítése kezdődött meg, melyek elkészülése következő évben várható.

A fajmegőrzési tervekben foglaltak megvalósítása négy növényfaj esetében kezdődött meg. A bókói zsálya, az erdélyi hérics és a tátogó kökőrcsin élőhelye körül kaszálás és cserjeirtás történt, a tornai vértő élőhelyét veszélyeztető bálványfa irtása is megkezdődött.

Folytatódott a tátogó kökőrcsin kritikusan lecsökkent egyedszámú populációjának erősítésére irányuló kertészeti „törzstenyésztés” létrehozása. A fajmegőrzési tervekben foglaltak megvalósítása öt növényfaj esetében kezdődött meg. A bókói zsálya, az erdélyi hérics és a tátogó kökőrcsin élőhelye körül kaszálás és cserjeirtás történt, a tornai vértő élőhelyét veszélyeztető bálványfa irtása is megkezdődött. A mocsári kardvirág élőhelyén merevfóliás szigetelő rendszerrel vízviszatartás valósult meg, mely az élőhely rekonstrukcióját szolgálja.

A 2005. évben folytatódott az éticsiga-monitorozás, a Szent István Egyetem Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszékének koordinációjával. Az éves jelen-

tésben szereplő megállapítások jelentik a tudományos alapját az éves gyűjthető mennyiség meghatározásának.

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) működtetése

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer a magyarországi biológiai sokfésűség állapotát megfigyelő országos program. Az NBmR feladatai 10 projekt köré szerveződnek, melyeken belül a meghatározott célok elérésére alkalmas objektumok (komponensek: élőhelyek, életközösségek, növény- és állatfajok populációi) kerültek kiválasztásra.

Tíz program monitorozása, vagy annak koordinációja országos léptékű. Ezek, a kisemlősök, denevérek, az ürge, a halak, a kétéltűek-hüllők, a nagylepkek és a vízi makroszkopikus gerinctelenek a növényfajok, növénytársulások és élőhelyek komponensekhez köthetőek.

Az NBmR 5 éves tevékenységének összefoglalása és értékelése érdekében lefolytatott kétéves felülvizsgálati program 2005-ben lezárult, a záródokumentumot a NBmR Szakértői Tanácsa elfogadta. Ennek keretén belül a következő élőlénycsoportok ötéves adatsoraiból készült meta-adatbázis: növénytársulások, növényfajok, élőhely-térképezés, egyenesszárnyúak, kisemlősök (bagolyköpetek vizsgálatával), makrozoobentosz és halak. Az élőhely-térképezés, a mohák és gombák monitorozásának eddig gyűjtött adatai részletes feldolgozásra kerültek, az eredményekből jelentések készültek. A NBmR feladatainak továbbfejlesztésében prioritást kaptak az EU irányelvek, az Élőhelyvédelmi Irányelv és Víz Keretirányelv előírásai.

Az év folyamán tartott szakmai üléseken sikerült a lepkék, a halközösségek, a makroszkopikus gerinctelenek és denevérek monitorozása mintavételezési protokolljait a tapasztalatok alapján elemezni és kijelölni a protokollok továbbfejlesztésének lépéseit. A NBmR honlapjának felújításához az anyagok elkészítése, javítása megtörtént.

Egyéb monitorozási feladatok

A Kis-Balaton természetvédelmi monitorozása 2005-ben is a 16/2001. KöM-KöViM-EüM együttes utasításában megjelent programnak megfelelően működött.

Dráva környezeti- és természeti monitorozásával kapcsolatban a 2066/1999. (III. 31.) sz. kormányhatározat előírásai szerint a korábbi években kialakult programnak megfelelően elkészültek a szükséges adatfelvételek és az adatokat a Duna-

Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon működő Dráva térinformatikai rendszerben rögzítették.

Folytatódott a Tisza menti fénycsapdák üzemeltetése. A Tisza ciánszennyezését követően a Tisza partján felállított négy fénycsapda 2005-ben is üzemeltek. A begyűjtött anyag szétválogatása, határozás és szakmai értékelése további forrás biztosítása esetén lehetséges a jövőben.

Az élettelen természeti értékek védelmével kapcsolatos szakmai feladatok

Az élettelen természeti értékek közül az ex lege védelem alatt álló barlangok, források és víznyelők nyilvántartási feladatai keretében befejezés előtt áll a közhiteles barlangnyilvántartás felállítása, melynek számítógépes adatbázisa a 2005. végi állapot szerint 4193 barlangot tartalmaz. A KVI és a TvH között létrejött adatszolgáltatási megállapodásnak megfelelően, 3147 barlangra vonatkozóan készült az érintett helyrajzi számokat is tartalmazó adatszolgáltatás a KVI felé; amelyek vagyongazdálkodási jogának átadása az év végéig – a DINPI kivételével – valamennyi érintett nemzeti park igazgatóság felé megtörtént. Folytatódtak a források és víznyelők nyilvántartásba vételét megalapozó állapotfelmérések is az Aggteleki, a Balatoni, a Bükk és a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságok területén.

A barlangnyilvántartás adataira alapozottan véglegesítésre került a mérete, természeti (genetikai, hidrológiai, geológiai, morfológiai, őslénytani, ásványtani, denevérvédelmi stb.) értékei, illetve régészeti jelentősége folytán megkülönböztetett védelmet igénylő barlangok tételes indoklással alátámasztott listája, amely összesen 304 barlangot tartalmaz.

Erdészeti és vadászati feladatok

Az erdőrezervátum program végrehajtása keretében folytatódott az erdőrezervátum kutatási feladatok irányítása és felügyelete. Ennek keretében több terepi bemutató és egyeztető megbeszélés eredményeként tovább fejlesztett módszertant vezettek be az erdőrezervátum magterületek faállomány-szerkezetének és talajtani jellemzőinek felmérésére.

A hálózat mintavételi pontjaiban a Vár-hegy és a Kékes Erdőrezervátumban faállomány-szerkezeti és talajtani felméréseket végeztek, térinformatikai módon dokumentálva. A Vár-hegy Erdőrezervátum magterület egy részének felmérése áthúzódott 2006-ra.

Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 24. § (4) bekezdése a környezetvédelmi és vízügyi miniszter számára egyetértési, valamint véleményezési jogkört biztosít a körzeti erdőtervek jóváhagyásában. Évente ismétlődő kiemelt feladat az éppen érvénybe lépő körzeti erdőtervek jóváhagyása keretében a környezetvédelmi minisztert megillető egyetértési, illetve véleményezési hatáskör gyakorlásával kapcsolatos szakmai előkészítő, irányítási és ellenőrzési feladatok elvégzése. 2005. év folyamán 33 körzeti erdőterv készült el, amelyekhez a beérkezések ütemében miniszteri egyetértés kiadásra került.

A védett természeti területeken alkalmazható természetközeli erdőkezelési, erdőgazdálkodási módszerek egyes kísérleti területeinek kijelölésére, valamint az ezzel kapcsolatos kutatások támogatására irányuló, a természetes folyamatokra alapozott természet-közeli erdőgazdálkodás bevezetését és elterjesztését szolgáló program a PRO SILVA HUNGARIA (PSH) Egyesülettel való együttműködésben folyik. A módszerek bevezetésére, bemutatására az elmúlt évben 2 mintaterület került kialakításra védett természeti területeken lévő erdőkben.

Vagyonkezelési szakmai tevékenység

Kiadásra került a nemzeti park igazgatóságok állami tulajdonú védett és védelemre tervezett természeti területein végzett természetvédelmi vagyonkezelési tevékenységének egységes alapelvek szerinti ellátásáról szóló útmutató, amely tartalmazza a saját vagyonkezelés egységes, a nemzeti park igazgatóságok általi ellátásához szükséges szakmai irányelveket és a főhatósági irányításához szükséges módszertani iránymutatásokat.

Megjelent a nemzeti park igazgatóságok által kötött haszonbérleti szerződések egységesítéséről szóló 16/2005. (K. V. Ért. 2006. 1.) KvVM utasítás.

A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő védett és védelemre tervezett természeti területek kiterjedése 2004. II. félévében 261 ezer hektár felett volt. A 2005. június 30.-i állapot szerint ezen területek nagysága 263 ezer hektár feletti, azaz közel 2000 hektárral több.

Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program

A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások iránti érdeklődés a várakozást messze meghaladta, mivel a határidő lejártáig több, mint 32000 támogatási kérelem érkezett a kifizető ügynökséghez. Az Érzékeny Természeti Területek programba összesen 2204 gazdálkodó lépett be, több mint 114 ezer ha területtel.

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv 2005. évi módosítása során 3 új terület (Bihari-sík, Kis-Sárrét, Zámolyi-medence) került be a támogatható Érzékeny Természeti Területek közé.

Folytatódott az Érzékeny Természeti Területek természetvédelmi szempontú monitorozása a Hevesi-sík és az Észak-Cserehát ÉTT-ken, az erről szóló jelentések elkészültek. Megalapozó tanulmányok készültek a Bükkalja, Gerje-Perje sík, Homokhátság, Kis-Sárrét és a Taktaköz Érzékeny Természeti Területekre is.

Tájvédelem

Folytatódott az 1996. évi LIII. törvényben foglalt természetvédelmi tervek rendszerének szakmai előkészítése annak érdekében, hogy a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv végrehajtását elősegítse, illetve más ágazati tervek (pl. területrendezési, területfejlesztési tervek, hálózati tervek) készítése során figyelembe lehessen venni a természetvédelem, tájvédelem elvárásait, prioritásait. A tárgyévben az eddigi eredmények alapján egy kiválasztott területre elkészült egy természet- és tájvédelmi modellterv, amely a részletes módszertani előírások összeállításának alapját képezi.

Az egyedi tájérték-kataszterrel rendelkező települések száma országos szinten 478-ra növekedett. A természet védelméről szóló törvény 2005. évi módosításával az egyedi tájértékek a településrendezési terveknek lesznek kötelező tartalmi elemei. Ezzel lehetőség nyílt az eddig felmért tájértékek minősítésére, és a településrendezési tervekbe való felvételükre.

Az Európai Táj Egyezményhez történő csatlakozás előkészítése, illetve az egyezmény végrehajtásából a KvVM-re háruló feladatok ellátása keretében az e célból alakult tárcaközi munkaértekezlet ajánlásai alapján elkészült a kihirdető törvény szakmai tervezete és egy kapcsolódó kormányhatározat javaslata.

Kezelési tervek készítése

A TvH koordinációjával és szakmai támogatásával folytatódott a nemzeti park igazgatóságokon a természetvédelmi kezelési tervek készítése mind a már természetvédelmi oltalom alatt lévő, mind a védelemre tervezett területek esetében.

A kezelési terv dokumentációk készítésének egységes elvi-módszertani megalapozása érdekében a tárgyévben elkészült egy részletes tartalmi és formai útmutató.

A természetvédelmi kezelési tervek tárcaegyeztetésre való előkészítésének keretében folytatódott a kezelési tervek TvH-n belüli szakmai egyeztetése, véleményezése. 36 db tervezési terület esetében a TvH megküldte a szakmai véleményét a nemzeti park igazgatóság számára. 18 tervezési terület esetében megtörtént a természetvédelmi kezelési terv megküldése tárcaegyeztetésre. Miniszteri rendelet mellékleteként 8 db természetvédelmi kezelési terv jelent meg.

Ökoturizmus

Elkészült a természetvédelem Ökoturisztikai Konceptiója, összhangban a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiával.

2005-ben számos, az ökoturizmust szolgáló látogató- és oktatóközpont átadására került sor. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság felújította a Baradla-barlang Vörös-tói szakaszának infrastruktúráját, valamint új bejárati és kijárati épület létesült. Elkészült a Kúria Oktatóközpont és egy új tanösvény is létesült. A Bükki Nemzeti Park területén új oktatóközpont épült. A Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság az új csopaki székházában Zöld Pont irodát nyitott, átadta a zalaszántói Kosty Malom bemutatóhelyet. Átadták a Tapolcai-tavasbarlang felújított infrastruktúráját, valamint 2 új tanösvényt. A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság területén új tanösvény létesült, az Órségi nemzeti park Igazgatóság területén pedig megkezdődött egy új látogatóközpont építése.

Natura 2000 hálózat kialakítása

A Natura 2000 területek kijelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelyek fennmaradása érdekében betartandó földhasználati előírásokat tartalmazó jogszabály kidolgozása folyamatban van. 2005 során folyamatos szakmai egyeztetések folytak az FVM érintett főosztályaival.

A természetvédelmi irányelvek végrehajtásából adódóan a tagállamoknak jelentési köteleességei vannak. 2005 során 3 jelentést küldött meg Magyarország a Bizottság számára, melyek a következők: a Tanács vadon élő madarak védelméről szóló 79/409/EK irányelv 9. cikk (3) alapján és a Tanács természetes élőhelyek és a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló 92/43/EGK irányelv 16. cikk (2) bekezdése alapján összeállított jelentések, illetve a 79/409/EGK irányelv 12. cikke szerinti jelentés "a madárvédelmi irányelv kapcsán tett nemzeti intézkedésekről a 2004. május 1-jei EU-csatlakozásától 2004. december 31-éig terjedő időszakban".

A 2005. szeptemberben megrendezett Pannon biogeográfiai szemináriumon az EU Bizottságának képviselőivel és szakértőinek közreműködésével a Pannon

biogeográfiai régióba tartozó tagállamok áttekintették a Natura 2000 területek kijelölésének tapasztalatait. A szemináriumnak Magyarország adott otthont. Összességében elmondható, hogy az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának képviselői szerint a magyarországi kijelölés szakmailag megalapozott, és lényegében megfelelő szintű. Kis számú, de nem jelentéktelen esetben azonban felmerültek hiányosságok, további teendők. Ezek közül a füves élőhelyek és az ezen élőhelyeken előforduló fajok elterjedési területeinek túlságosan kis arányú lefedettségét emelték ki, és jelezték, hogy ezekben az esetekben további területek kijelölése szükséges. Összesen 19 faj és 7 élőhelytípus esetén kéri a Bizottság további területek kijelölését.

Egyéb természetvédelmi nemzetközi kötelezettségek

Az Európai Geopark Hálózathoz való csatlakozás előkészítéseként, a tervezett Nógrádi és Bakony-Balaton Geopark képviselőiben az érintett nemzetiparkigazgatóságok 1-1 munkatársa részt vett az Európai Geoparkok 6. konferenciáján (Leszvosz, Görögország).

Három Európa-diplomás terület kialakítására, illetve megújítására vonatkozó javaslat megvitatását követően a beszámoló jelentés megküldésre került az Európa Tanácsnak. Készül az Ipolytarnóci és a Szénások Európa Diplomás területek felülvizsgálata.

Jogszabályalkotási feladatok

A szakmai előkészítést követően (helyrajzi számok kigyűjtése illetve kigyűjtése és egyeztetése az érintett nemzeti park igazgatóságokkal) a 8002/2005 (MK 138) KvVM tájékoztatóval kihirdetésre került a nyílt karszterületek külterületi helyrajzi számos jegyzéke; a 34.891 db helyrajzi szám mintegy 180.000 hektárt fed le. A 13/2001 KöM rendelet módosítása során, az elkészített részletes szakmai indoklás alapján a fokozottan védett barlangok köre 15 újabb barlanggal bővült, két barlang esetében pedig a fokozott védelem feloldásra került.

Elkészült a ritka és veszélyeztetett ásványokat és ásványtársulásokat védetté nyilvánító, a kapcsolódó eljárási szabályokra is kiterjedő miniszteri rendelet szakmai tervezete. A 45 globális nemzetközi jelentőségű földtani alapszelvény védetté nyilvánításának előkészítéseként megkezdődött az ezen alapszelvényekre vonatkozó kezelési tervek kidolgozása.

2005-ben született, a természetvédelmet érintő új jogszabályok és intézkedések

- 8/2005. (III. 23.) KvVM rendelet az Edelényi Magyar Nőszirmos Természetvédelmi Terület létesítéséről,

- 9/2005. (III. 26.) KvVM rendelet az éti csiga 2005. évi hasznosításáról,
- 10/2005. (V. 13.) KvVM rendelet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő védett természeti terület erdőrezervátummá nyilvánításáról,
- 12/2005. (VI. 17.) KvVM rendelet a fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól,
- 16/2005. (VII. 14.) KvVM rendelet a Jászszentlászlói Kalmár-erdő Természetvédelmi Terület létesítéséről,
- 17/2005. (VII. 14.) KvVM rendelet a Nyirádi Sár-álló Természetvédelmi Terület létesítéséről,
- 18/2005. (VII. 25.) KvVM rendelet a Tisza-kürti Arborétum Természetvédelmi Terület országos jelentőségű védett természeti területté történő átminősítéséről szóló 21/2000. (VIII. 31.) KöM rendelet módosításáról,
- 23/2005. (VIII. 31.) KvVM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségekben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról,
- 30/2005. (XII. 15.) KvVM rendelet az egyes természeti területek védetté, valamint helyi jelentőségű természetvédelmi területek országos jelentőségűvé nyilvánításáról, továbbá természetvédelmi területek határának módosításáról szóló 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelet módosításáról,
- 5/2005. (K. V. Ért. 5.) KvVM utasítás a nemzeti park tanácsok létrehozásáról
- 16/2005. (K. V. Ért. 2006. 1.) KvVM utasítás a nemzeti park igazgatóságok által kötött haszonbérleti szerződések egységesítéséről,
- KvVM közlemény az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészetek jegyzékéről,
- 8002/2005. (MK 138.) KvVM tájékoztató a nyílt karszt területek külterületi jegyzékéről.

3. Vízügy, vízgazdálkodás

Árvízvédelem

A Vásárhelyi Terv keretében készülő beruházásokon kívül, a Tisza-völgyben folytatódott a Felső-Tisza és a Közép-Tisza árvízvédelmi rendszer fejlesztése. A fejlesztés zömmel a korábban elkezdett, de még be nem fejezett munkálatokat tartalmazza. Befejeződtek a töltéserősítési munkálatok Jánd térségében és ezzel elkészültek a Tisza és a Szamos töltései Vásárosnamény felett az országhatárig az érvényes műszaki előírásoknak megfelelően.

Folytatódtak a Mosoni-Duna töltéserősítési munkái Győr alatt. A Pinkán a Szentpéterfánál elkezdett beruházás folytatódott.

2005-ben átadásra került a Tát községet megkerülő út építése, mely egyúttal árvízvédelmi töltésként is funkcionál. Az árvízvédelmi biztonság azonban csak a betorkolló patakok visszatöltése után válik teljessé, melyre 2006-tól kerül sor.

A 2002-es nagy dunai árvízkor veszélyeztetett Dél-Budán befejeződtek a Budapest XXII. ker. Dunatelepet védő töltés építési munkálatai. Ez esetben a főváros felelősségi körébe tartozó árvízvédelmi fejlesztéshez járult hozzá a központi költségvetés.

Balaton

2005. évben állami beruházásként befejeződött beruházás: Badacsony térség csatornázása és szennyvíztisztítása II. ütem 115,6 M Ft. Állami beruházásként évközben lezárva, a továbbiakban DRV Rt. saját beruházásaként építi 2006. év első félévi befejezéssel. Kiepül: 12 km szennyvízcsatorna, érintett lakosok száma 3.500 fő. Balatonrendes, Ábrahámhegy és Badacsonytomaj települések elkészült önkormányzati rendszereinek főművi csatlakozását biztosító vezetékszakaszt építését tartalmazza a projekt. Beruházási összköltség: 104,6 millió Ft. 2005. évi állami forrásfelhasználás: 39,6 millió Ft.

2005. évben befejeződött, pénzügyileg 2006-ra áthúzódó beruházás: Balatonfüred térsége csat. és szennyvíztisztítása V/1 ütem 277, 6 millió Ft +10 millió Ft. Kiepül: 5.000 m³/d szennyvíztisztító kapacitás, az érintett lakosság 25.000 fő (üdülónépességgel együtt) Beruházási összköltség: 1.441 millió Ft. 2005. évi állami forrásfelhasználás: 216,3 millió Ft. A beruházás próbaüzeme és pénzügyi lezárása áthúzódik 2006-ra.

2005. évben folyamatban lévő beruházások, melyek 2006-ra, vagy az azt követő évekre is áthúzódnak:

- Kis-Balaton szennyvízelvezetési alrégió II/1 ütem (Zalakaros, valamint Nagyrada-Garabonc-Zalamerenye-Zalaszabar) 86,7 M Ft + kisajátítás 1,9 M Ft + bonyolítói szerződés 4,4 M Ft. Kiepül: 10 km szennyvízcsatorna, érintett lakosok száma 1.000 fő. Az épülő főművi vezeték a Zalakaros önkormányzatával közösen tervezett és épülő szennyvíztisztító telepre vezeti az érintett települések szennyvizét. Beruházási összköltség: 1.3 M Ft. 2005. évi állami forrásfelhasználás: 121,4 M Ft.
- Keszthely térség csatornázása IV/2 ütem (Zalavár-Sármellék) 1,9 M Ft. Kiepül: 20 km szennyvízcsatorna, érintett lakosok száma 2.800 fő. A Keszthely városban meglévő regionális szennyvíztisztító telepre bevezető főművi veze-

- ték épül a települési hálózat becsatlakozása érdekében. Beruházási összköltség: 788,3 M Ft. 2005. évi állami forrásfelhasználás: 297,6 M Ft
- Balatonmária térség csatornázása és szennyvíztisztítása II. ütem. (Főnyed, Tikos, Szegerdő, Hollád főművi rendszere) Kiépül: 10 km szennyvízcsatorna, érintett lakosok száma 9.000 fő. A meglévő szennyvíztisztító telepre bevezető főművi vezeték épül a települési hálózat rácsatlakozása érdekében. Beruházási összköltség: 463,8 M Ft. 2005. évi állami forrásfelhasználás: 286,3 M Ft
  - Révfülöp szennyvíztisztító telep fejlesztése- beruházás előkészítés. (érintett települések: Révfülöp, Balatonszepezd, Zánka, Kővágóórs és Pálköve) Kiépül: a 3.200 m³/d névleges kapacitású tisztító technológiai fejlesztése, érintett lakosok száma 19.000 fő (üdülónépességgel együtt) Beruházási összköltség 9,3 M Ft. 2005. évi állami forrásfelhasználás nem volt. A beruházást a 2007-2013 közötti EU-költségvetési időszak Révfülöp gesztor-önkormányzattal közös beruházásként NFT II Környezeti Operatív Program támogatására lehet előirányozni, új beruházásként indulhat, nem a jelen szerződés terhére felhasználva az elkészült terveket.
  - A 2005. évi költségvetési források elégtelensége miatt szinte valamennyi projekt esetében a pénzügyi teljesítés egy részét halasztottuk 2006-ra illetve az elkövetkező évekre. Összességében megállapítható, hogy 2005-ben az átütemezett szerződésekben foglaltaknak megfelelően folytak a munkálatok.

Síkvidéki vízrendezési beruházások

2005-ben 200 M Ft forrást biztosítottak a síkvidéki vízrendezési művek beruházására, melyet elsősorban belvízvédelmi szivattyútelepek rekonstrukciós munkáira és kisebb volumenben kisműtárgyak javítására, valamint csatorna rekonstrukcióra fordítottunk. A források jelentős csökkenése miatt a szükséges síkvidéki rekonstrukciós munkák megvalósítása jelentősen késik.

Dombvidéki vízrendezés

2005. évben a hegy- és dombvidéki vízrendezés, természetközeli patakszabályozási programot, összefüggésben a hegy- és dombvidéki tározós program megvalósításával, a rendelkezésre álló pénzügyi keretek felhasználásával folytatni lehetett. Mivel a források a 2004. évi költségvetési juttatásokhoz képest csökkentek, így a program lelassult.

Tározó program

Az elmúlt években kidolgozásra került a hegy- és dombvidéki tározók építési és rekonstrukciós programja, és erről kormány-előterjesztés készült. A tározó prog-

ram javaslatot ad a hegy- és dombvidéki vízgyűjtőkön létesíthető állami tulajdonban lévő vízfolyásokon, a tározási lehetőségekre, illetve a meglévő tározók rekonstrukciójára. A program szerint a hegy- és dombvidéki állami vízfolyásokon 109 db tározó épülhet meg, és 56 db tározó rekonstrukciós munkái készülhetnek el 2003. évi árszinten 33 milliárd forint beruházási költségigénnyel. Az előterjesztés lekerült a napirendről.

Belterületi vízrendezés

Kidolgozásra került a települési belvíz- és csapadékvíz elvezetési program előkészítéséről, a szükséges szabályozási változtatásokról és a végrehajtás I. üteméről szóló BM-KvVM előterjesztés a Kormány részére. Az előterjesztés a veszélyeztetett mintegy 800 település csapadékvíz-elvezetési műveinek fejlesztését és rekonstrukcióját tartalmazza, ez közel 250 ezer hektár belterületen biztosítja az összegyűjtött csapadékvíz elvezetésének lehetőségét, javítva ezzel az ország lakossága közel 35%-ának – mintegy 3,4 millió főnek – életfeltételeit 2003. évi árszinten 104 milliárd forintért. Az előterjesztés lekerült a napirendről.

A csapadékvíz elvezetésnél figyelembe kell venni a vízrendezési művek eltérő tulajdon- és kezelőviszonyait. A belterületi művekkel kapcsolatos feladatok a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartoznak, míg a befogadó művek állami tulajdonban vannak, és a vízgazdálkodási társulatokat és a vízügyi igazgatóságokat érintik. A települési belvíz- és csapadékvíz elvezetéssel összefüggő feladatok koordinálása, a belterületi és külterületi vízrendezés kapcsolatára tekintettel folyamatosan történik.

A belterületi vízrendezés pályázati támogatásoknál, mint az Országos Területfejlesztési Hivatal (OTH) által kezelt címzett támogatások kiírásánál, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) kiírásánál a vízkárelhárítási szakmai feladatok érvényesültek. A belterületi vízrendezés címzett támogatására szakmai előkészítés után, a környezetvédelmi és vízügyi miniszter útmutatója alapján, a települési önkormányzatok beruházási koncepciói benyújtásra kerültek. A beruházási koncepciók bírálata, és a tárca koordinálásával a helyi vízügyi igazgatóságok felterjesztése után a szakmai javaslat elkészült, és továbbításra került az OTH felé. Az OTH-lal tartott folyamatos egyeztetést követően a Kormány elfogadta a beruházási koncepciókat, és az önkormányzatok támogatást kérő igénybejelentéseiről az Országgyűlés törvényt alkotott.

Helyi vízkárelhárítás

2005-ben a Kárpát-medencét elárasztó ciklon zivatargócaiban több helyen hullott az előre jelzett területi átlagot jelentősen, esetenként több mint kétszeresen meghaladó csapadék. Az ilyen anomáliák helyét és mértékét azonban előre meghatározni nem lehetséges, pedig a lokális, többnyire csak egy-két településre koncentrálódó nagy csapadék váltja ki az ún. „helyi vízkárokat”, melyek elhárítása alapvetően önkormányzati feladat. Az állami vízügyi szervezetek az önkormányzatoktól tájékoztatás alapján kapnak információt, és tanácsadással, eszközökkel (szivattyú, homokzsák, világító eszköz stb.), a síkvidéki területeken vízkormányzással segítik a védekezést.

Hazánkban, főleg a július-augusztusi időszakban előforduló, felhőszakadászerű, heves zivatarok következtében gyakoriak voltak a helyi vízkáresemények. Az általában lokálisan jelentkező nagymennyiségű csapadékok lakóházakban, pincékben, gazdasági épületekben, utakban, vasútvonalakban, valamint a vízfolyások medreiben és a vízi létesítményekben, műtárgyakban okoztak jelentős károkat. Egyes településeken életvédelmi szempontból a lakosokat is ki kellett költöztetni otthonaikból.

A helyi vízkárok elleni védekezés az önkormányzatok, a katasztrófavédelem és a vízügy összefogásával, a területi szervek együttműködésével valósult meg.

A rendkívüli csapadékok által kiváltott árvíz, belvíz, de főképpen a települési helyi vízkárok elleni védekezési munkákban a vízügyi ágazat – műszaki irányítói létszám átvezénylésével, valamint olyan védekezési eszközök és anyagok átadásával segítette az önkormányzatok védekezési munkáit, melyek sem a helyi önkormányzatoknál, sem a katasztrófavédelmi szerveknél nem, vagy nem megfelelő mennyiségben álltak rendelkezésre.

A korábbinál lényegesen nagyobb vízügyi támogatásra volt szükségük az önkormányzatoknak 2005. évben. 122 településen 257 vízügyi szakember segítette az önkormányzatok védekezési munkáit műszaki irányítással, szaktanácsadással, összesen 1.458 órában. A belterületi előntések megszüntetése érdekében 52 db szivattyút szállítottak a helyszínre üzemanyaggal; 24 db szivattyú mellé gépkezelőt is biztosítottak a vízügyi szervek. A belterületek mentesítése érdekében épített védelmi létesítményekhez 26.000 db homokzsákot vízügyi raktárak biztosítottak.

A szakmai irányítás, a védelmi eszközök és anyagok biztosítása mellett a vízügyi szakemberek tevékenyen részt vettek a védekezési munkákban is. A depónia átvágásban, csatorna-tisztításban, a vízfolyások belterületi szakaszain keletkezett károk felmérésében, dokumentálásában éppúgy, mint a szivattyús víztelenítésben, homokzsákos védelem kiépítésében. A helyi vízügyi szervezetek által az

önkormányzatoknak több tíz millió forint értékben nyújtottak technikai, műszaki segítséget.

A rendkívüli esőzések következtében nemcsak az önkormányzati- és magántulajdonokban keletkeztek károk, súlyosan károsodtak az állami tulajdonú, vízügyi kezelésű vízfolyások és műtárgyaik a hegy- és dombvidéken. 2005. évi esőzések után 136 millió Ft helyreállítási munkát igénylő rongálódásokról (rézsű- és mederelfajulás, suvadás, burkolat és műtárgysérülések, feliszapolódás, uszadékkal való feltöltődés) adtak jelentést a KÖVIZIG-ek.

2005. évben előkészítésre került a lokális, nagy csapadékok okozta veszélyhelyzetekkel kapcsolatos előrejelzési és riasztási rendszerről szóló kormány-előterjesztés. A vizek által okozott károk csökkentésének hatásos eszköze a megelőzés. Ugyanakkor az élet- és vagyonbiztonság védelme szempontjából már rövidtávon is jelentős előrelépést jelenthet az előrejelző riasztási rendszer korszerűsítése, üzemeltetése, az információk széleskörű biztosítása. Az előrejelzés fejlesztése azonnal megvalósítható, amely a helyi vízkárral veszélyeztetett területeken élő lakosság biztonságérzetét növeli. Az előrejelzés és annak az érintett lakosság körében történő széleskörű tudatosítása több tárca (KvVM, BM, FVM) és szervezet (Országos Meteorológiai Szolgálat, katasztrófavédelem, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, víztársulatok), valamint az önkormányzatok szoros együttműködését teszi szükségessé. Az előterjesztés Kormány részére történő benyújtása 2006. évre áthúzódott.

A Duna-Tisza közi homokhátság vízvisszatartása

A Kormány a 2095/2004.(IV. 27.) Korm. határozatával a Duna-Tisza közén egy komplex terület és vidékfejlesztési terv megvalósításáról rendelkezett a 2004 – 2008. közötti időszakra. Az Intézkedési Tervben megfogalmazott feladatok forrásigényét a végrehajtásért felelős tárcák költségvetésében elkülönített fejezeti kezelésű előirányzatokban kellett biztosítani. A 2004-ben megkezdett és 2005-ben folytatódó vízgazdálkodást érintő munkák magukba foglalták az elmúlt évek tanulmányainak összegzését, a vízvisszatartási lehetőségek feltárását, a tározók építésének előkészítési munkálatait. A KvVM felelősségi körébe utalt feladatként elkészült a Duna-Tisza köze vízgazdálkodási koncepciója és a Duna-Tisza köze térinformatikai rendszerének koncepciója. Ágazati beruházásként a Banó-tó, Sóstó beruházásának előkészítése, valamint a Bácsbokod II. tározó kiépítésének és a Törteli vizes élőhely kialakításának előkészítő munkálatai folytak. Elkészült a Kígyós vízrendszer és a Solti árapasztó valamint a Paphalmi csatorna rekonstrukciója.

Az integrált folyógazdálkodás

Mintatervként készült a Rába komplex folyógazdálkodási tervezése - a 2083/2003 (IV.24.) Korm. határozat előírásai szerint - az Észak-dunántúli és a Nyugat-dunántúli KÖVIZIG-ek vezetésével, az Őrségi Nemzeti Park és az illetékes Területi Vízgazdálkodási Tanácsok bevonásával. A szakhatósági egyeztetések után 2002-ben az önkormányzati igények előzetes felmérésére került sor. A nyílt társadalmi egyeztető eljárás során 2005-ben az érintett szakmai szervezetek és a lakosság is véleményezhette a tervkonceptiót. A Rába mintaterv tapasztalatai hasznosíthatóak lesznek a későbbi eljárások során.

Károsan kevés víz

A károsan kevés víz elleni küzdelem feladataiból a Vízügyi Hivatal az aszály kérdésekkel foglalkozó Tárcaközi Bizottság munkája keretében vett részt. Elkészült a Nemzeti Aszály-stratégia tervezete, valamint az ezzel foglalkozó kormány-előterjesztés.

A nagyterségi vízátervezések közül 2005-ben a Jászság térségi Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer fejlesztésével kapcsolatban elkészült a létesítmények környezeti hatását vizsgáló dokumentáció.

Holtág-program

A holtágak rehabilitációja ügyében a 2007-2013 közötti időszak EU-források igénybevételi lehetőségére irányuló munka indult. Kiválasztásra került közbeszerzési eljárás keretében a kivitelező, amely a feladat közgazdasági és jogi előkészítését végzi, továbbá a természetvédelmi munkarészeket is elkészíti.

Kárpát-medence, ezen belül Magyarország életét meghatározó Duna és Tisza folyók, valamint a mellékfolyók medreinek a 19. és a 20. században végzett szabályozása a térség árvizek elleni biztonságának érdekeit és újabb területek mezőgazdasági hasznosíthatóságát szolgálta. A kanyarulatok átvágásával vagy egy-egy folyószakasz természetes lefűződésével az évek során létrejött egy olyan rendszer, amely Európában egyedülálló módon kimagasló természeti értéket képvisel azzal, hogy - a folyóvölgyek kultúrtáj jellege mellett - megőrizte a táj folyószabályozások előtti arculatát. 2005-ben, a Holtág-program keretében, a holtágokról internetes adatbázis készült.

A 2004 szeptemberében Szegeden megtartott II. Holtág konferencia előadásairól - mely az elmúlt 10 év holtág-rehabilitációs eseményeit, kutatásait tekintette át – összefoglaló kiadvány készült, melyből többek között a KÖVIZIG-ek, a Nemzeti Parkok, a felügyelőségek, országos jelentőségű egyetemek és könyvtárak kaptak.

Nemzetközi támogatású programok pénzeszközeinek felhasználása

A második Nemzeti Fejlesztési Tervvel kapcsolatban lehetőség nyílt - úgynevezett nagyprojektekkel - kiegészítő forrásokra pályázni. A 2007-től induló, EU-társfinanszírozással megvalósuló projektek között három árvízszint-csökkentő tározó (Szamos-Krasznaközi, Hanyi-Tiszasülyi, Nagykunsági) és a Tisza hullámterti projektje (árvízvédelmi művek, töltésáthelyezések, nagyvízi mederrendezés) szerepel. Ezen beruházások uniós pályázatának előkészítése a Nemzeti Fejlesztési Hivatal által biztosított előkészítési keretből kezdődhetett meg.

A már befejezett, megkezdett, a 2006-ban megkezdődő illetve az EU társfinanszírozással megvalósításra tervezett feladatok alkotják a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztésének első ütemét, összességében mintegy 60 centiméterrel csökkentve az árvízszintet a Tisza magyarországi szakaszán.

Egyéb nemzetközi támogatású projektek

A GEF (Globális Környezeti Alap) program keretében támogatást kapott a Duna tápanyag utánpótlásának csökkentését szolgáló projekt (Észak-Pesti szennyvíztisztító telep, valamint Gemenc)

4. Hazai környezetstratégiai feladatok

Hatásvizsgálat

Új jogszabály készült a környezetvédelmi engedélyezési és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárások összehangolása, valamint a 2003/35/EK irányelv jogharmonizációja érdekében. (A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet.)

A környezeti hatásvizsgálati eljárásokról szóló nyilvántartás folyamatosan bővül. A honlap megújítása áthúzódik 2006-ra.

Kutatás

Kiemelt feladat az ágazat szempontrendszerének érvényesítése a hazai tudománypolitikában.

Ennek keretében:

- Folyamatos részvétel a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium, és a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács döntés-előkészítő munkájában.
- Tárcajavaslat készült a „Középtávú kormányzati tudomány-, technológia- és innováció-politikai (TTI) stratégia”-hoz.
- Részvétel az NKTH Jedlik Ányos Program pályázatának előkészítésében. A 6. alprogramban biztosított kivételes kedvezményekkel a legtöbb pályázóval megállapodás született, amelynek értelmében a kutatási eredményeket a KvVM is megkapja hasznosításra.
- Folytatódott az MTA-val a 2003-2005. évekre szóló együttműködési megállapodásban jóváhagyott kutatási program végrehajtása. A program teljes körű lezárására várhatóan 2007. első negyedévében kerül sor.

Komplex, átfogó kutatási projektek:

- Magyarország környezeti és természeti állapotának komplex értékelése, módszertani fejlesztési javaslatok kidolgozása, egyes hatótényezők vizsgálata (KÉP) (zárás: 2006. december 30.);
- A fenntartható vízgazdálkodás megalapozása, az EU Víz Keretirányelv hazai végrehajtásának elősegítésére (zárás: 2006. június 30.);
- A globális éghajlat-változást kiváltó természeti, társadalmi és gazdasági folyamatok elemzése, a lehetséges hazai hatások, ill. beavatkozások vizsgálata (VAHAVA) (zárás: 2006. június 30.).

EU 6. Kutatási Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram „Fenntartható Fejlődés és Ökoszisztémák” az EU tagállamainak képviselőiből álló programbizottság

- A KvVM részt vett a keretprogram 2005. évi pályázati felhívásainak kidolgozásában. A pályázati felhívásba bekerült, II.2. prioritásként a „Globális változás ökológiai hatása, talajműködés és vízminőség” címmel.
- A keretprogramban két nyertes, kutatáskoordinációs pályázat volt. A sikeres megvalósítás érdekében mindkét program témához speciális szakmai, ágazati K+F munkacsoport létesült.
- CIRCLE, „*Klimatikus hatások kutatásának koordinációja egy tágabb Európában*” elnevezésű program. A II. munkacsomag vezetőjeként a KvVM feladata „A nemzetek közötti kutatási együttműködést gátló tényezők feltárása és következtetés a helyzet javítására alkalmas módokra” című alprogram összefogása.
- További feladat a BiodivERsA projektben az Európában működő biodiverzitáskutatást finanszírozó intézmények hálózattá szervezése.

A „Magyar Tudomány Napja” rendezvénysorozat keretében a KvVM fővédnökségében sikeresen megrendezésre került a KÉP KvVM-MTA projekt konferenciája az MTA TAKI-val. Országos szinten 9 rendezvényre került sor

A tárca szakmailag és anyagilag támogatta az Innovációs Nagydíj és a Gábor Dénes díj különdíjait, az Innovációs Környezetvédelmi Verseny – EKO 2005 lebonyolítását.

Oktatás

a.) Környezetvédelmi és vízügyi szakképzés

A szakmai programok elvégzése során az alábbi feladatok voltak:

- Vizsgaközponti feladatok ellátása: a Nemzeti Szakképzési Intézettel együttműködve írásbeli tételek készítése a tárca felelősségi körébe tartozó szakképesítések szakképesítést adó szakmai vizsgáihoz;
- Vizsgaengedélyek kiadása az iskolarendszerű és azon kívüli képzések esetén;
- A szakértői és vizsgálónöki pályázatok folyamatos érkeztetése, értékelés előkészítése és lefolytatása, a döntés nyilvánossá tétele;
- Vizsgaszervezői pályázat előkészítése, lefolytatása, jogszabályban való megjelentetése;
- Környezetvédelmi technikus szakképesítés Szakmai és Vizsgakövetelményeinek felülvizsgálata, jogszabályi megjelentetése;
- EUROPASS bizonyítványok készítése a Nemzeti Referencia Központ koordinálásával;
- Az Országos Képzési Jegyzék fejlesztése és korszerűsítése céljából (OM által) létrehozott szakmacsoportonkénti bizottság működtetése;
- A tárca felelősségi körébe tartozó szakképző iskolák szaktankönyveinek biztosítása;
- Tanártovábbképzés megszervezése a Nemzeti Szakképzési Intézettel közösen.

b.) Környezeti nevelés a közoktatásban, felsőoktatásban

- "Zöld Óvoda" indikátorrendszerének kidolgozása: fontossá vált az óvodai nevelésben is a zöld óvodák értékeinek közzététele, a megfogalmazott kritériumok alapján az indikátorrendszer kiépítése; A kritérium és indikátor rendszer kidolgozása az OM-mal közös;
- Erdei iskola Program szakmai támogatása;
- Iskolazöldítés, környezeti nevelési programok szakmai támogatása;
- Tanártovábbképzés és konferenciák lebonyolítása: Pedagógus továbbképzések területén a környezeti tartalmú továbbképzések elősegítése; Folyamatos kapcsolattartás a közoktatási intézményekkel, pedagógiai szolgáltatókkal; Konferenciákon, pedagógus tovább-képzéseken, országos találkozókön előadások megtartása;
- Tehetséggondozás: Környezet- és természetvédelmi témájú tanulmányi versenyek több tízezer (30-35 ezer) tanulót és mintegy ezer tanárt aktivizálnak évente a környezet védelme és természet megismerése érdekében;
- Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny (5-6. évfolyamos tanulók részére);

- Herman Ottó Országos Biológiai; Teleki Pál Országos Földrajz-Földtani Tanulmányi Verseny (7-8. évfolyamos tanulók részére);
- XXX. Kitaibel Pál Országos Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny (9-10. évfolyamos tanulók részére);
- XXII. Bugát Pál Országos Középiskolai Természetismereti Vetélkedő (9-10. évfolyamos tanulók részére);
- Tehetségondozás a felsőoktatásban: az Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) megrendezése tervezetten miniszteri védnökséggel, miniszteri díjak adományozásával kerül sor.

c) Nemzetközi szerződésekből fakadó feladatok

A Magyar-Szlovák Környezetvédelmi és Természetvédelmi Együttműködési Vegyes Bizottság Környezeti nevelési és kommunikációs munkacsoportjának feladatai:

- a közös honlap gondozása, a BISEL program keretében az együttműködés folytatása,
- a 2005. évi nyári cseretáborozás lebonyolítása,
- határmenti és regionális kapcsolatok erősítése.

BISEL „Bioindikáció az iskolai oktatásban” akcióprogram: a Minisztérium támogatásával az akcióprogram keretében a résztvevő iskolák évente országos találkozón ismerhetik meg egymás tevékenységét, a tanárok részére pedig akkreditált tanártovábbképzés szervezésére, valamint határon túli magyar pedagógusok továbbképzésére kerül sor.

GLOBE Nemzetközi Környezeti Nevelési Program: A program KvVM-OM közös anyagi támogatással valósul meg 25 magyar középiskolában. A középiskolák tanárai minden évben továbbképzésben részesülnek, mely foglalkozásokat az ELTE TTK és TFK tanárai vezetnek. A program az OM-mel közös anyagi támogatással valósul meg.

ENSI hálózat Ökoiskola projektje, az Ökoiskolai hálózat kialakításának szakmai támogatása: az Ökoiskola cím meghirdetését követően a VITUKI Kht-val együttműködve a beérkező pályázatok értékelésére és a cím ünnepélyes átadására került sor.

„Flupi, a repülő hal – kisgyerekek környezeti szemléletformálása” c. projekt oktatócsomagjának magyar változata az Európai Unió környezetvédelmi kommunikációs hálózatának (Zöld Pók Hálózat - Green Spider Network) ajánlásával. Az Országos Közoktatási Intézettel együttműködve a taneszköz család került kipróbálásra és szakmai véleményezésre a megye óvodáiban.

Állatvédelem

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvényből fakadó feladatok közül az állatkertekben tartott és bemutatott állatok, valamint a veszélyes állatok kapcsán felmerülő állatvédelmi kérdések elsődlegesen a KvVM hatáskörébe tartoznak.

Fontos, napi feladat volt mind a Minisztérium, mind a nemzeti park igazgatóságok számára az állatvédelmi törvény, illetve végrehajtási rendeletei előírásainak érvényesítése. Az állatkertek működésének engedélyezése és felügyelete, a védett, illetve nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó veszélyes állatok tartásának engedélyezése, a jogszabályban rögzített tartási feltételek ellenőrzése a KÖTEVIFE-k elsőfokú hatósági jogköre, illetve feladata. Ezzel összefüggésben minisztériumi feladat e munka koordinálása, illetve a társadalom állatvédelemmel kapcsolatos tudatosságának növelése. A 2005-ben két alkalommal, egy-egy hetes CITES kurzus keretében a Washingtoni Egyezmény területi végrehajtásáért felelős munkatársak e témakörben való továbbképzésére is sor került.

2005-ben folytatódott a díszállat-kereskedelemre vonatkozó kormányrendelet szintű jogi szabályozás kidolgozása, mely szakmai előkészítését az érintett minisztériumok által létrehozott munkacsoport végzi.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1.) Nemzetközi kötelezettségek, megállapodások, együttműködések

Európai Unió

2005 az első teljes év volt, amikor már tagállamként „működtünk”. Ennek megfelelően a tárca bekapcsolódott a tanácsi munkacsoportok tevékenységébe, a komitológiai munkába, és számos, az EU Bizottság által létrehozott szakértői csoport munkájába is. Külön figyelem övezte a Környezetvédelmi Tanács valamennyi formális és informális ülésén való részvételt, illetve az EU elnökségek által rendezett tanácskozásokat és konferenciákat. (rendszeres részvétel az EU Nemzetközi Környezetügyi Tanácsi Munkacsoportja (WPIEI) Fenntartható Fejlődési Bizottsággal (CSD-vel) és éghajlatváltozással kapcsolatos munkájában, az ülészakokra való felkészülésben és a készülő anyagok véleményezésében).

A KvVM ellátta az EU környezetpolitikai ügyek koordinációját; az EU szakpolitikák és programok kapcsán elsősorban a Tanács, a Coreper, a WPIEI, és kisebb mértékben a WPE mandátumok előkészítését, egyeztetést és szükség szerinti véglegesítést. A magyar álláspontok kialakítása érdekében tárcák közötti egyeztetésekre került sor.

A 2005-ös év koordinációs tevékenységi körébe tartozó fontosabb témák: Lisszaboni Stratégia felülvizsgálata, EU Fenntartható Fejlődési Stratégia felülvizsgálata, 6. Környezetvédelmi Akcióprogram, tematikus stratégiák, biológiai sokféleség, biológiai biztonság, éghajlatváltozás, génmódosított szervezetek (GMO), vegyi anyagok EU-s, és globális vetületei (pl. SAICM, PIC, POP), energia és technológiai kérdések (pl. Környezettchnológiai Akcióprogram).

Kétoldalú együttműködés

Szlovákia

Folyamatosan dolgozott a magyar-szlovák kormányközi környezetvédelmi egyezmény Vegyesbizottságának 10 munkacsoportja, zavartalanul folyt kétoldalú megállapodásunk alapján a radiológiai mérőhálózatok adatainak cseréje (a mérési eredmények az OMSZ honlapján nyomon követhetők). Sikeres volt a „Hulladék határok nélkül” címmel harmadízben Besztercebányán, 2005. október 25-26-án rendezett hulladékgazdálkodási üzletember találkozó.

A közös természet-és tájvédelmi munkabizottság munkájának keretében folyt a bizottság tematikus feladatainak ellátása, közös WEB-lap kialakítása. A munkacsoport 2005 során két értekezletet tartott, tavasszal az Alacsony–Tátra Nemzeti Parkban, ősszel pedig a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóságnál. Az együttműködés keretében az alábbi eredmények születtek: Közös kiadvány készült a Baradla-Domica-barlangrendszerek ramsari terület bemutatására. További együttműködés folyt a Natura 2000 hálózat kialakítása terén.

Befejeződött az új magyar-szlovák vízügyi egyezmény előkészítése, és magyar részről a Kormány felhatalmazást adott az aláírására.

Románia

2005. folyamán különböző alkalomból hat miniszteri találkozóra került sor (román kormányfői látogatás, Temesi árvízi segítség, kolozsvári bányászati konferencia és Verespataki látogatás, nemzetközi Duna-nap, együttes kormányülés). Szeptemberben Budapesten tartottuk a kormányközi környezetvédelmi egyezmény Vegyes Bizottságának ülését, amely értékelte az állandó (környezetvédelmi és természetvédelmi) szakértői csoportok, valamint a potenciálisan határon áttérő hatású létesítményekkel (Verespatak) foglalkozó ad hoc szakértői csoport munkáját.

A KvVM bekapcsolódott a verespataki beruházás környezeti hatásvizsgálatai folyamatába az Espoo-i egyezmény alapján, közreműködött a magyar-román Együttműködési és Stratégia Partnerségi VB üléseire való felkészülésben. Folyamatos munkát végzett a magyar-román Vízügyi Bizottság a 2004-ban hatályba lépett új határvízi egyezmény végrehajtására.

Az októberi együttes magyar- román kormányúléson miniszterelnöki szintű nyilatkozat aláírására került sor az árvízi együttműködésről és részletes feladattervet fogadtak el a környezetvédelmi és vízügyi együttműködéssel kapcsolatban.

Horvátország

Két találkozót tartott a magyar-horvát Környezetvédelmi Albizottság, novemberben tapasztalatcserét folytattunk az IPPC irányelv alkalmazásáról. Előkészítésre került a magyar-horvát kormányközi környezet- és természetvédelmi egyezmény, amelynek aláírására a 2006. januári együttes magyar-horvát kormányúléson került sor.

2005-ben a Novo Virje térségébe tervezett vízlépcső kapcsán az Espoo-i Egyezmény előírásainak megfelelően folytatott környezeti hatástanulmány befejeződött. Az erőmű létesítésével a térségben (főleg a Duna-Dráva Nemzeti Park Dráva-menti területén) várható természeti, környezeti károk az itt található nemzetközi fontosságú védett természeti területek (Natura 2000) megóvása miatt a beruházás terve nem volt elfogadható.

Folyamatos munkát végzett a magyar-horvát Vízgazdálkodási Bizottság és négy albizottsága.

Szerbia-Montenegró

2005-ben hosszú szünet után újra ülésezett a kétoldalú Vízgazdálkodási Bizottság, és tervbe vette egy új határvízi együttműködési megállapodás kidolgozását.

Montenegró köztársasággal a KüM NEFE-program keretében, a REC koordinálásával környezetvédelmi tapasztalatcsere projektet valósult meg, melynek keretében 2005. őszén kölcsönös szakmai konzultációkra került sor Budapesten és Podgoricában a KvVM és a montenegrói társintézmények szakértői között.

Hollandia

Helyettes államtitkári szintű egyeztetés történt a holland partnerrel a természetvédelmi együttműködés folytatásáról, Magyarország uniós csatlakozásának tükrében. A két ország helyettes államtitkári szinten jóváhagyta a 2005-2006-os munkatervet. Lezárult a Béda-Karapanca (Duna-Dráva Nemzeti Park) és a horvátországi Kopácsi-rét közötti ökológiai hálózat kialakítását célzó, holland finanszírozású projekt.

Ausztria

A magyar - kelet-ausztriai Regionális Koordinációs Fórum alakuló ülésén a Fórum társelnöke – miniszterelnöki kijelölés alapján – a KvVM közigazgatási államtitkára volt. Az együttes magyar-osztrák kormányúléson a környezetvédelmi

és vízügyi miniszter új vízügyi egyezmény kidolgozását (a konkrét munkára 2006-ban kerül sor) vetette fel.

Németország

A magyar-német tartományi együttműködés keretében a hesseni társmiszteriummal közösen megrendezésre került a „Bio-hulladékok gyűjtése és komposztálása” című szeminárium, Budapesten megrendezésre került a VB őszi ülése.

Franciaország

Harmadszor került megrendezésre Budapesten a „magyar-francia környezetvédelmi hónap” eseménysorozatra. Magyarország díszvendégként szerepelt – kiállítással és előadásokkal – a párizsi Pollutec környezettechnológiai kiállításon, amelynek alkalmával miniszteri találkozóra is sor került.

Kína

2005. szeptemberében Kínában tett miniszterelnöki látogatás keretében a KvVM államtitkára tárgyalásokat folytatott a kínai partner intézményekkel kötött kétoldalú együttműködési szándéknyilatkozatok végrehajtásáról. A tárgyalások eredményei közül kiemelendő a 2006-2007. évi Együttműködési Munkaprogram aláírása a Vízügyi Minisztériummal, amely konkrét feladatokat tűz ki a szakmai kooperáció résztvevői számára. Megegyezés jött létre környezetvédelmi munkaprogram kidolgozásáról is. Novemberben politikai államtitkári látogatásra került sor, az ivóvíz- és szennyvíztisztítási, valamint az alternatív energiaforrás hasznosítási kérdések tanulmányozása céljából.

Szubregionális együttműködés

Előkészítésre került a Kárpátok Keretegyezmény kihirdetése, amely 2006. januárban lépett hatályba.

Folytatódott a Visegrádi Négyek együttműködése. A 2005-ben Lengyelországban tartott 12. miniszteri találkozón a lisszaboni stratégia, a klímaváltozás, a REACH szabályozás, az EU hulladékokkal kapcsolatos direktívái, a NATURA 2000, valamint a Strukturális Alapok felhasználása szerepelt a fő témák között. Sor került a GMO élelmiszerek kérdésének megvitatására is.

A Duna védelmi Egyezmény Nemzetközi Bizottsága – ICPDR - elnöki feladatait 2005-ben a KvVM államtitkára látta el, és számos fontos témában jelentős előrehaladást sikerült elérnünk. Ezek között említjük a Tisza-vízgyűjtő együttműködés erősítését, az EU Víz Keretirányelvből adódó Duna medence szintű feladatok határidőre történő teljesítését, az első Duna medencei ún. Stakeholder Fórum, valamint a második nemzetközi Duna nap központi eseményének megrendezését 2005. júniusában Budapesten. Ezen kívül az ICPDR Vízgyűjtő-gazdálkodási

Munkacsoport, valamint az Állandó Munkacsoport üléseire is Magyarországon került sor.

Sokoldalú együttműködés

ENSZ

Magyarország bekapcsolódott az 1992-es ENSZ Környezet és Fejlődés Konferenciával elindított és a 2002-es Fenntartható Fejlődési Konferenciával folytatódó nemzetközi együttműködésbe. Más országokkal és az érintett nemzetközi szervezetekkel együtt vesz részt a nemzetközi folyamatokban, így az ENSZ ülésein és a regionális tanácskozásokon, valamint az euro-atlanti szervezetek fenntartható fejlődéssel kapcsolatos tevékenységében.

Az ENSZ programhoz kapcsolódó hazai „Fenntartható termelési eljárások és fogyasztási szokások” program kidolgozása megkezdődött.

Éghajlatváltozási Keretegyezmény

Kiemelkedő esemény volt az Egyezmény részes feleinek 11. Konferenciáján való részvétel.

Éghajlatpolitikai szempontból kiemelendők az EU kibocsátási-jog kereskedelmi rendszerének bevezetésével kapcsolatos feladatok valamint a Kiotói Jegyzőkönyv hatálybalépéséből származó feladatok. Elindult a felkészülés a hosszú távú kibocsátás csökkentéssel kapcsolatos magyar álláspont megalapozására.

Az emisszió-kereskedelemmel kapcsolatosan 2005. év folyamán a 2005-2007-es időszakra vonatkozó Nemzeti Kiosztási Terv adatpontosítása megtörtént a kibocsátás-kereskedelmi rendszerben részt vevő összes cég bevonásával. Emellett elkészültek az alábbi jogszabályok:

- Az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről szóló 2005. évi XV. törvény;
- 143/2005 Korm. rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről szóló 2005. évi XV. törvény végrehajtásának egyes szabályairól;
- 183/2005 Korm. rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos hitelesítési tevékenység személyi és szakmai feltételeiről;
- 24/2005. (IX. 13.) KvVM rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos hitelesítési tevékenység szabályairól

Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének bevezetése, a 280/2004/EK határozat valamint a Kiotói Jegyzőkönyv és azt követő döntések szükségessé teszik a hazai üvegházhatású gáz kibocsátási leltár adatgyűjtésének, módszertanának,

pontosságának továbbfejlesztését valamint minőség-ellenőrzési és biztosítási rendszer bevezetését. A megbízás keretében operatíván alkalmazható elemzés és eljárás készül a leltár továbbfejlesztésére, ill. az említett rendelkezések alapján a hazai feladatok megoldására. A hazai sajátosságok figyelembevételével elkészült a nemzeti rendszer felépítésének és bevezetésének tervezete.

Az Európai Unió és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény számára az éghajlatváltozással kapcsolatos hazai tevékenységről és kibocsátási trendekről jelentés készült, amely áttekinti a 2001 és 2005 közötti tevékenységeket és a kibocsátási trendeket 2020-ig.

A Kiotói Jegyzőkönyv által előírt jelentés készült a Jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségek teljesítésében 2005-ig elért előrehaladásról. A jelentés tárcaközi egyeztetés után beadásra került az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény titkársága számára.

Magyarország hosszú távú üvegházhatású gáz kibocsátás-csökkentési vállalásaihoz szükséges szakmailag egyeztetett alaptanulmány készült, amely bemutatja Magyarország 2025-ig lehetséges üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentési vállalásainak várható nemzetközi keretrendszerét és azon belüli lehetőségeket, hosszú távú kiterjedő tudományos és politikai keretrendszert kombináló kibocsátás-csökkentési modell alapján.

Elkészült a Magyarországi üvegházhatású gáz kibocsátások 2003-as évi leltára és átadásra került az EU-nak és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény titkárságának.

A KvVM az UNIDO-val együtt egy két napos, az emisszió-kereskedelem aktuális kérdéseivel kapcsolatos nemzetközi konferenciát szervezett Bécsben, amelyen 150 fő vett részt.

A sivatagosodás és aszály elleni küzdelemről szóló ENSZ egyezmény (UNCCD)

Az Egyezményhez kapcsolódóan előterjesztés készült a hazai aszály stratégiával kapcsolatos feladatokról (2142/2005. (VII. 14.) Korm. határozat). Elkészült a hazai aszály stratégia szakmai tervezete az Aszály Szakértői Munkacsoport koordinálásában.

Espooi Egyezmény

Az Espooi egyezmény alapján előkészített magyar-szlovák megállapodás hazai közigazgatási egyeztetése lezajlott, hasonlóképpen Szlovákiában is. A tervezet átdolgozása folyamatban van.

Espooi egyezmény szerinti eljárás indult a Paksi Atomerőmű üzemidejének meghosszabbítása kapcsán, melyben Magyarország a kibocsátó fél. Az eljárásban Ausztria, Horvátország és Románia vesz részt.

A veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló Washingtoni Egyezmény (CITES)

Az Egyezményből, valamint a vonatkozó EU rendeletekből adódó kötelezettségnek eleget téve folyamatos volt az export, re-export, illetve import engedélyek, továbbá EU bizonylatok kiállítása, továbbá egyéb CITES Igazgatási Hatósági feladatok ellátása, valamint a CITES hazai végrehajtásával kapcsolatos feladatok szakmai irányítása.

2005. január 1-től az Egyezmény és az EU rendeletek végrehajtása kapcsán tartott területi ellenőrzések és a bejelentés-köteles fajok területi nyilvántartása tekintetében az elsőfokú hatáskört a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek gyakorolják. 2005-ben két alkalommal, egy-egy hetes kurzusok keretében került sor a Washingtoni Egyezmény területi végrehajtásáért felelős munkatársak képzésére, továbbképzésére az ellenőrzési és nyilvántartási feladatokra való megfelelő felkészítésük érdekében.

Elkészült az Egyezmény 2004. évre vonatkozó éves és a 2003-2004-ben történt jogszabályalkotási, illetve végrehajtási feladatokról szóló kétéves nemzeti jelentése.

Magyarország részt vett az Egyezménnyel kapcsolatos nemzetközi folyamatokban és fórumokon, illetve az Európai Unió munkatestületek munkájában, az uniós álláspont kialakításában.

Biológiai Sokféleség Egyezmény

Szakértők bevonásával elkészült az Egyezmény végrehajtásáról szóló 3. nemzeti jelentés. Folyamatos kapcsolattartás zajlott az Egyezmény Titkárságával, Magyarország részt vett az Egyezménnyel kapcsolatos nemzetközi folyamatokban és fórumokon, illetve az Európai Unió munkatestületek munkájában, az uniós álláspont kialakításában.

A 2004-ben elkezdett hagyományt követve a Biológiai Sokféleség Világnapja keretében általános- és középiskolás csapatok részére pályázat került kihirdetésre, amely az élővilág és az emberi kultúra változatosságának jelentőségére próbálta ráirányítani a figyelmet. A Világnapon került sor a díjkiosztó ünnepségre, s a legjobb alkotásokból a Természettudományi Múzeumban rendezett kiállítást 3 hónapon keresztül lehetett megtekinteni.

Az Egyezmény hazai információs honlapjának (CHM) aktiválása megtörtént, a weboldal a nyilvánosság számára magyar és angol nyelven elérhető.

Cartagena jegyzőkönyv a biológiai biztonságról és a genetikailag módosított élő szervezetekkel (GMO)

A 2004. évi CIX. törvénnyel megtörtént a biológiai biztonságról szóló Cartagena Jegyzőkönyv kihirdetése.

Az Cartagena Jegyzőkönyv előkészítésének időszakában fogadta el Magyarország a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvényt, ami a végrehajtásáról szóló rendeletekkel együtt biztosítja a Cartagena Jegyzőkönyv legfontosabb célkitűzéseinek hazai teljesítését is. A megváltozott feltételek szükségessé tették a törvény módosítását, illetve új, a különböző gazdálkodási módok együttélését az un. ko-egzisztenciát biztosító feltételek szintén törvény szintű jogszabályba foglalását. A két módosítást az EU notifikáció céljából megkapta.

A teljes körű végrehajtás további feltételeinek biztosítása érdekében megkezdődött a Cartagena jegyzőkönyv hazai végrehajtási rendeletének előkészítése és elkészült e rendelet tervezete. A Cartagena jegyzőkönyv hazai weboldala 2005.-ben elkészült és folyamatos frissítés alatt áll. A KvVM szakhatóságként működik közre a GMO-k engedélyezési folyamatában.

Egyezmény a vándorló vadon élő állatfajok védelméről (Bonni Egyezmény)

2005. november 16-20-ig került megrendezésre a Bonni Egyezmény Tudományos Ülése, valamint azt követően az Egyezmény Részleges Felek Konferenciája. 2005. nyarán összeállításra került Magyarország nemzeti jelentése a soron következő, 8. Részleges Felek Konferenciája számára. Magyarország a tudományos ülésen egy, a konferencián két fős delegációval vett részt.

Egyetértési Memorandum a Közép-európai Tűzokpopulációk védelméről

A memorandum 2004. évi, első részes felek találkozásának folyományaként Magyarország elvállalta a tudományos szimpóziumon és a konferencián elhangzott publikációk összegyűjtését és az Aquila folyóiratban való publikálását. A Tűzokvédelmi Munkacsoport rendszeres ülésein tárgyalja a védelmi – pl. tűzokkíméleti gazdálkodás – intézkedéseket, elemzi azok hatásait, és meghatározza a védelem további irányvonalait. 2004. októberében vette kezdetét Magyarországon a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság koordinációjával „A tűzok védelme Magyarországon” (Conservation of Otis tarda in Hungary) Európai Unió természetvédelmi célú (LIFE-Nature) projektje, amelynek keretében hathatós tűzokvédelmi tevékenység folyik valamennyi érintett nemzeti park igazgatóság, illetve a MME részvételével.

Megállapodás az afrikai-eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről. (AEWA)

A vízimadarak hazai védelmének egyik eleme az afrikai-eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről szóló megállapodás. A Megállapodást a 2003. évi XXXIII. törvény hirdette ki.

2005-ben elkészült a megállapodás számára hazánk első nemzeti jelentése, mely összefoglalta, milyen lépéseket tett hazánk a vízimadarak és élőhelyeik megőrzése érdekében.

Fontos feladat volt 2005. augusztus 15-ig a vizes élőhelyeken az ólomsörét használatának megszüntetése. Az ehhez szükséges jogszabály-módosítás érdekében az államigazgatási egyeztetés a FVM illetékes főosztályával már 2004-ben elkezdődtek. A sikeres egyeztetéseket követően, az 56/2005. (VI. 25.) FVM rendelet kihirdetésével a problémakör megnyugtató módon rendeződött.

A jelentős vízimadár-élőhelyek megőrzésének, esetleges rekonstrukciójának biztosítása, továbbá a veszélyeztetett vízimadár-fajok védelme továbbra is folyamatos feladata a minisztériumnak és az illetékes nemzeti park igazgatóságoknak.

Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről (Berni Egyezmény)

Az 1990. évi 7. számú nemzetközi szerződésként közzétett Berni Egyezmény célja az európai flóra és fauna kipusztulással fenyegetett tagjainak, illetve élőhelyeinek védelme. Az Egyezmény állandó bizottságának évenkénti ülésén az e célból született határozatok végrehajtása folyamatos feladatot jelent valamennyi tagállamnak, így hazánknak is.

Az Egyezmény keretében a rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*) védelme érdekében Magyarországra vonatkozó ajánlás alapján került sor 2003-ban a fajvédelmi terv véglegesítésére, melynek köszönhetően a faj gyakorlati védelme 2005-ben is folytatódott. Mivel fokozottan védett, a faj jogi védelme adott, míg az élőhely-védelmi feladatokat az illetékes nemzeti park igazgatóságok (Duna-Ipoly, Fertő-Hanság, Kiskunság) folyamatosan látják el.

Nemzetközi szervezetek

A NATO CCMS keretében lezárásra került egy projekt, amelyben magyar szakértők is részt vettek (Environmental Education in the Armed Forces). Hazai szakértők több CCMS projektben is részt vesznek.

Nemzetközi tagdíjak, hozzájárulások és egyéb fizetési kötelezettségek

A minisztérium költségvetésébe beépítve a következő tagdíjfizetési kötelezettséget kellett teljesíteni:

Ramsari Egyezmény	
a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekről	4.896 CHF
EMEP (szennyező anyag monitoringot és értékelést finanszírozó Program) Jegyzőkönyv a Genfi Légszennyezési Egyezményhez	5.990 USD
CITES-Egyezmény a veszélyeztetett fajok nemzetközi kereskedelméről	5.624 USD
CMS-Egyezmény a vándorló vadon élő állatfajok védelméről	4.866 USD
CMS-hez kapcsolódó Megállapodás az európai denevérfajok védelméről	1.326 EUR
CMS-hez kapcsolódó Megállapodás az afrikai-eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről (AEWA)	5.971 USD
Bécsi Egyezmény az ózonréteg védelméről	1.246 USD
A Bécsi Egyezmény Montreáli Jegyzőkönyve az ózonréteget károsító anyagokról	4.383 USD
A Montreáli Jkv. Multilaterális Alapja	232.468 USD
UNFCCC - ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény	20.279 USD
Kiotói Jegyzőkönyv	7.925 USD
CBD – Biológiai Sokféleség Egyezmény	12.467 USD
CBD – Cartagena Jegyzőkönyv a biológiai biztonságról	4.329 USD
Egyezmény a Duna védelméről és fenntartható használatáról	90.013 EUR

UNCCD – ENSZ Elsivatagosodási Egyezmény	9.070 USD
Bázeli Egyezmény a veszélyes hulladékok országhatárokon túlra szállításáról	5.349 USD
IUCN – Természetvédelmi Világszövetség	17.844 CHF
EUROPARK Szövetség	535 EUR
ISCA – Bemutató barlangok nemzetközi szervezete	300 EUR
WI-Vizes Élőhelyek nemzetközi szervezete	10.400 EUR
IWC-Nemzetközi Bálnavadászati Egyezmény	12.838 GBP
UNEP – ENSZ Környezeti Program	
72.000 USD – Env. Fund	
8.000-USDS – Globális Higany felmérés	80.000 USD
Genfi Légszennyezési Egyezmény végrehajtásának támogatása – Hatások Mcs.	6.000 USD
ENSZ/EGB-Espoo-i Egyezmény a határokon áterjedő környezeti hatásokról	3.000 USD
Keretegyezmény a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlődéséről	30.000 USD
Biodiverzitás Szolgálat – az UNEP-IUCN-REC által működtetve, a kelet-eur. országok biodiverzitás stratégiáinak megvalósítására	5.000 USD
PEBLDS-Páneurópai Biológiai sokféleség stratégia akciótervek megvalósítása – EECCA országok	10.000 USD
IPCC – ENSZ Kormányközi Klímaváltozási Panel	15.000 USD
ENSZ/EGB Környezeti teljesítmény vizsgálatok a kelet európai, ny-balkáni, kaukázusi és közép-ázsiai országokban	15.000 USD
Ramsari Egyezmény részeseinek konferenciája megrendezésének támogatása – kelet. európai tagok részvétele	20.000 USD
OECD	
Fenntartható anyaggazdálkodás	4.000,- Euro
Környezeti telj. vizsgálatok	6.000,- Euro
	10.000 EUR

2. Uniós támogatások

Phare Programok

A PHARE programból Magyarország a csatlakozást megelőző utolsó évben, 2003-ban részesedhetett. Ennek megfelelően 2005-ben valamennyi Phare projekt végrehajtása befejeződött.

2002-es program:

A 2002-es országprogram egy átfogó projektet tartalmaz, melynek címe „A Víz Keretirányelv végrehajtásának elősegítése”. Ezen belül egy twinning, öt szolgáltatási, egy építési és egy beszerzési projekt végrehajtása történt mintegy 7,9 millió € összértékben.

2003-as program

Több kisebb volumenű projekt kapott támogatást az intézményfejlesztési keretből összesen 1,18 millió € összértékben:

- „Stratégiai zajtérképek készítése” (0,19 M€)
- „Az EMAS rendelet végrehajtása” (twinning light, 0,25 M€).
- „Önkormányzati hulladékgazdálkodási szakemberek képzése” (0,44 M€),
- „A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz tartozó területi hatóságok továbbképzése” (0,3 M€)

Átmeneti Támogatási Keret projektek:

A Phare program lezárása után az EU létrehozott egy új támogatási formát az újonnan csatlakozó államok számára, melynek keretében az átmeneti időszak még megoldásra váró intézményfejlesztési feladatai finanszírozhatók. Az Átmeneti Támogatás mind célkitűzései, mind eljárásrendje tekintetében a Phare program továbbvitelének tekinthető.

A KvVM az EU 2004-es Átmeneti Támogatási Keretéből újabb két intézményfejlesztési projekt végrehajtásához nyert el támogatást *mintegy 2,6 M€ értékben*, ezek a természetvédelmi informatikai rendszer fejlesztését, illetve a Víz Keretirányelv végrehajtásával kapcsolatos további feladatok ellátását teszik lehetővé.

2004. június 17-én született döntés alapján az EU Bizottság egy 1,8 millió euró összértékű projekt támogatás igénybevételét tette lehetővé az Átmeneti Támogatások forrásainak terhére. A projekt a vízhasználatok gazdasági elemzésének feladataira; a gazdasági elemzések eredményeinek tesztelésére és bemutatására a Tisza folyó magyarországi vízgyűjtő területén, mint mintaterületen; valamint a nyilvánosság bevonásának szakmai és technikai támogatására irányul, annak érdekében, hogy a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés 2006-ban kezdődő fázisában a feladatok teljesíthetők legyenek. A projekt feladat-meghatározása és a pályázati felhívás elkészült, és a CFCU gondozásában megjelent. Két konzorcium jelentkezett ajánlattal, melyek értékelése megtörtént.

*ISPA/ Kohéziós Alap projektek*Észak-Kelet Pest és Nógrád megyei regionális hulladékgyűjtési rendszer (2003/HU/16/P/PE/019)

Teljes elszámolható költség:	24,7 millió euró
Támogatási arányok:	KA 50 % (12,4 millió euró)
	Állami költségvetés 40% (11,1 millió euró)
	Önkormányzat 10 % (1,2 millió euró)

A módosított projekt elfogadására (Bizottsági Határozat kiadására) 2005. április 4-én került sor, a projekt Felügyelőmérnök és Tervezés szerződésének aláírására 2005. június 8-án került sor, ezzel teljesült az ún. „m+30” határidő (a projekt jóváhagyását követően 30 hónapon belül alá kell írni legalább egy szerződést, ellenkező esetben elvesz a lekötött EU forrás). A 2005. év további részében folyamatos volt a tervezés, és a többi szolgáltatási tender készítése.

Észak-Balaton térség regionális települési szilárdhulladék kezelési rendszer (2002/HU/16/P/PE/017)

Teljes elszámolható költség:	25,9 millió euró
Támogatási arányok:	KA 50 % 13,0 millió euró
	Állami költségvetés 40 % 10,4 millió euró
	Önkormányzat 10 % 2,6 millió euró

Szentgál község 2003. december 6-án megszavazta a hulladéklerakó befogadását, azonban a lakossági tiltakozások (végül bírósági perek) miatt a projektnek ismét új hulladéklerakót kellett keresni. Veszprém elutasítja az ajkai helyszín lehetőségét, egyetlen lehetőséget vizsgál: Királyszentistvánt. A megtartott sikeres népszavazás eredményeként a lerakó helyszíne Királyszentistván. 2005. november 17-én sor került az Európai Bizottság általi helyszíni szemlére.

Átalakult a Konzorcium és létrejött az Észak-Balaton Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulás, mely egyben a Kedvezményezett is.

Az év végén aláírásra kerül a Mérnök tender a Főber Rt-vel, így az „m+30” szabály be nem tartásából fakadó következményeket sikerült elkerülni.

Előkészítés alatt van a PR tender, és a Tervezés tender is. A projekt átalakítása (a lerakó helyszínének megváltozása, illetve az Európai Bizottság javaslata) folyamatban van, 2006. első félévében benyújtásra kerül az Európai Bizottsághoz.

A 2003. év folyamán véglegesítésre kerülő Kohéziós Alap Stratégiával párhuzamosan elkészült a 2004-2006. közti időszakban benyújtásra tervezett projektek szakértői segítségnyújtását tartalmazó, 2003/HU/16/P/PA/012 számú projekt, amelyet 2003. áprilisában hagyott jóvá az Európai Bizottság. A projekt költségvetése 7 millió euró (75% EU forrás, 25% állami költségvetés), célja a 2004-2006 közti időszak Kohéziós Alap projektjeinek felülvizsgálata, kiegészítése, illetve a szükséges dokumentumok elkészítése mind a pályázati, mind a tender dokumentációra vonatkozóan. A TA projekt 5 kisebb ún. Framework Contract-ot (egyszerűsített keretszerződés) és két nagyobb szolgáltatási tendert finanszíroz.

Az érintett projektek a következők:

	Teljes Ktsg (bruttó EUR)	KA (bruttó EUR)
Projekt (szennyvíz)		
Dél-Buda	236 000 000	200 600 000
Békéscsaba	61 030 000	51 875 500
Nyíregyháza	77 830 000	66 155 500
Székesfehérvár	34 900 000	27 920 000
Győr	36 000 000	30 600 000
Nagykanizsa	37 270 000	31 679 500
Tápió	143 030 000	121 575 500
Makó	66 000 000	56 100 000
Összesen	692 060 000	586 506 000
Projekt (hulladék)		
Közép-Dunántúl	218 880 000	142 272 000
Mecsek-Dráva	142 890 000	107 167 500
Győr és térsége	88 000 000	65 120 000
Mosonmagyaróvár és térsége	33 000 000	21 780 000
Sopron és térsége	63 000 000	49 140 000
Észak-Magyarország (Heves, Nógrád)	130 000 000	98 800 000
Összesen	675 770 000	484 279 500
Projekt (ivóvíz)		
Dél-Alföld	417 163 000	312 872 250
Projekt (kámentesítés)		
Üröm-Csókavár	21 000 000	17 850 000
MINDÖSSZESEN	1 805 993 000	1 401 505 750

A fent említett projektek mellett időközben további projektek kezdtek el szerveződni, amelyek – megfelelő előkészítésük esetén - 2009-re minden bizonnyal beadhatók lesznek az EU Bizottsághoz:

	Teljes Ktsg (bruttó EUR)
Projekt (szennyvíz)	

Dél-Balaton	119 000 000
Budapest csatorna (utolsó ütem)	275 000 000
Összesen	394 000 000
Projekt (hulladék)	
Szabolcs-Szatmár-Bereg (II. fázis)	95 000 000
Kaposmenti	143 000 000
Duna-Vértes	88 000 000
Borsod-Abaúj-Zemplén	97 000 000
Dél-Kelet Alföld	171 000 000
Összesen	594 000 000
Projekt (ivóvíz)	
Észak-Alföld (II. ütem)	350 000 000
Borsod	65 000 000
Összesen	415 000 000
MINDÖSSZESEN	1 403 000 000

A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló törvény önálló előirányzatot tartalmaz a 2007 utáni EU támogatásokhoz kapcsolódó tervezésre és EU nagyberuházások előkészítése céljára. A Kormány az 1067/2005. (VI.30.) Korm. határozatával döntött egyes (21 db környezetvédelmi) nagyprojekt előkészítésének költségvetési támogatásáról.

Végrehajtási szakaszban lévő ISPA/Kohéziós Alap projektek

A 2000. évi ISPA keretből támogatásban részesülő projektek esetében a 2005. év a kivitelezés és a létesítményátadás időszaka volt. A szennyvizes projektek közül befejeződött a győri szennyvíztisztító telep modernizálása és bővítése, 2005 októberében megkezdődött a próbaüzem. Szegeden aláírásra került valamennyi kivitelezési szerződés, és folyamatos volt a kivitelezés. Átadásra kerültek a miskolci és szolnoki projekt fő létesítményei. A szegedi hulladékgazdálkodási projektben megkezdődött a kivitelezés, a hajdú-bihari projektben pedig befejeződött Berettyóújfaluban a régészet. A 2000-es hulladékos projekteknél a legnagyobb, még hátralévő feladat (a létesítmények mellett) a rekultiváció.

A 2001-es projektek nagy részénél is a kivitelezés adta a 2005. év eseményeinek gerincét. Folyt a kivitelezés a Tisza-tó, Sajó-Bódva és Duna-Tisza hulladékgazdálkodási projektnél (utóbbinál régészet és engedélyproblémák akadályozták a munkát). A pécsi csatorna projekt I. üteme lényegében átadásra került 2005. végén, kisebb út-helyreállítási munkák maradtak 2006-ra. A soproni szennyvizes projekt kivitelezése is folyamatos volt.

A 2002-es projektek teljesítették az m+30 határidőt, a Homokhátság, Nyugat-Balaton és Dél-Balaton hulladékgazdálkodási programok első (zömmel mérnök)

szerződése aláírása került 2005. június elejéig. A projektekben számos szerződés megkötésre került, köztük a Nyugat-Balaton építés III. (Nagykanizsa és térsége) és több árubeszerezési szerződés a Homokhátság projektben. Kivitelezés a nagykanizsai térségben folyt.

A 2003. évi három szennyvíztisztítási projekt (Debrecen, Kecskemét, Szombathely) tenderezése a 2005-ös évben folyamatosan zajlott, több szolgáltatási szerződés (mérnök, PR) megkötésre került, illetve több építése tender értékelése is zajlott 2005. végén.

A 2005. évi kifizetések összege 86,56 M EUR volt (2003. évben 15,15 M EUR, 2004 évben 50 M EUR kifizetés volt), a szerződések 2000-2005. évi összesített értéke pedig meghaladta a 600 M eurót.

2004-2006. évben benyújtott Kohéziós Alap projektek:

A Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep és Kapcsolódó szennyvízgyűjtő rendszerek, a Veszprém és térsége szennyvízelvezetés és tisztítás és a Zalaegerszeg és térsége szennyvízelvezetés és tisztítás elnevezésű projekteket az Európai Bizottság 2004. decemberében jóváhagyta. A legjelentősebb eredmény a Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep szerződésének 2005. december 30-i aláírása közel 250 millió euro értékben.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei regionális hulladékgazdálkodási rendszer elnevezésű projekt I fázisát 2005.12.19-én 35 844 654 EURO költségen, az Észak-Alföld ivóvízminőség-javító program elnevezésű projektet 2005. augusztus 4-én jóváhagyta az Európai Bizottság 25.583.762 EURO költségen.

Strukturális Alap, KIOP

Központi programok

Természetvédelem

2005. április 25-én aláírásra kerültek a földvásárlással kapcsolatos támogatási szerződések (Hortobágyi NPI, Kiskunsági NPI, Körös-Maros NPI). Ezek a projektek eltérő ütemben haladnak, de alapvetően mindhárom esetben nagyszámú adás-vételi szerződéskötés várható. A három projekt összértéke 956 millió Ft.

A természetvédelmi komponens második lépése az élőhely-rekonstrukciós és erdei iskolás projektek megvalósítása, valamivel több mint 1,1 Mrd Ft értékben. A tavalyi évben erre a két célra 6 pályázatot nyújtott be a kedvezményezett 3 nemzeti park, ezekkel kapcsolatban a támogatási döntés 2005. június 22-én szüle-

tett meg, a támogatási szerződéseket szeptember végén írták alá. A közbeszerzések minden esetben megkezdődtek, több részprojekt esetében a már a tavalyi évben aláírt kivitelezői szerződésekkel rendelkeznek a kedvezményezettek.

A komponens harmadik része a szabadvezeték-kiváltásra irányuló két pályázat. Ezek előkészítése a tavalyi évben zárult le, a pályázatok 2006. január 2-án kerültek benyújtásra. A leendő projektek összértéke 1,2 Mrd Ft.

Fenntartható árvízvédelem

A cigándi tározó tájgazdálkodási mintaterültének kialakítását célzó projekt támogatási szerződését 2005. április 25-én írták alá. Így megkezdődhetett a 6,2 Mrd Ft összértékű beruházás megvalósítása. A közbeszerzési eljárások a 2005. évben többségében lezárultak, a kivitelezés folyamatban van (vízgazdálkodás, tájgazdálkodás, híd- és útépités).

Levegőszennyezés és zajterhelés mérése

2005. április 25-én aláírásra került a korábban benyújtott két eszközpark fejlesztésére irányuló pályázat támogatási szerződése. A két projekt közbeszerzési eljárása a tavalyi évben lezárult, a műszerek, eszközök pedig az év végével bezárólag leszállításra kerültek. A két projekt összértéke 440 millió Ft.

2005. évben előkészítésre és benyújtásra került a „Budapest és vonzáskörzete zajtérképe” c. pályázat, 680 millió Ft összköltségvetéssel. A Projekt Kiválasztási Bizottság 2005. december 12-én döntött a projektről.

Pályázati intézkedések

2005. évben a pályázati intézkedésekre benyújtott pályázatokból összesen 19 új projekt került támogatásra. Így jelenleg összesen 25 támogatott (aláírt támogatási szerződéssel, vagy támogató levéllel rendelkező) projekt található a megvalósítás különböző fázisaiban.

Ivóvíz

2005-ben négy projekt támogatási szerződését írták alá, mintegy 2,4 Mrd Ft támogatási összeggel. A legelőrehaladottabb állapotban az Észak-magyarországi Regionális Vízművek Rt. által menedzselte ivóvízminőség-javító projekt áll, itt a közbeszerzési eljárások 2005. évben történő lebonyolítását követően hamarosan a kivitelezés is megkezdődhet. A másik 3 projekt esetében a közbeszerzési eljárások a tavalyi évben megindultak.

A pályázati ablak tavaly szeptemberében bezárásra került, miután a rendelkezésre álló forrás teljes egészében lekötésre került.

Szennyvíz

A támogatásra ítélt 5 szennyvízes pályázat közül 4 esetében 2005. évben került megkötésre a támogatási szerződés, egy esetben pedig még 2004-ben. Ezek a projektek igen előrehaladott állapotban vannak, a közbeszerzések minden esetben lezajlottak a tavalyi év során, több esetben pedig a kivitelezés is megkezdődött.

Állati hulladék kezelése

A 2005. évben 3 projekt támogatási szerződését írták alá, ugyanakkor az intézkedésben még jelentős forrás állt rendelkezésre 2005. év végén, a lekötöttség 15%-os volt.

Egészségügyi és építési-bontási hulladék

Az intézkedés keretében támogatásra ítélt projektek száma 8, ebből a 2005. évben 4 projekt támogatási szerződése került aláírásra 2005-ben (2004-ben már volt 4 aláírt támogatási szerződés). Az intézkedés keretében rendelkezésre forrás tavaly teljes egészében lekötésre került, így a pályázati ablakot 2005. november 15-ével az Irányító Hatóság „bezárta”. A közbeszerzések a tavalyi évben megkezdődtek, illetve számos esetben már az év vége előtt le is zárultak.

Kármentesítés

2005-ben 4 kármentesítési projekt esetében ítélt meg támogatást az Irányító Hatóság, ebből egy esetben született meg aláírt támogatási szerződés. A pályázati ablak a források iránti rendkívül magas igény miatt itt is 2005. novemberében bezárásra került.

Intézkedés/komponens	Megítélt támo- gatás	2005-ben kifize- tett támogatás
<i>Pályázati intézkedések</i>		
Ivóvíz	2 365 512 081	9 278 140
Szennyvíz	15 653 571 000	1 390 714 263
Állati hulladék	312 840 000	37 620 441
Egészségügyi és építési-bontási hulladék	3 748 984 000	842 215 170
Kármentesítés	4 394 289 500	0
<i>Központi programok</i>		
Természetvédelem	2 070 697 000	505 751 489
Árvízvédelem	6 200 000 000	0
Levegőszennyezés és zajterhelés mérése	1 110 257 329	37 849 945
<i>Összesen</i>	<i>35 856 150 910</i>	<i>2 823 429 448</i>

LIFE Program

2005. februárjában az előző évben benyújtott pályázatok értékelése megtörtént az EU elektronikus értékelőrendszere (ESAP) segítségével.

A 2004-ben benyújtott pályázatok közül a közel egy éves kiválasztási folyamat befejeztével a júniusi LIFE Bizottsági ülés értelmében -melyen Magyarország képviselve az Iroda is részt vett- 2005.szeptemberében 2 természetvédelmi és 1 környezetvédelmi pályázat került támogatásra.

A több fórumon meghirdetett 2005-ös benyújtási határidőre 8 természetvédelmi és 8 környezetvédelmi pályázat érkezett. A javasolt változtatásokat a pályázók átvezették és végleges pályázataik Brüsszel felé továbbításra kerültek.

A 2005. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK TELJESÍTÉSE

A 2005. évi költségvetés fejezeti végrehajtása

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium fejezet költségvetési összesítése

Megnevezés	2004. évi tény	2005. évi eredeti előir.	2005. évi módosított előir.	2005. évi tény	4/1	4/3
	1	2	3	4	5	6
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	112 105,9	69 285,7	134 584,6	101 092,4	90,3	75,2
Ebből személyi juttatás	21 565,3	20 843,8	25 217,8	24 921,4	115,6	98,8
központi beruházás	14 625,0	13 008,6	21 076,5	12 942,3	88,5	61,4
Bevétel	59 214,4	5 520,8	67 611,9	57.852,4	98,0	85,6
Támogatás	83 212,9	63 764,9	66 972,7	66 972,7	80,5	100,0
Létszám (fő)	8 277	7 282	7 284,0	8 337	100,7	114,5

Kormány hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosítások:

2005. évi létszámcsökkenés egyszeri többletkiadása	1.898,2
Ösztöndíjas foglalkoztatások támogatása	1,3
Prémium évek program keretében költségtérítés	7,4
Főtisztviselők illetményének részbeni fedezete	21,8
EU intézményeiben foglalkoztatott köztisztviselők többlete	1,7
2046/2005.(III.23) Korm.h. az államháztartási tartalékképzésről	(-)2.334,5
2090/2005(V.13.) Korm.h. vízkárelhárítás támogatása	465,0
2139/2005(VII.14.) Korm.h. vízkárelhárítás támogatása	2.757,9

2279/2005(XII.9.) Korm.h. vízkárelhárítás támogatása	150,0
Összesen	2.968,8

A 2004. év végén elrendelt létszámcsökkentés tényleges végrehajtására döntően 2005. évben került sor, a pótelőirányzat ezek támogatását tartalmazza. Ezen felül központilag elrendelt létszámcsökkentés nem volt.

1. cím Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium igazgatása

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Igazgatása a Minisztérium szervezeti egységeit, valamint a KvVM Fejlesztési Igazgatóságát, mint részben önállóan gazdálkodó részjogkörű szervet foglalja magában.

A minisztérium költségvetése finanszírozza a Kormány munkáját segítő, független szervezetként működő Országos Környezetvédelmi Tanács (OKT) költségvetését is.

A KvVM igazgatási feladatait a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 155./2002 (VII. 9.) Kormányrendelet, valamint a Költségvetési Alapokmányban foglaltak alapján látja el. Alapvető feladat a környezetvédelmi és vízügyi miniszter irányítása alá tartozó szakterületek, így a környezetvédelem, a természetvédelem, vízügy, meteorológia központi irányítási, igazgatási, gazdálkodási tevékenységéhez és a szakmai működéséhez szükséges személyi, pénzügyi, tárgyi és a logisztikai háttér feltételeinek biztosítása, továbbá szakmai irányítása, koordinációja, kormányzati és egyéb döntés-előkészítési, jogszabály-alkotási feladatok komplex kezelése. Honlapja: www.kvvm.hu.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatályba lépett, ezért szükséges volt biztosítani a jogalkalmazó területi, illetve központi szervek számára a konzultációt a KET hatálybalépésével létrejött változó feltételeknek.

Megkezdődött a környezetvédelmi joganyag korszerűsítése és deregulációja, melynek keretében megújításra került a környezetvédelmi engedélyezési eljárás.

A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi igazgatási feladatokat ellátó területi szervek feladat- és hatáskörének újraszabályozásával egyidejűleg felülvizsgálatra kerültek azok a kormányrendeletek, amelyek ezen szervezetek részére feladat- és hatáskört állapítanak meg, tekintettel arra, hogy azokat a hatásköröket, amelyeket a jelenleg hatósági jogkört gyakorló szervezetek egymás eljárásaiban szakhatóságként gyakorolnak, az egységes hatósági szervezetrendszer létrehozása miatt meg kell szüntetni. A feladat- és hatásköröket megállapító kormányren-

deletek deregulációs célból is felülvizsgálatra kerültek. Az eljárások hatékonyságának növelése, és az ügyintézés gyorsítása érdekében összességében 65 hatáskör megszüntetésére került sor.

A hatásvizsgálat, illetve egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek esetében a környezetvédelmi, illetve egységes környezethasználati engedély jogerőre emelkedését követően lefolytatásra kerülő eljárásokban megszüntetésre kerül a környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint vízügyi hatóság szakhatósági hatáskör.

Összesítésben, 2005-ben közel 60 jogszabály kodifikációja történt meg, ez a szám azonban nem tartalmazza a hatályba lépett kormányhatározatok és az állami irányítás egyéb jogi eszközeinek magas számát, valamint a jelentékeny számú jogi állásfoglalás-kérést sem.

A Bős-Nagymarosi Vízlépcsőrendszerrel kapcsolatosan a hágai Nemzetközi Bíróság 1997. szeptember 25-i ítéletének végrehajtásához kapcsolódó kormányzati feladatok 2005. évi végrehajtásáról a Kormány 1122/2003. (XII.11.) számú határozata szellemében működött a „bösi ügyel” foglalkozó tárcaközi bizottság és végezte munkáját.

A címhez tartozó KvVM Fejlesztési Igazgatósága látja el az ISPA/Kohéziós Alap, valamint a KIOP projekt-előkészítési és végrehajtási feladatait, a Phare/átmenteti támogatás programjainak működtetését és az előirányzatok kezelését, valamint a LIFE pályázatok menedzselését. Honlapja: <http://fi.kvvm.hu/>.

Az ágazati informatikai üzemeltetés 2004. év folyamán a megszüntetett Környezetgazdálkodási Intézettől a Fejlesztési Igazgatóság feladatkörébe került, de a szakmai irányítást továbbra is a KvVM biztosítja.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2004. évi tény	2005. évi eredeti előir.	2005. évi módosított előir.	2005. évi tény	4/1	4/3
	1	2	3	4	5	6
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	6 970,1	7 211,1	10 054,6	7 969,2	114,3	79,3
Ebből személyi juttatás	2 316,2	2 399,2	2 669,3	2 632,2	113,6	98,6
központi beruházás	563,4		120,4	120,4	21,4	100,0
Bevétel	3 201,5	30,9	2 436,1	3 440,9	107,5	141,2
Támogatás	4 663,6	7 180,2	7 618,5	7 618,5	163,4	100,0
Létszám (fő)	508	534	534	523	103,0	97,9

millió forintban, egy tizedessel

2005. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	7 211,1	30,9	7 180,2	2 399,2
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	2,8		2,8	56,9
2005. évi létszámcsökkentés támogatása	48,0		48,0	36,4
Ösztöndíjas foglalkoztatás támogatása	1,3		1,3	1,3
Prémium évek program támogatása	3,7		3,7	2,8
Főtisztviselők illetmény többlete	19,9		19,9	15,0
EU köztisztviselők többlete	1,7		1,7	1,4
2046/2005.(III.23) Korm.h. államh. tart	-71,8		-71,8	
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	1 201,7	766,2	435,5	195,8
- Fejezeti kezelésű előirányzat átcsoport.	1 780,9	766,2	1 014,7	179,2
Törvényhozó és végrehajtó sz. beruh.	116,4	89,5	26,9	
EU Víz Keretirányelv végrehajtásának f	4,0		4,0	
Balatonnal kapcs. kormánydönt. végreh.	7,5		7,5	
Hulladékkezelési- és gazdálk. feladatok	165,2		165,2	
Országos Környezeti Kárment. Program	222,6		222,6	
Természetvédelmi nemzet. pályázatok	7,8		7,8	
2007–2013. közötti nagy projektek elők	1,5	1,5		1,1
Környezetvédelmi Phare pr.(HU-0204)	657,4	657,4		
Környezetvédelmi Phare pr.(HU-0304)	17,8	17,8		
Fejezeti tartalék	580,7		580,7	178,1
- Más fejezettől előirányzat átvétel	26,8		26,8	13,3
- Más fejezethez előirányzat átadás	-137,8		-137,8	
- Fejezeten belül előirányzat átadás	-468,2		-468,2	3,3
Intézményi hatáskörben	1 639,0	1 639,0		17,4
- Előző évi előirányzat maradvány felh.	903,3	903,3		
- Egyéb saját bevételi többlet	735,7	735,7		17,4
Módosított előirányzat	10 054,6	2 436,1	7 618,5	2 669,3

A 2005. évi közigazgatási továbbképzési tervben foglaltak alapján került sor az idegennyelv-tudási képzés helyi megszervezésére csoportszintű, illetve az állami vezetők esetében egyéni tanítás biztosításával. Az év során 18 fő tett sikeres nyelvvizsgát.

A KvVM Igazgatás dologi és egyéb folyó kiadásainak 3.235,4 millió forintos eredeti előirányzata 350,6 millió forinttal nőtt az év végére, annak ellenére, hogy elvonásra került az év elején zárolt 71,8 millió forint előirányzat. A 2005. évi teljesítés 2.337,2 millió forint volt, amely a 2004. évi 2.504,4 millió forint teljesítéshez képest 167,2 millió forintos csökkenést eredményezett.

A dologi kiadási előirányzatok teljesítésének csökkenése az előírt 1.625,2 millió forintos maradványképzési kötelezettséggel magyarázható, amelyet a KvVM Igazgatás 2.108,1 millió forintra teljesített.

A felújítási kiadásoknál biztosított 26,9 millió forint módosított előirányzat teljesítése 16,2 millió forint.

Intézményi beruházásokon 1414,2 millió forint módosított előirányzat mellett a teljesítés 1081,0 millió forint volt.

Központi beruházások

A Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai előirányzataból megvalósított nagyobb volumenű beruházások: Költő u. pincefal megerősítés 20,4 M Ft, gépjármű beszerzés 25,8 M Ft, Iskola u. ingatlan tervezési munkái 35,7 M Ft, iroda-technikai berendezések beszerzése 14,1 M Ft, ágazati számítógépközpont fejlesztése 10,0 M Ft.

A Víz keretirányelv végrehajtásának feladatai előirányzataból 4,0 M Ft tervezési kiadásokra került felhasználásra.

A megvalósult beruházások pénzforgalmi adatai:

- immateriális javak vásárlása, létesítése	3,2 M Ft
- ingatlanok vásárlása, létesítése	56,0 M Ft
- gépek, berendezések és felszerelések vásárlása	16,5 M Ft
- járművek vásárlása	21,2 M Ft
- Beruházási kiadások általános forgalmi adója	23,5 M Ft
Összesen	120,4 M Ft

Gazdasági társaságban való részvétel

A minisztérium gazdasági társaságokban való tulajdonosi részesedése(M Ft-ban):

Hortobágyi Halgazdaság Rt	617,9
Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Kht	366,6
Dunamenti Regionális Vízmű Rt.	800,0
Dunántúli Regionális Vízmű Rt.	4.000,0
Észak-dunántúli Regionális Vízmű Rt.	1.266,0
Észak-magyarországi Regionális Vízmű Rt.	750,0
Tiszamenti Vízművek Rt.	267,3
Vízgazdálkodási Tudományos Kutató (VITUKI) Kht.	705,2
Balatoni Halászati Rt.	452,3
Környezetbarát Termék Kht.	3,0

Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Kht.	0,5
Energia Központ Kht.	4,5
Árvíz és Belvízvédelmi Központi Szervezet Kht.	52,0

A NyÍRSÉGVÍZ Rt-ben 1 db 1000 forintos arany részvény biztosítja a KvVM tulajdonosi képviseletét.

A részesedések után kapott osztalék összege 1.068,4 millió forint volt.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	Millió forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	9,8
Költségvetési forrásból Alap növelése	
Költségvetési forrásból Alap csökkentése	
Munkáltatói kölcsön kifizetés 18 fő részére	11,7
Visszatörlesztések, kamatok összesen	12,6
Kezelési költség, egyéb elszámolt kiadások	4,2
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	6,5
Kölcsönök állománya 2005. XII. 31-én	31,7

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 925,0 millió forint volt, amelyből 903,3 millió forint került felhasználásra, 21,7 millió forint 2005. év végén is maradványként állt rendelkezésre.

A 2005-ben keletkezett előirányzat maradvány 3.090,3 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 2.085,4 millió forint, bevételi többlet 1.004,9 millió forint.

2. cím Igazgatási és háttérintézmények

A címhez a beszámolási időszakban négy intézmény tartozott: az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság (OKTVF), az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (továbbiakban: Főfelügyelőség), a Vízügyi Múzeum, levéltár és Könyvgyűjtemény, valamint a KvVM Oktatási Központ.

Az OKTVF szervezeti struktúrája 2004. II. negyedévben véglegesítődött Honlapja: www.ovf.hu. Az OKTVF öt Igazgatóságra szerveződve végezte munkáját:

Vízügyi Igazgatóság
 Környezetvédelmi Igazgatóság (KVI)
 Természetvédelmi Igazgatóság (TVI)
 Nemzetközi, környezetpolitika, jogszabály-előkészítési Igazgatóság
 Közgazdasági Igazgatóság

Az OKTVF szakmai tevékenysége szorosan kapcsolódik a minisztérium ágazati, kormányzati feladataihoz, abba beépülve került bemutatásra. Ezek közül néhány fontosabb feladat:

Felszín alatti vízvédelem, környezeti kármentesítési koordináció

Helyszíni bejárás történt Verespatakon a tervezett aranybánya beruházás területén, valamint Nagybányán (Baia Mare) a 2000-ben cianid szennyezést okozó ércelőkészítő mű meddőhányóinak helyszíni ellenőrzésén.

Elkészült a bányászati tevékenységek által okozott kockázat felmérésének módszertan tervezete.

Folyamatos feladatot jelentett a KvVM beruházásába tartozó kármentesítési egyedi projektek végrehajtása. Ezen belül kiemelt jelentőségű:

- a budafoki barlanglakások kármentesítési feladatainak és
- az egykori Metallochemia ipartelep és környezetének kármentesítése koordinációs feladatainak ellátása.

Felszíni vízvédelem, szennyvíztisztítás feladatai közül

- A szennyvízkataszter vezetése, az országos szennyvíz nyilvántartó rendszer üzemeltetése.
- A Víztisztítási Adatbejelentő Lap (VAL) csomag végleges formájának, adattartalmának, kitöltési útmutatójának kialakítása (7/2002. (III. 1.) KöM rendelet módosításának melléklete.)
- A KTVF-ek egységes bírságszámítását segítő program kidolgozásának koordinálása.
- Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program keretében szennyvíz adatok kötelező gyűjtése, feldolgozása, összesítő jelentés elkészítése, a kapcsolódó nemzetközi (OECD) és hazai adatszolgáltatások teljesítése.
- Az országos felszíni vízminőségi informatikai rendszer üzemelésével kapcsolatos éves feladatok ellátása, a felszíni vizek minőségének értékelése, felszíni vízminőség védelmi szabályozások szakmai előkészítése.

A *hulladékgazdálkodással* kapcsolatosan elvégzett feladatok közül kiemelkedő jelentőségű volt a Bázeli Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos éves jelentés elkészítése a Genf-i Titkárságnak. Több kiadvány (Szlovák Magyar Atlasz, Adatok hazánk környezeti állapotáról) elkészítésében működünk közre, pályázatok (települési hulladék közszolgáltatás fejlesztéseinek támogatása, Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program, állati hulladékok ártalmatlanítása, hasz-

nosítása, egészségügyi építési bontási hulladékok kezelése c. pályázatok), programok (Nemzeti Környezetvédelmi Program II, Szelektív Hulladékgyűjtési Országos Program, Országos Rekultivációs Program, Országos Ipari Hulladék Kezelési Program, növényvédőszer hulladék és növényvédőszer csomagolóanyag begyűjtési és ártalmatlanítási program), területrendezési, településszabályozási tervek véleményezését végeztük el.

Az IPPC terén 2005-ben egyik legfontosabb feladat az elérhető legjobb technika alkalmazását elősegítő magyar nyelvű útmutatók elkészítése volt. Az év folyamán megjelent a gyógyszer-alapanyag- ill. a cukorgyártás útmutatója, és elkészült a fémek és a műanyagok felületkezelésére, valamint a kocszgyártásra vonatkozó útmutató. A vas- és acélfeldolgozás valamint a vágóhidak és állati melléktermékek útmutató tervezete véleményezés alatt van.

A környezetállapot értékelés keretében megtörtént a 2003. évi országos környezetállapot jelentés tervezetének véglegesítése, és a 2004. évi országos környezetállapot jelentés tervezetének elkészítése.

Elkészült a „Hazánk környezeti állapota”c. kiadvány magyar és angol nyelvű változata.

Lektorálásra, majd véglegesítésre került a Magyar-Szlovák határtérség környezeti állapotáról készült kiadvány.

A laboratóriumi koordinációs tevékenység keretében folytatódott

- a felügyelői laboratóriumok általános működéselemzésének aktualizálása, adatkarbantartása;
- új interkalibrációs vizsgálati programok beindítása és már működő programok központi finanszírozása;
- laboratóriumok akkreditációjának segítése;
- a központi műszerberuházásokkal kapcsolatos feladatok ellátása és a laboratóriumok éves munkatervének és beszámoló jelentéseinek szakmai véleményezésében való közreműködés.

A levegőtisztaság-, zaj-, és rezgésvédelem területén 2005-ben a következő főbb munkák készültek el:

- Rendelettervezetek véleményezése:
- A Fővárosi Hulladékhasznosító Mű által benyújtott, a rekonstrukció után elvégzett emisszió mérésről készített jegyzőkönyv szakmai véleményezése.
- Lakossági panaszok szakmai véleményezése (pl.: Szolnokon kialakított körforgalom zaj és légszennyező hatása).
- A Vásárosnaményban tervezett gázturbinás erőmű létesítésére készített előzetes környezeti hatástanulmány véleményezése
- Folyamatosan részvétel a másfél éve tartó Interreg IIIB projekt keretében végzett nemzetközi munkában.

- Magyarország hosszú távú energiafelhasználási prognózisának elkészítése az ipari, a mezőgazdasági és a közlekedési ágazatra vonatkozóan
- A szlovák-magyar együttműködés keretében a határmenti régiók levegőtisztaság-védelmi fejezetének elkészítése
- Az üvegházhatású gázok magyarországi kibocsátásának 2002. évi katasztere és az ehhez tartozó írásos jelentést (NIR), befejezés előtt áll a 2003. évi kataszter összeállítása, és a 2004 évi országos emisszió kataszter előzetes összeállítása.
- Részvétel a UNFCCC által, az üvegházhatású gázok nyilvántartására újonnan kidolgozott CRF Reporter program nemzetközi tesztelésében.
- Zajvizsgálatok végzése Balatonkeresztúron az M7-es autópálya tervezett szakaszának megépítése előtt.
- Ellenőrző vizsgálatok végzése a zajtérképező szoftver (IMMI) magyar moduljának tesztverzióján.

Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség feladat- és hatáskörét a 183/2003.(XI.5.) Korm. rendelet határozza meg. A gazdálkodás szempontjából önálló költségvetési szerv 2004. január 1-től. Honlapja: www.orszagoszoldhatosag.gov.hu.

Az összetett feladatokat tartalmazó külön jogszabályokban meghatározott első és másodfokú hatósági eljárások mellett a Főfelügyelőség ellátja a jogalkalmazással összefüggő szakmai, jogi és nemzetközi feladatokat. Véleményezi a feladat- és hatáskörét érintő jogszabályokat, előterjesztéseket, illetőleg az állami irányítás egyéb eszközeit, a tárca tevékenységét érintő egyéb jogszabályokat, valamint – a minisztérium jogalkotási tevékenységére is figyelemmel – a jogalkalmazási tapasztalatokat alapul véve javaslatot készít elő a jogi szabályozás továbbfejlesztéséhez. Egyebekben adatokat szolgáltat a hatósági tevékenységről, illetve a kormányzati munkához információt, részanyagot készít elő. Véleményt, környezeti értékelést ad az országos tervekhez és stratégiai programokhoz.

A Főfelügyelőség feladatköre bővült a jogszabályban nevesített feladatokkal, mint a

- fokozottan védett állat és növényfajok engedélyezésével,
- az emisszió kereskedelemmel kapcsolatos anyagok engedélyezésével,
- a termékdíj mentesség nyilvántartásával és engedélyezésével,
- a környezetvédelmi és felülvizsgálat szakértői jogosultság engedélyezése és névjegyzék vezetésével,
- hulladékminősítő bizottság működési feladataival kapcsolatban,
- termékdíj mentesség visszavonásával (53/2003.(IV.15) Korm. r.).

A felügyelőségektől került a Főfelügyelőség hatáskörébe a gyorsforgalmi utak, autópályák környezetvédelmi engedélyezési eljárásai (2003. évi CXXVIII. Tv.).

Új feladatként jelentkeznek a Főfelügyelőségénél többnyire EU-s jogharmonizációs kötelezettség végrehajtásaként

- az üvegházhatású gázok kibocsátásával járó emissziókereskedelem engedélyezése (272/2004.(IX.29.) Korm. r.),
- az elektronikai hulladékok nyilvántartása és ellenőrzése (264/2004.(IX.23.) Korm. r.),
- a hulladékká vált járművek (roncsautók) hatósági eljárásai (267/2004.(IX.23.) Korm. r.),
- a csomagolási hulladékok nyilvántartása és ellenőrzése (94/2002.(V.5.) Korm. r.),
- építőipari műszaki engedélyek kiadása és visszavonása,
- az ózonréteget károsító anyagokról szóló 94/2003.(VII.2.) Korm. rendeletben meghatározott engedélyezési és egyéb hatáskörök (ellenőrzés, bírság) gyakorlása,
- veszélyes hulladékokkal kapcsolatos engedélyek (98/2001.(VI.15.) Korm. r.), (minősítés, kezelési technológia, szállítás, begyűjtés, bírság stb.)
- használt gumiabronccsal, termékdíjjal kapcsolatos hatáskörök (53/2003.(IV.11.) Korm. r.).

Az operatív hatósági tevékenység keretében a Főfelügyelőség hatósági jogkörben eljárva és a fellebbezések elbírálása kapcsán 2005-ben 1075 esetben hozott határozatot.

Elsőfokú hatáskörben eljárva és hatáskörök szerint csoportosítva:

- hulladékbeszállítás, behozatal, kivitel és tranzit		322 engedély
- hulladékszállítás, begyűjtés		521 engedély
- építőipari műszaki engedély (ÉME)		181 engedély
- elutasító határozat		51
- hulladékbírság		3
- emissziókereskedelem	240 új engedély	
és	131 módosítás	
összesen		371 kibocsátási engedély
- hulladékhasznosítás, csomagolás, elektronikai hulladék, roncsautó ügyekkel kapcsolatos hatáskörökben		726
- termékdíj mentesség és koordináló szervezet bejegyzése		34
- környezetvédelmi szakértői és felülvizsgálati engedélyek		520
összesen		2.729 db

A *Vízügyi Múzeum Levéltár és Könyvgyűjtemény* 2005-től részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézmény, a minisztérium közvetlen irányításával működik, gazdálkodási feladatait azonban az OKTVF látta el. Honlapja: www.dunamuzeum.hu.

A címhez tartozik a **KvVM Oktatási Központ**, mint önállóan gazdálkodó intézmény. Feladata, tevékenysége változatlanul a továbbképzések, oktatások szervezése és lebonyolítása, valamint üdülési szezonban az üdültetés biztosítása.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2004. évi tény	2005. évi eredeti előir.	2005. évi módosított előir.	2005. évi tény	4/1	4/3
	1	2	3	4	5	6
	Millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	12 866,1	2 535,7	16 813,5	13 145,6	102,2	78,2
ebből személyi juttatás	1 301,4	1 075,1	1 341,1	1 296,8	99,6	96,7
központi beruházás	8 471,2		8 185,9	8 185,9	96,6	100,0
Bevétel	4 958,8	75,7	8 558,7	8 467,8	170,8	98,9
Támogatás	8 060,5	2 460,0	8 254,8	8 254,8	102,4	100,0
Létszám (fő)	490	279	274	269	54,9	98,2

millió forintban, egy tizedessel

2005. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	2 535,7	75,7	2 460,0	1 075,1
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	216,5		216,5	183,5
2005. évi létszámcsökkentés támogatása	239,2		239,2	182,0
Főtisztviselők illetmény többlete	1,9		1,9	1,5
2046/2005.(III.23) Korm.h. államh. tart	-24,6		-24,6	
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	12 585,1	7 006,8	5 578,3	-0,2
- Fejezeti kezelésű előirányzat átcsoport.	12 531,5	7 004,4	5 527,1	6,8
Vízügyi szervek beruházásai	16,2	16,2		
Bodrogközi árvízvédelmi rendszer fejl	12,4	12,4		
Vásárhelyi terv tovább-fejlesztése	5 510,5	4 531,8	978,7	
Vízkárelhárítási m. fejl. és állagmegóv.	1 786,5	1 725,7	60,8	
Balaton regionális víziközmű-hálózat f	703,9	703,9		
Egyéb vízminőség-védelem	3,5	3,5		
Infrastruktúra-fejleszt. Feladatok	6,5	6,5		
EU Víz Keretirányelv végrehajtásának f	9,3	1,3	8,0	
Ivóvíz-minőség javító program	134,7	3,1	131,6	
Víz- és környezeti kárelhárítás	109,7		109,7	
Balatonnal kapcs. Kormánydöntések v.	496,5		496,5	
Hulladékkezelési- és gazdálkodási felad	11,5		11,5	2,3
Országos Környezeti Kárment. Program	3 724,5		3 724,5	
Fejezeti tartalék	5,8		5,8	4,5
- Fejezeten belül előirányzat átadás	51,2		51,2	-7,0
- Egyéb saját bevételi többlet	2,4	2,4		

Intézményi hatáskörben	1 476,2	1 476,2		82,7
- Előző évi előirányzat maradvány felh.	153,2	153,2		
- Egyéb saját bevételi többlet	1 323,0	1 323,0		82,7
Módosított előirányzat	16 813,5	8 558,7	8 254,8	1 341,1

Az intézményi előirányzatokkal való gazdálkodást alapvetően a fejezeti kezelésű előirányzatoktól átvett feladatok és az év végi maradványképzési kötelezettség előírásai határozták meg. Az előirányzatok 14,2 milliárd forintnyi növekedését döntően a fejezeti kezelésű előirányzatok átvétele jelentette, más többletforrás (pl. saját előirányzat maradvány igénybe vétele, működési bevételi többlet) minimális volt.

A 2004. évben elrendelt csoportos létszámleépítés tényleges végrehajtására 2005. évben került sor, amely a 2. címet 83 fővel érintette.

A tárca intézményi struktúrájának végleges kialakítása eredményeképpen az OKTVF megszüntetésre került, a feladatok és a hozzá tartozó létszám a jogutód a Vízügyi Múzeum Levéltár és Könyvgyűjtemény bázisán létrejövő Vízügyi Központ és Közgyűjteményekhez, a KvVM-hez, a Főfelügyelőséghez és a VITUKI Kht-hez került.

Ugyancsak megszüntetésre került a KvVM Oktatási Központ, amelynek feladatait és létszámát a VITUKI Kht. vette át.

A megszüntetett intézmények év végi bankszámla egyenlege az alapító KvVM bankszámlájára került ürtítésre.

Központi beruházások

A vízügyi, vízgazdálkodási központi beruházások előirányzatainak átvételével megvalósított fejlesztések a fejezeti kezelésű előirányzatok között kerültek bemutatásra, melyek közül a nagyobb volumenű 5,510,8 M Ft, Vízkárelhárítási művek fejlesztési és állagmegóvási feladatai (Felső és Közép-Tisza fejlesztése) 1.786,5 M Ft, Balatoni regionális vízközmű hálózat fejlesztése 703,9 M Ft.

A megvalósult beruházások pénzforgalmi adatai:

- immateriális javak vásárlása, létesítése	8,5 M Ft
- ingatlanok vásárlása, létesítése	7.069,8 M Ft
- gépek, berendezések és felszerelések vásárlása	4,9 M Ft
- Beruházási kiadások általános forgalmi adója	1.102,7 M Ft
Összesen	8.185,9 M Ft

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	Millió forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	3,9
Költségvetés javára keret növelése	
Költségvetés javára keret csökkentése	
Munkáltatói kölcsön kifizetés 1 fő részére	0,7
Visszatörlesztések, kamatok összesen	3,4
Kezelési költség, elszámolt kiadások	0,2
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	6,4
Kölcsönök állománya 2005. XII. 31-én	6,4

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 153,2 millió forint volt, amely 2005. évben felhasználásra került.

A 2005-ben keletkezett előirányzat maradvány 3.577,0 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 3.667,9 millió forint, bevételi lemaradás (-) 90,9 millió forint.

3. cím Országos Meteorológiai Szolgálat

Az intézmény feladat- és hatáskörét a 33/1994. (XII.4) KTM rendelettel módosított, az Országos Meteorológiai Szolgálat, valamint az elnök feladat- és hatásköréről szóló 12/1992. (IV.23.) KTM rendelet szabályozta. 2005-ben az OMSZ szakmai működésének és gazdálkodásának felülvizsgálatára miniszteri szinten létrehozott Szakmai Tanácsadó Testület legfontosabb javaslatként a Szolgálat működésének jogszabályi háttere az Országos Meteorológiai Szolgálatról szóló 277./2005. (XII.20) Kormány rendelettel megújult.

Az OMSZ fő feladatai:

- Meteorológiai és levegőkörnyezeti mérő-és megfigyelő rendszer működtetése;
- Informatikai rendszer működtetése, a megfigyelési adatok gyűjtése, ellenőrzése, feldolgozása és rendszerezése, az adatok nemzetközi cseréje;
- Időjárás-előrejelzések és éghajlati feldolgozások, elemzések készítése;
- Meteorológiai információk szolgáltatása a nagyközönség, az állami és a gazdasági szféra számára;
- A meteorológiával és a szolgáltatásokkal kapcsolatos kutató-fejlesztő tevékenység;

- Részvétel a társ-és határtudományok kutatásában;
- Együttműködés a nemzetközi meteorológiai szervezetekkel.

Honlapja: www.met.hu.

Mérés, megfigyelés

2005-ben Az OMSZ földfelszíni állomáshálózata 29 szinoptikus főállomásból, 59 automata és 9 hagyományos éghajlati mérőállomásból, továbbá 560 csapadékmérő állomásból állt. A földfelszíni és levegőkörnyezeti mérések mellett 2 állomáson magas légköri (rádiószondás) mérést folytatott, üzemeltette a különböző távérzékelési – három időjárásiradar, két windprofiler (szélradar), egy SODAR (hangradar), villámlokalizációs hálózat és földi műholdvevő – eszközöket. Biztosította a mérési adatok gyűjtését, feldolgozását és a központi adatbázisba való továbbítását. Gondoskodott a különböző mérőeszközök és automata berendezések rendszeres ellenőrzéséről, karbantartásáról, javításáról, kalibrálásáról.

A fejlesztései közül kiemelhető, hogy korszerűsítette (a budapesti után) a szegedi rádiószondázó berendezést is, valamint 8 db hazai gyártású automatát tesztel az üzemeltetési költségek csökkentése céljából. A főállomásaink közül Miskolc, Pécs, Szeged és Siófok regionális információs szolgáltató központként működnek.

A légszlop teljes ózontartalmának, és a napsugárzás UV-B spektrumának mérése zavartalan volt. A nyers adatok feldolgozása, és adatbázisba illesztése megtörtént. Az adatok napi és havi rendszerességgel kerülnek továbbításra a nemzetközi adatbázis központokba. Május 15-e és szeptember 30-a között UV-B előrejelzések kibocsátására is sor kerül.

A háttérszennyezettség mérésére négy állomásból álló háttérszennyezettség mérő állomás hálózat üzemelt. (Kecskemét-Méntelek (rövidítve:K-pusztá), Farkasfa, Hortobágy, Nyírjes). A K-pusztán működtetett mérőállomás az EMEP és a WMO monitoring hálózatának hivatalos tagja.

A laboratórium által mért, valamint a monitorok által gyűjtött adatok feldolgozása, az adatelemző munka, és az adott határidőre történő továbbítás teljesítése, a Levegőkörnyezeti Tájékoztató elkészítése havi rendszerességgel történt..

Elindult a Vaisala koordinálásával a FLASH (Full Lightning detection Austria, Slovakia, Hungary) közép-európai egyesített villámlokalizációs program, amelyben a Vaisala, az ALDIS, a ZAMG, az Austro-Control, az SHMI, és az OMSZ vesz részt. A programban résztvevők célszoftverrel interneten férnek hozzá a feldolgozott adatokhoz. A FLASH program fő célja a különböző villámérzékelő

adatok integrálása, a közép-európai közös hálózat kialakítása, ezáltal javul az adatrendelkezésre állás és az adatok megbízhatósága.

Időjárás-előrejelzés és éghajlati tevékenység

Az OMSZ időjárás-előrejelzései 2005-ben is, éjjel-nappali rendelkezésre állással az adott célcsoportok kéréseinek megfelelően különböző igényeket elégítettek ki. A Szolgálat által készített alap-előrejelzések főként Magyarország területére ultrarövid, rövid-, közép- és hosszú távra szólnak. Az időtartam 1–3 órától 1 hónapig terjed, sőt kísérleti céllal 6 hónapra szóló előrejelzések is készülnek. Időnként természetesen túl kell lépni az ország területén is. Például a hidrológiai előrejelzések készítéséhez a Duna és a Tisza vízgyűjtőinek országon kívül eső részeire is szükségesek a meteorológiai prognózisok.

Az OMSZ által fejlesztett ultrarövidtávú előrejelző és időjárási veszélyjelző rendszeren további jelentős fejlesztések történtek. 2005. évben előkészítésre került a lokális, nagy csapadékok okozta veszélyhelyzetekkel kapcsolatos előrejelzési és riasztási rendszerről szóló kormány-előterjesztés, amelyben több tárca (KvVM, BM, FVM) mellett az OMSZ is részt vett. A Szolgálat felkészült a veszélyjelző rendszer meteorológiai szegmensének üzemeltetésére.

A repülésmeteorológiai előrejelzéseiket mind a belföldi, mind a nemzetközi légi forgalomban felhasználják. Az előbbi számára napi két alkalommal körzeti előrejelzés, valamint a sportrepülés számára speciális előrejelzések készültek. A nemzetközi légi közlekedés kiszolgálása során 3 óránként Ferihegyre és Debrecenre szóló repülőtéri előrejelzés készült. Az ICAO ajánlásai alapján bizonyos körülmények fennállása vagy várható bekövetkezése esetén figyelmeztetések, valamint speciális repülésmeteorológiai térképes előrejelzések kerültek kiadásra.

2005-ben a balatoni- és velencei-tavi viharjelzés időtartama két hónappal bővült, április 1-jétől október 31-éig üzemelt. A Balatonra kiadott viharjelzések szezonális átlagos beválása 2005-ben 92%-os volt.

A közszolgálati médiát továbbra is az OMSZ látja el meteorológiai információkkal. 2005-ben piacbővítés történt az energia-, a mezőgazdasági/agrár szektor és az idegenforgalom területén. A piaci szabályozás bevezetését követően az elmúlt két évben ugrásszerűen megnövekedett az energiaipar igénye a meteorológiai szolgáltatások iránt.

Az OMSZ több területen is együttműködött az Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezet-egészségügyi Intézetével (OKK-OKI). Az úgynevezett hőségriadó terv elkészítésében az OKK-OKI, az OMSZ, és a Mentőszolgálat közösen dolgozott. A kezdeti riasztási rendszer 2005-ben továbbfejlődött és egész nyáron operatívan és hatékonyan üzemelt.

2005-ben befejeződött a legújabb generációs HAWK-3 elnevezésű rendszer programozási terveinek kidolgozása. Az új munkaállomás egységes, modern megjelenítő és interpretációs rendszer lesz az előrejelző szakemberek számára.

Az ALADIN rövid távú előrejelző modellel kapcsolatban az operatív modellfuttatás mellett a tudományos munka három legfontosabb szegmense: az adatasszimilációs, rövidtávú ensemble (valószínűségi) előrejelzési (LAMEPS), illetve az AROME (az ALADIN modell következő generációs nem-hidrosztatikus változata) fejlesztések voltak. 2005 elejétől az ALADIN adatasszimilációs rendszer részt vesz az EUMETNET/EUCOS projekt hatástanulmányaiban, melynek célja az űrbázisú és földi megfigyelő rendszerek relatív fontosságának vizsgálata. 2005-ben megkezdődött az ALADIN modell következő generációs változatának az AROME modell budapesti adaptálása, illetve az első esettanulmányok készítése.

Jelentős előrelépés történt az ensemble (valószínűségi) produktumok alkalmazása tekintetében. Az operatív évszakos előrejelzéseiket az ECMWF System-2 rendszerén alapulnak (havi frissítéssel, illetve a havi előrejelzés adatainak felhasználásával). Elkezdődött a multi-modell évszakos előrejelző rendszer (DEMETER) alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata is.

A szélsőséges időjárási helyzetek vizsgálatai a katasztrófavédelem és a klímaváltozás témaköréhez illeszkedtek. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően havi, évszakos illetve éves elemzések jelentek meg rendszeresen az OMSZ honlapján. A különböző nemzetgazdasági ágazatokat képviselő cégek, bíróságok, ügyészségek és rendőri szervezetek számára operatív módon szerződéses keretben, vagy egyedi megkeresésekre adatszolgáltató és adatértékelő tevékenység folyt.

Az archív adatok bevitele az OMSZ központi Adatbázisába az elsősorban pályázati szempontból összeállított terv szerint történt. A csapadékadatok homogenizálására az 1001-1950 közötti időszakra 15 állomás napi csapadék adatai kerültek a rendszerbe. E mellett az 1967-1997 közötti évekre több állomás csapadék intenzitás adatai kerültek rögzítésre.

Az éghajlattal kapcsolatos kutató-fejlesztő tevékenység legújabb projektje a regionális klímamodellezési tevékenység. A projekt legfontosabb célkitűzése egyrészt a múlt éghajlatának dinamikai alapú feltérképezése, másrészt pedig regionális klímamodellek adaptálása, majd intenzív tesztelése. Két modellel folytattunk adaptációs-tesztelési tevékenységeket. A hamburgi Max Planck Intézetben kifejlesztett REMO modell adaptálása 2005-ben az OMSZ IBM szuperszámítógépén befejeződött, míg az ALADIN-Climate modell adaptálása ugyanezen évben megkezdődött.

Informatikai fejlesztések

A központi WEB portálnak, valamint egyéb központi IT feladatoknak is helyet adó, új Linux operációs rendszerű fürt-szerver az OMSZ első Intel Itanium 2 processzoros gépe. Bővítésre került a Központi Adattároló Rendszer (CASS). A független tűzszegmensekben üzemelő, a központi szerverekkel összekötött (SAN) diszkalapú tároló rendszerek kapacitása egyenként eléri a 6,5 terrabájtot.

2005. augusztus 1-jétől működő új weblapot az OMSZ informatikai szakemberei fejlesztették és üzemeltetik. A webcím változatlan maradt (www.met.hu), viszont a portál felépítése módosult, és számtalan információval, adattal bővült. Gyakoribb lett a műhold- és radarképek frissítése, részletesebb előrejelzések, repülés-meteorológiai információk is láthatók, olvashatók. A nyilvános portál számos, az elektronikus Kormányzati Portál által igényelt adatot is tartalmaz.

A nemzetközi adatforgalmi kötelezettségeknek eleget téve hatékony volt az együttműködés az ECMWF, az ECOMET, a LACE és EUMETSAT európai szervezetekkel, valamint a WMO európai régiójával. A Magyar Köztársaság EUMETSAT-ban betöltött társult tagi viszonya az EUMETSAT Tanács döntése alapján meghosszabbíthatásra kerül 2008. december 31-ig.

K+F pályázati tevékenység

Az OMSZ 2005-ben futó pályázatait:

Támogató	Pályázati címek
NKTH	Erdő és Klíma
NKTH	A Kárpát-medence éghajlatának tendenciái
NKTH	Szél és Napenergia Magyarországon
NKTH	A Tisza árvízi szabályozása a Kárpát-medencében
OTKA	A bioszféra szerepe a légkör szén-dioxid tartalmának alakulásában
OTKA	Rövidtávú ensemble előrejelző rendszer kifejlesztése
OTKA	A nitrogénvegyületek kicserélődésének vizsgálata a Balaton és a légkör között
EU	Environmental Science Published for Everybody Round the Earth (ESPERE)
EU	Climate Impact Research Coordination within a Larger Europe (CIRCLE)
EU	Aladin training network (ALATNET)
NKTH	Valószínűségi előrejelzések hasznosítása
NKTH	Az éghajlati elemzés dinamikai módszereinek megalapozása
NKTH	Többléptékű levegőtisztasági modellrendszer
NKTH	Polleninformációs rendszer kialakítása az allergiás megbetegedések hatékony megelőzésére és kezelésére
NKTH	Levegőkörnyezet és emberi tevékenység
MÜI	A második generációs Meteosat műholdak adatait feldolgozó SAFNWC programcsomag tesztelése és operatív üzembe állítása

NATO	Monitoring of extreme flood events in Romania and Hungary using EO data
OTKA	Magyarországi városok légszennyezettségének vizsgálata reg. met. helyzetek függvényében
GKM	Üvegházhatású gázok (szén-dioxid, metán, dinitrogén-oxid) mérlegének becslése a légkör és mezőgazdasági területek között Magyarországon
GKM	A Felső-Tisza árvizeinek és vízjárásának komplex előrejelzése
OTKA	Távérzékelte és repülőgépes megfigyelések alkalmazása a korlátos tartományú időjárás-előrejelző modellben
OAH	CONVEX 3 gyakorlathoz kapcsolódó meteorológiai adatok biztosítása
OAH	Módszer az effektív kibocsátási magasság meghatározására

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2004. évi tény	2005. évi eredeti előir.	2005. évi módosított előir.	2005. évi tény	4/1	4/3
	1	2	3	4	5	6
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	2 718,5	2 238,6	2 662,2	2 366,3	87,0	88,9
ebből személyi juttatás	905,3	820,8	943,5	912,8	100,8	96,7
központi beruházás	308,3					
Bevétel	1 401,6	995,3	1 397,9	1 462,5	104,3	104,6
Támogatás	1 420,4	1 243,3	1 264,3	1 264,3	89,0	100,0
Létszám (fő)	279	270	270	267	95,7	98,9

millió forintban, egy tizedessel

2005. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	2 238,6	995,3	1 243,3	820,8
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	15,2		15,2	20,9
2005. évi létszámcsökkentés támogatása	27,6		27,6	20,9
2046/2005.(III.23) Korm.h. államh. tart	-12,4		-12,4	
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	5,8		5,8	-2,6
- Fejezeti kezelésű előirányzat átcsoport.	3,9		3,9	
Balatonnal kapcs. kormánydöntések v.	3,9		3,9	
- Más fejezettől előirányzat átvétel	6,1		6,1	0,7
- Fejezeten belül előirányzat átadás	-4,2		-4,2	-3,3
Intézményi hatáskörben	402,6	402,6		104,4
- Előző évi előirányzat maradvány felh.	103,5	103,5		
- Egyéb saját bevételi többlet	299,1	299,1		104,4
Módosított előirányzat	2 662,2	1 397,9	1 264,3	943,5

Az év elején elrendelt államháztartási tartalék képzés és az év végi kötelező megtakarítási követelmény a gazdálkodásban a többlet bevételeknek köszönhetően nem okozott problémát. Meteorológiai nemzetközi szervezeteknek fizetendő tagdíj kötelezettség teljesítése teljes mértékben nem sikerült, mintegy 48.000 euró befizetése áthúzódott 2006-ra. Az üzemeltetési kiadások kifizetéséhez szükséges források illetve a szakmai anyagok beszerzése az év folyamán folyamatos volt.

A Szolgálat 2005. évben továbbra is komoly erőfeszítéseket tett a saját bevételek növelése érdekében. Ennek megfelelően teljesítette, illetve 17,2 %-kal túlteljesítette a költségvetési kiadásokat fedező bevételeit. Ez köszönhető volt mind az intézményi, mind a pályázati bevételeinek jelentős növelésének.

Az alaptevékenység körében végzett ellenszolgáltatások ellenértéke 874,2 millió Ft volt, ami 16%-os túlteljesítést jelent, mely után az 5%-os illetve a 15 %-os befizetési kötelezettség 113,1 millió Ft nagyságrendű volt.

Bérleti díj bevételből a Magyar Villamosenergia Irányító Központ meghosszabbította a HAWK megjelenítő programunk bérletét, melyből 5,8 millió forintos bevétel származott, további 840 e Ft eszközök bérbeadásával realizálódott.

2005. december 31-én az OMSZ követelés állománya 59,3 millió Ft volt, ami az előző évivel közel azonos.

Az OMSZ vállalkozási tevékenységet nem végzett, alapítványt nem támogatott.

Gazdasági társaságban való részvétel

A "NEFELA" Dél-Magyarországi Jégesőelhárító Egyesülés – non-profit szervezet - 1991-ben jött létre azzal a céllal, hogy a korábban OMSZ felügyelet alatt működő - finanszírozási nehézségek miatt megszűnt – rakétás jégeső-elhárító rendszert kiváltsa. Az egyesülést a létrehozó tagok annak érdekében működtetik, hogy a területükön a termelés biztonságát és hatékonyságát a jégeső elhárításával növeljék.

Az OMSZ a Kormány 1992. október 1-én hozott döntése értelmében a jégeső-elhárítás céljára létesített eszközöket és ingatlanokat az egyesülés rendelkezésére bocsátotta és annak működtetését mint tag, illetve az OMSZ elnöke a Felügyelő Bizottság tagjaként ellenőrzi. Az OMSZ vagyoni részesedése 29,9 millió forint.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	Millió Forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	6,1
Költségvetés javára keret növelése	
Költségvetés javára keret csökkentése	
Munkáltatói kölcsön kifizetés 7fő részére	4,4
Visszatörlesztések, kamatok összesen	3,3
Kezelési költség, elszámolt kiadások	
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	5,0
Kölcsönök állománya 2005. XII. 31-én	20,5

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 103,5 millió forint volt, amely teljes egészében felhasználásra került. A 2005-ban keletkezett előirányzat maradvány 360,5 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 295,9 millió forint, bevételi többlet 64,6 millió forint.

9. cím Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi területi szervek

A beszámolási időszakban a címhez 12 környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség, 10 nemzeti park igazgatóság és 12 környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság tartozott.

2005. január 1-jén létrejöttek a zöld hatóságok, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, amelyek az elsőfokú hatósági feladatokat látják el, valamint a nem hatósági feladatok ellátásáért felelős környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, valamint a nemzeti park igazgatóságok. A zöldhatóság kialakításával egyrészt megalakult egy olyan egységes hatóság, amely lehetővé tette, hogy egymás eljárásaiban megszűnjön az egy tárcán belül történő szakhatósági közreműködés, másrészt az egy szerven belüli vagyongazdálkodási, és fenntartói feladatok elválasztásra kerültek a hatósági feladatok végrehajtásától.

a.) Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek

A címhez tartozó 12 környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség a környezetvédelem egyes szakterületeinek (levegőtisztaság-védelem, a vizek mennyiségi és minőségi védelme, a hulladékok káros hatásai elleni védelem, a zaj- és rezgésvédelem, a radioaktív sugárzás elleni védelem), és a természet- és tájvédelem területi szakigazgatási és első fokú hatósági feladatait látja el. A be-

számolási év folyamán szervezeti változás vagy átszervezésből adódó feladatátcsoportosítás nem volt.

A felügyelőségek honlapjai: www.adukofe.hu, www.atiktfv.zoldhatosag.hu,
www.emkvtf.zoldhatosag.hu, www.kotiktfv.kvvm.hu, www.ddkvf.hu,
www.ftvktf.zoldhatosag.hu, www.tikofe.hu, www.kdtktfv.zoldhatosag.hu,
www.kdvktf.zoldhatosag.hu, www.edkvf.hu, www.nydktf.zoldhatosag.hu,
www.kovi-ktvf.hu,

A zöldhatóságok létrejöttével a felügyelőségek számára komoly erőfeszítést jelentett a természetvédelmi hatósági és tájvédelmi szakhatósági, valamint a vízgazdálkodási hatósági feladatok beintegrálása. A feladatokhoz kapcsolódott ezen hatósági tevékenységekkel kapcsolatos jogértelmezési, perképviselési, adatszolgáltatási, nyilvántartási, statisztikai feladatok, hatósági bizonyítványok kiállítása.

A természet- és tájvédelmi, valamint a vízgazdálkodási feladatok korábbi ellátását végző dolgozóknak csak egy része került át a felügyelőségekre, ezért a zöldhatóságok továbbra is együttműködnek a KÖVIZIG-ekkel és a nemzeti park igazgatóságokkal, amelyek szakértőként vesznek részt a hatósági eljárásokban.

A 2005. évi hatósági munkát legjelentősebben érintő jogszabályi változás a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatályba lépése volt. Az új jogszabály alapvető változásainak hatékony alkalmazása érdekében több formában is oktatásra került sor a felügyelőségek munkatársai számára. Tovább folytatódott a dereguláció, bár a zöldhatóságoknak továbbra sem volt elegendő kapacitása a kívánt mértékű ellenőrzések lefolytatására. Az év elején kialakításra kerültek a felügyelőségeken a Zöld Pont Irodák, amelyek nagyban segítettek a lakosság információval történő ellátását.

A hatósági mérőhálózat technikai felszereltsége megfelelő, a szinten tartása további forrásokat igényelne. 2005-ben jelentősen csökkent a laboratóriumok létszáma, az állami és a hatósági feladatok folyamatos növekedése mellett. 2005-ben megkezdődött a Víz Keretirányelv mérőhálózati hátterének biztosítására történő felkészülés.

A Belügyminisztériummal együttműködve elkezdődött a felügyelőségek zöldkommandós ellenőrzés sorozata, amely során több hatóság együttesen tartott közúti, közterületi és üzemi ellenőrzéseket.

b.) Nemzeti park igazgatóságok

A természetvédelmi területi szervek alapvető szakmai feladata a védett természeti értékekkel kapcsolatos védetté nyilvánítások előkészítése, a védett természeti

értékek megóvása, őrzése, fenntartása, helyreállítása és bemutatása (üzemeltetése, felügyelete), a természetvédelmi oltalom alatt nem álló tájak védelmével kapcsolatos feladatok ellátása. A címhez a beszámolási időszakban 10 nemzeti park-igazgatóság tartozott.

A nemzeti park igazgatóságok honlapjai: www.hnp.hu, www.knp.hu, www.bukkinemzetpark.hu, www.anp.hu, www.ferto-hansag.hu, www.dinpi.hu, www.bfnpi.hu, www.ddnp.hu, www.kmnp.hu, www.orseginpi.hu.

A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő védett és védelemre tervezett természeti területek nagysága a 2004. december 31-i állapothoz (261522 ha) viszonyítva 2005. december 31-ig (267206 ha) közel 5700 hektárral nőtt. A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő haszonbérbe adott védett és védelemre tervezett természeti területeinek aránya 58 % volt.

A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő erdőkben, 2005-ben tovább folytatódott a nem őshonos állományok őshonos fajokból álló erdőkre való lecserélése (ártéri ligeterdők és síkvidéki tölgyesek visszaállítása, akácok szerkezetátalakítása). A vadászterületeken az elsődleges feladat a nagyvadlétszám csökkentése, a vaddisznó és róka állományának visszaszorítása, illetve megfelelő kontrollja volt. A vaddisznó állománya befogással, egyéni vadászattal és esetenként hajtással került visszaszorításra. A róka állományának apasztására elsősorban az élőhelyrekonstrukcióval érintett védett természeti területeken került sor.

A nemzeti park igazgatóságoknál a Természetvédelmi Őrszolgálat feladatellátása továbbra is csak a védett természeti területekre korlátozódott, egyes feladatok ellátására nem volt meg a szükséges kapacitás (pl. természetkárosító terepi technikai sportok elleni fellépés, vadászatok ellenőrzése). A területellenőrzések gyakorisága jelentősen csökkent, ami a helyszíni bírságok és a kezdeményezett eljárások alacsony számában is megmutatkozott. Az őrszolgálatok működési feltételei a korábbi évekhez képest elsősorban a technikai eszközök ellátottsága tekintetében javultak.

A 10 nemzeti park igazgatóságnál a Természetvédelmi Őrszolgálat vezetésével összesen 556 közmunkás végzett el természetvédelmi vagyonkezelési és fenntartási munkákat. Az elvégzett feladatok: kaszálás, túra útvonalak kitisztítása, rendszeres hulladékgyűjtés, erdőápolási munkák, stb., melyre 2005-ben összesen 334 millió Ft állt rendelkezésre.

c.) Környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok

A címhez a beszámolási időszakban 12 igazgatóság tartozott. Az egyes igazgatóságok nevében is megjelenő területi illetékessége, valamint a székhelye azonos a környezetvédelmi felügyelőségekével.

Az igazgatóságok működésében jelentős változást hozott, hogy a hatósági tevékenység a 2004. január 1-vel létrejött vízügyi felügyeletekhez került, továbbá feladatkörük környezetvédelmi feladatokkal bővült. A vízügyi igazgatóságok (VIZIG-ek) neve 2004. január 1-től környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságra (KÖVIZIG-re) változott.

A környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok honlapjai: [www.eduvizig](http://www.eduvizig.hu), [www.kdvvizig](http://www.kdvvizig.hu), www.aduvizig.hu, www.kdvtvizig.hu, www.ddvizig.hu, www.nyuduvizig.hu, www.fetivizig.hu, www.evizig.hu, www.tivizig.hu, www.kotivizig.hu, www.ativizig.hu, www.kovizig.hu.

A KÖVIZIG-ek részéről folytatódtak a Víz Keretirányelv végrehajtásával kapcsolatos előkészítő munkák az OKTVF iránymutatása alapján. Elkészültek a vizek lehatarolásának és kockázatelemzésének utolsó fázisai, továbbá a 2005. márciusi Országjelentés készítéséhez szükséges adatszolgáltatások.

A KÖVIZIG-ek ár- és belvízvédelmi művek fenntartására 2005. évben a szűkös források miatt 2,4 milliárd forintot fordítottak, amely a műszaki szükségességnek mintegy 40 %-a volt. A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal e témakörben történt vizsgálata megerősítette, hogy a fenntartási munkák folyamatos elmaradása a kockázati tényezők növekedéséhez vezethet.

Különösen a belvízcsatornákon és a vízkormányzó műtárgyakon követhető nyomon a fenntartás elmaradásának következménye. Több KÖVIZIG területén a medrek vízemésztő képessége 30-50 %-kal csökkent, a műtárgyaknál uszadék halmozódik fel, amelynek eltávolítása nem mindig valósul meg. Az elmúlt években telepített véderdők gondozásának elmaradása következtében elgazosodás és a fiatal fák pusztulásának veszélye növekszik.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2004. évi tény	2005. évi eredeti előir.	2005. évi módosított előir.	2005. évi tény	4/1	4/3
	1	2	3	4	5	6
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	43 822,6	27 692,2	50 811,8	48 271,8	110,5	95,3
Ebből személyi juttatás	17 042,4	15 435,5	20 263,9	20 079,6	117,8	99,1
központi beruházás	5 139,4		3 247,2	3 247,2	63,2	100,0
Bevétel	20 665,6	3 609,2	15 832,2	15 057,4	73,7	96,2
Támogatás	25 175,5	24 083,0	34 979,6	34 979,6	138,9	100,0
Létszám (fő)	7 000	6 199	6 207	7 278	104,0	117,3

millió forintban, egy tizedessel

2005. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	27 692,2	3 609,2	24 083,0	15 435,5
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	1 346,2		1 346,2	1 194,6
2005. évi létszámcsökkentés támogatása	1 583,4		1 583,4	1 191,8
Prémium évek program támogatása	3,7		3,7	2,8
2046/2005.(III.23) Korm.h. államh. tart	-240,9		-240,9	
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	10 720,0	1 169,6	9 550,4	2 198,7
- Fejezeti kezelésű előirányzat átcsoport.	9 290,5	540,6	8 749,9	1 834,2
Törvényhozó és végrehajtó sz. beruh.	110,5	0,5	110,0	
Környezetvédelem beruházásai	5,7	5,7		
Természetvédelem beruházásai	152,0	152,0		
Vízügyi szervek beruházásai	25,3	25,3		
Vásárhelyi terv tovább-fejlesztése	601,7		601,7	
Vízkárelhárítási m. fejl. és állagmegóv.	1 237,9		1 237,9	
Egyéb vízminőség-védelem	32,6	32,6		
Vízbázis-védelem	5,7	5,7		
Vízrajz	8,7	8,7		
Balatoni vízminőség-védelem	68,2	68,2		
Nagymaros feletti bef. védőtölt. rend	2,4	2,4		
Elsőrendű árvízvédelmi m. fejl. és rek.	21,1	21,1		
Folyó- és tószabályozás	11,2	11,2		
Nagyműtárgyak rekonstrukciója	22,1	22,1		
Dombvidéki vízrendezés	3,3	3,3		
Balatoni vízkárelhárítás	2,0	2,0		
Tározós vízrendezés támogatása	16,6	16,6		
Vízkészlet-gazdálkodási létesítmények	10,4	10,4		
EU Víz Keretirányelv végrehajtásának f	291,8		291,8	
Vízkárelhárítási művek fenntartása	950,0		950,0	248,3
Távlati ivóvízbázisok fenntartása	50,0		50,0	
Védett természeti ter. védettségi sz. h..	111,0	111,0		
Víz- és környezeti kárelhárítás	4 782,6		4 782,6	1 515,8
Természetvédelmi kártalanítás	133,0		133,0	
Balatonnal kapcsolatos kormányd. v.	211,3		211,3	
Hulladékkezelési- és gazdálkodási felad	102,0		102,0	44,0
Országos Környezeti Kárment. Program	27,0		27,0	15,5
Természetvédelmi nemzetk. pályázatok	252,6		252,6	10,6
GEF - A Duna szennyezettség. csökk	41,8	41,8		
Fejezeti tartalék	93,2		93,2	
- Más fejezettől előirányzat átvétel	471,5		471,5	252,7
- Fejezeten belül előirányzat átadás	235,8		235,8	7,0
- Egyéb saját bevételi többlet	629,0	629,0		104,8
Intézményi hatáskörben	11 053,4	11 053,4		1 435,1
- Előző évi előirányzat maradvány felh	2 124,2	2 124,2		

- Egyéb saját bevételi többlet	8 929,2	8 929,2		1 435,1
Módosított előirányzat	50 811,8	15 832,2	34 979,6	20 263,9

A szakterület szerint elkülönült három intézménycsoport feletti szakmai felügyeletet a szakmailag illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint vízügyi helyettes államtitkár gyakorolta, ez a szakmai elkülönültség az intézményi gazdálkodásban is érvényesült.

A címhez tartozó intézményeknél 2005. évben a céltartalékból biztosított 1,6 Mrd Ft támogatás a 2004. évben elrendelt, de döntően 2005-re áthúzódó létszámcsökkentés finanszírozását tartalmazta. Az intézményi struktúra 2005. január 1-től véglegződött, azonban feladatpontosítások miatt minimális létszám átcsoportosításokra is sor került év közben a felügyelőségek és a KÖVIZIG-ek között.

A címhez tartozó intézmények működőképessége összességében biztosított volt, de néhány KÖVIZIG-nél átmeneti likviditási gondok jelentkeztek. A likviditási probléma fő oka a közmunkaprogramok utófinanszírozása – ezen belül a preventív belvizes közmunka - esetében volt több hónapos csúszás a kiadás felmerülése és a fedezet biztosítása között. A védekezési kiadások finanszírozásában is voltak megszakítások, de év végére minden likviditási probléma rendeződött.

Az államháztartás egyensúlyi kockázatának mérséklésére képzett 1 % államháztartási tartalékképzés a dologi kiadások terhére történt, amely év végével elvonásra került. A tartalékképzésen túl előírt maradványképzési kötelezettség döntően a dologi kiadások terhére történt. Az előírt maradvány terhére kötelezettség vállalható volt, de kifizetés csak 2006. évben valósulhatott meg.

Az előirányzat gazdálkodásban bevezetett szigorúbb elszámoltatással sikerült elérni, hogy az államháztartási tartalékképzés, és az év végi maradványképzési kötelezettség sem a szerződéses kötelezettségek teljesítésében, sem likviditásban nem okozott problémákat.

A címhez tartozó intézmények közül a KÖVIZIG-ek végeznek vállalkozási tevékenységet. A vállalkozási tevékenységből származó bevétel 896,0 millió forint volt, amely az előző évhez képest mintegy 25 %-kal növekedett. E bevételek nehezen tervezhetők, mivel egyre több az eseti megrendelés, emellett a saját kivitelezésben végzett kormányzati beruházások volumene jelentősen csökkent.

Beruházások

2005. évben új létesítmény beruházása nem indult, az egyes előirányzatok a korábbi években megkezdett beruházások folytatására, illetve befejezésére kerültek felhasználásra.

A megvalósult beruházások pénzforgalmi adatai:

- immateriális javak vásárlása, létesítése	86,4 M Ft
- ingatlanok vásárlása, létesítése	2.339,9 M Ft
- földterület vásárlása	24,4 M Ft
- gépek, berendezések és felszerelések vásárlása	142,3 M Ft
- járművek vásárlása	49,7 M Ft
- beruházási kiadások általános forgalmi adója	604,4 M Ft
Összesen	3.247,2 M Ft

Gazdasági társaságban való részvétel

A címhez tartozó intézmények gazdasági társaságokban való tulajdonosi részesedése a következő (millió forintban):

Szegedi Vízügyi Építőipari és Szolgáltató Kft.	225,6
VÍZPART Kft.	4,4
Vízkár MBSZ Kft.	17,8
Dráva Vízépítő Kft.	7,1
Gátépítő Kft.	96,0
FETIVÍZ Kft.	117,0
Felsőszabolcsi Halászati Termelő KKT	5,0
FEVIÉP Kft.	121,0
ÉPVIZKÖR Kft.	76,0
DUNAKŐ Kft.	37,0
Biztonsági Üzem Kft.	97,7
Vasi VÍZ-KÖR Kft.	153,1
Bajai Országos Közforgalmú Kikötő Kft.	3,0
Pannon Hajózási és Vízügyi Kft.	3,0
RÓNA-IM Kft.	230,5

A részesedés után kifizetett osztalék összege 1.068,4 millió forint volt.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	Millió forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	74,6
Költségvetési forrásból Alap növelése	3,6
Saját költségvetésbe visszafizetés miatt Alap csökkent.	8,8
Munkáltatói kölcsön kifizetés 79 fő részére	29,9
Visszatörlesztések, kamatok összesen	46,0
Kezelési költség, egyéb elszámolt kiadások	4,2
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	81,3
Kölcsönök állománya 2005. XII. 31-én	138,4

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány és vállalkozási tartalék 2.197,3 millió forint volt, amiből 2.112,3 millió forint került felhasználásra, 2006. évre áthozott, fel nem használt maradvány 85,0 millió forint.

A 2005-ben keletkezett előirányzat maradvány 1.765,2 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 2.370,1 millió forint, bevételi lemaradás (-) 604,9 millió forint, vállalkozási tevékenység eredménye 119,1 millió forint.

10. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2004. évi tény	2005. évi eredeti előir.	2005. évi módosított előir.	2005. évi tény	4/1	4/3
	1	2	3	4	5	6
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	45 728,6	29 608,1	54 242,5	29 339,5	64,2	54,1
Ebből személyi juttatás		1 113,2				
központi beruházás	142,7	13 008,6	9 523,0	1 388,8	973,2	14,6
Bevétel	28 986,9	809,7	39 387,0	29 423,8	101,5	74,7
Támogatás	43 892,9	28 798,4	14 855,5	14 855,5	33,8	100,0
Létszám (fő)						

millió forintban, egy tizedessel

2005. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	29 608,1	809,7	28 798,4	1 113,2
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	1 388,1		1 388,1	1 359,8
2046/2005.(III.23) Korm.h. államh. tart	-1 984,8		-1 984,8	
2090/2005(V.13.) Korm.h. vízkárelh.	465,0		465,0	151,9
2139/2005(VII.14.) Korm.h. vízkárelh.	2 757,9		2 757,9	1 138,1
2279/2005(XII.9.) Korm.h. vízkárelh.	150,0		150,0	69,8
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	23 246,3	38 577,3	-15 331,0	-2 473,0
- Fejezeti kez. előirányzat átcsoportosítás	-12 629,1	2 759,7	-15 388,8	-2 083,9
Törvényhozó és végrehajtó sz. beruh.	-136,9		-136,9	
Vásárhelyi terv tovább-fejlesztése	-1 580,4		-1 580,4	
Vízkárelh. m. fejl.és állagmegóvási f.	-885,6	413,1	-1 298,7	

Balatoni reg. viziközmű-hálózat fejl.	237,1	237,1		
EU Víz Keretirányelv végreh.feladatai	-303,8		-303,8	
Ivóvíz-minőség javító program	-131,6		-131,6	
Vízkárelhárítási művek fenntartása	-950,0		-950,0	-248,3
Távlati ivóvízbázisok fenntartása	-50,0		-50,0	
Védett term. ter. védeltségi sz. helyr..	2,2	2,2		
Víz- és környezeti kárelhárítás	-4 892,3		-4 892,3	-1 515,8
Természetvédelmi kártalanítás	-133,0		-133,0	
Balatonnal kapcs. kormánydönt. végreh	-719,2		-719,2	
Hulladékkez. és gazdálkodási feladatok	-122,0	156,7	-278,7	-46,3
Országos Körny. Kármentesítési Pr.	-3 974,1		-3 974,1	-15,5
Természetvédelmi nemzetk. Pályázatok	-260,4		-260,4	-10,6
Környezetv. Phare program (HU-0204)	395,6	395,6		
Környezetv. alap célf.-svájci segély	1 481,0	1 481,0		
GEF - A Duna szennyezettség csökk.	74,0	74,0		
Fejezeti tartalék	-679,7		-679,7	-247,4
- Más fejezethez előirányzat átadás	-127,6		-127,6	-1,4
- Fejezeten belül előirányzat átadás	185,4		185,4	
- Előző évi előirányzat maradv. felh.	35 817,6	35 817,6		
Módosított előirányzat	54 242,5	39 387,0	14 855,5	0,0

A költségvetési támogatások felhasználása az államháztartási szabályok szerint államháztartáson kívüli felhasználás esetén közvetlen átutalással, fejezetek közötti és fejezeten belüli felhasználás esetén feladat- és előirányzat átcsoportosítással történik. Fejezeten belüli felhasználáskor a feladat teljesítése annál a címnél jelenik meg, amelyikhez az átvevő intézmény tartozik.

A fejezeti kezelésű előirányzatok előző évi maradványa pénzeszköz átadással kerül a megvalósító intézményekhez.

Az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak Kormány hatáskörben végrehajtott előirányzat módosításai:

2046/2005.(III.23.) Korm.h. alapján államháztartási tartalék-képzés

Vízkárelhárítási művek fejlesztési és állagmegóvási feladatai	-232,0
EU Víz Keretirányelv végrehajtásának feladatai	- 59,4
Ivóvízminőség javító program	- 60,2
Víz és környezeti kárelhárítás	-170,0
Természetvédelmi kártalanítás	- 17,0
Balatonnal kapcsolatos kormánydöntések végrehajtása	- 91,9
Hulladékkezelési és gazdálkodási feladatok	-428,3
Gazdálkodó szervek által befizetett termékdíj visszafizetése	-300,0
Országos Környezeti Kármentesítési Program végrehajtása	-509,9
Természetvédelmi nemzetközi pályázatok támogatása	- 47,5
Áll. feladatok költséghatékony átvállalása az NKP megvalósításában	-22,7

Környezetvédelmi Phare (HU-0204)	- 28,1
Környezetvédelmi Phare (HU-0304)	- 3,5
Magyar Természetvédelmi Információs Rendszer fejlesztése	- 13,7
Víz Keretirányelv végrehajtása II. fázis	- 0,6
összes csökkentés	-1.984,8
2090/2005.(V.13. Korm.h.	
Víz és környezeti kárelhárítás	465,0
2139/2005.(VII.14.) Korm.h.	
Víz és környezeti kárelhárítás	2.757,9
2279/2005.(XII.9.) Korm.h.	
Víz és környezeti kárelhárítás	150,0
összes növekedés	3.372,9
Kormány hatáskörű módosítások összesen:	1.388,1

Fejezeti kezelésű előirányzatok 2005. évi kiadási előirányzat-módosításainak levezetése

millió forintban, egy tizedessel

	Eredeti előir.	Módosítás Kormány hatáskörben	Módosítás fejezeti hatáskörben					Módosított előirányz.	
			Bevételi többlet	Előir. maradv	Átcsoportosítások				
					Fej.kez. előir. között	Saját intézm-től	Más fej. intézm. Saját intézm. Meghat. feladatra		
Törvényhozó és végrehajtó szervek beruház.	405,8			90,0	100,0			-136,9	458,9
Környezetvédelem beruházásai				5,7					5,7
Természetvédelem beruházásai				152,0					152,0
Vízügyi szervek beruházásai				41,5					41,5
Kiemelt városok szennyvíz-kezelése				89,1					89,1
Bodrogközi árvízvédelmi rendszer fejlesztése				12,8					12,8
Közép-Tiszai árvízvédelmi rendszer fejl.									
Vásárhelyi terv tovább-fejlesztése	8 000,0			6 165,3				-1 580,4	12 584,9
Vízkárelhár. művek fejl. és állagmegóvási f	2 047,5	-232,0	413,1	1 899,4	33,0			-1 298,7	2 862,3
Egyéb regionális víziközmű-hálózat fejl.				2,9					2,9
Balatoni regionális víziközmű-hálózat fejleszt			237,1	715,5					952,6
Egyéb vízminőség-védelem				40,6					40,6
Vízbázis-védelem				5,7					5,7
Vízrajz				8,7					8,7
Balatoni vízminőség-védelem				68,2					68,2
Nagymaros feletti befejezetlen védőtölt. rend.				2,4					2,4
Elsőrendű árvízvéd. művek fejl. és rekonstr.				21,1					21,1
Folyó- és tószabályozás				11,2					11,2

	Eredeti előir.	Módosítás Kormány hatáskörben	Módosítás fejezeti hatáskörben						Módosított előirányz.
			Bevételei többlet	Előir. maradv	Átcsoportosítások				
					Fej.kez. előir. között	Saját intézm-től	Más fej. intézm	Saját intézm. feladatra	
Nagyműtárgyak rekonstrukciója				22,1					22,1
Dombvidéki vízrendezés				3,3					3,3
Vízpótló és elosztórendszerek					5,2				5,2
Duna-Tisza közti homokháts. vízvisszatartása				89,8					89,8
Balatoni vízkárelhárítás				2,0					2,0
Tározós vízrendezés támogatása				16,6					16,6
Vízkészlet-gazdálkodási létesítmények				10,4					10,4
Infrastruktúra-fejlesztési feladatok				6,5					6,5
EU Víz Keretirányelv végrehajt. feladatai	523,9	-59,4		1,3	0,4			-303,8	162,4
Ivóvíz-minőség javító program	531,4	-60,2		3,1				-131,6	342,7
Szennyvízelvezetési és tisztítási program	1 500,0								1 500,0
Vízkárelhárítási művek fenntartása	950,0							-950,0	
Távlati ivóvízbázisok fenntartása	50,0							-50,0	
Fejezeti kezelésű előirányz. technikai maradv.				404,2					404,2
Védett természeti ter. védettségi szintjének h.			2,2	112,0					114,2
Kincstári számlavezetési díjak kifizetése					3,0				3,0
Víz- és környezeti kárelhárítás	1 500,0	3 202,9			189,4			-4 892,3	
Természetvédelmi kártalanítás	150,0	-17,0						-133,0	
Balatonnal kapcsolatos kormánydöntések v.	811,1	-91,9						-719,2	
Hulladékkezelési- és gazdálkodási feladatok	3 374,0	-428,3	156,7		-350,2			-278,7	2 473,5

	Eredeti előir.	Módosítás Kormány hatáskörben	Módosítás fejezeti hatáskörben						Módosított előirányz.
			Bevételi többlet	Előir. maradv	Átcsoportosítások				
					Fej.kez. előir. között	Saját intézm-től	Más fej. intézm	Saját intézm. feladatra	
Gazdálkodó sz. által befizetett termékdíj v	3 000,0	-300,0			-300,0				2 400,0
Országos Környezeti Kármentesítési Program	4 500,0	-509,9					-16,0	-3 974,1	
Természetvédelmi nemzetk. pályázatok támogat	419,5	-47,5					-111,6	-260,4	
Állami feladatok költséghatékony átvállalása	200,0	-22,7							177,3
Társadalmi szervezetek támogatása	200,0								200,0
2007-2013 közötti nagy projektek előkészítése				1 018,8					1 018,8
Környezetvédelmi Phare program (HU-0204)	707,6	-28,1	395,6	388,7					1 463,8
Környezetvédelmi Phare program (HU-0304)	194,3	-3,5		1,2					192,0
Magyar Természet-védelmi Információs R. f.	343,6	-13,7							329,9
Vízkeret irányelv végrehajtása II. fázis	24,3	-0,6		34,5					58,2
Környezetvédelmi és vízügyi céllelőirányzat				24 371,0					24 371,0
Környezetvédelmi alap célf.-svájci segély			1 481,0						1 481,0
GEF - A Duna szennyezettségének csökk.			74,0						74,0
Fejezeti tartalék	175,1				319,2	185,4		-679,7	
Összesen	29 608,1	1 388,1	2 759,7	35 817,6		185,4	-127,6	-15 388,8	54 242,5

10 / 1 Beruházások

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
10 / 1 / 1 Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai			
- saját intézmény (2 db)	90,0		90,0
10 / 1 / 3 Környezetvédelem beruházásai			
- saját intézmény (2 db)	5,7		5,7
10 / 1 / 4 Természetvédelem beruházásai			
- saját intézmény (4 db)	138,1		138,1
10 / 1 / 5 Vízügyi szervek beruházásai			
- saját intézmény (3 db)	41,5		41,5

A 10/1/1–10/1/5 címrendhez tartozó beruházások előirányzatából megvalósított fejlesztések az egyes címeknél kerültek bemutatásra.

10 / 1 / 6 Kiemelt városok szennyvízkezelése

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
-önkormányzat/intézménye	52,7		52,7
Összes kifizetés	52,7		52,7

Az év folyamán egy önkormányzati beruházás, a Veszprém városi szennyvíztisztító telep rekonstrukciója III. ütem támogatására került sor-

Az 1. számú szennyvízvonálhoz kapcsolódva a 12.000 m³/d kapacitásra elkészült létesítmények próbaüzeme sikeresen lezárult. A beruházási összköltség 1.987 millió Ft. 2005. évi felhasználás: 60,9 millió Ft. A beruházás pénzügyi elszámolása a 2005. évi maradvány 2006-ban tervezett felhasználásával 2006. évben történik meg. E maradvány tartalma egy bírósági eljárás alá vont kötbérszámla, melynek kifizetése kedvező bírósági döntés esetén történhet meg.

Befejeződött a Fővárosi Központi Szennyvíztisztító Telep és odavezető létesítmények projekt. Arra való tekintettel, hogy a projekt, mint Kohéziós Alap projekt új szerződéssel EU-s támogatással épül.

10 / 1 7 *Vizkárelhárítás*10 / 1 / 7 / 3 *Bodrogközi árvízvédelmi rendszer fejlesztése*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	12,4		12,4

Az áthúzódó kivitelezési munkáknál a Tiszakarád-fakadóvíz elvezetés III. üteme keretében 2005. évben, az előző években elkészült szakaszok folytatására (befejezését) került sor. A kiviteli munkák elkészültek, a műszaki átadás –átvételi eljárás 2005. július 10-én sikeresen lezárult.

10 / 1 / 7 / 5 *Vásárhelyi terv továbbfejlesztése*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	Meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (2 db)	4.532,7		4.532,7

A 2005. év során az árvízvédelmi biztonság javítása terén a legnagyobb előrelépés a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT) keretében történt. A 2004-ben megkezdett munkák mellett további helyszíneken, összesen 22 építési területen indultak meg munkálatok. A projektek egy része (hét helyszínen) 2005-ben be is fejeződött.

A 2004-ben kezdődtek meg és 2005-ben folytatódtak a töltéserősítési és nagyvízi meder vízszállító képességének javítását célzó munkálatok:

- a Tiszanagyfalu-rakamazi Nagymorotva revitalizációja
- a tivadari híd környezetében a hullámtér rendezése
- a kisari partbiztosítás megerősítése
- a Kódsdi-zsilip megszüntetése, új töltés építése
- a Csongrád alatti partbiztosítás
- a tiszalpári, kanászéri zsilip felújítása
- Tisza-szigeti töltésfejlesztés a Szeged-országhatár közötti szakaszon
- Lónyay-főcsatorna torkolati műtárgyának építése
- Tószeg árvízvédelmi rendszerének kiépítése
- Körös-torok alatti partbiztosítás építése
- Vezsenyi nyári gát zsilipek felújítása
- Bivaly-tói töltésáthelyezés
- Tiszadobi nyári gát megerősítése

- Tiszaroffi árvízi tározó létesítményei
- Csongrádi partfal építése
- a Tiszaroffi tározó tiszai töltéserősítés.

Elkezdődött az első árapasztó tározó, a Cigánd-Tiszakarádi tározó építése. A KIOP pályázaton elnyert forrás fedezetet biztosít a tározó területfejlesztési célkitűzéseinek minél teljesebb megvalósításához, természetközeli tájgazdálkodáshoz.

Folytatódtak a Tiszaroffi tározóhoz kapcsolódó Tisza töltés erősítési munkálatai valamint 2005. végén megkezdődött a tározó töltés és létesítményeinek kivitelezése a munkaterület átadásával.

10 / 1 / 7 / 7 Vízkárelhárítási művek fejlesztési és állagmegóvási feladatai

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	1.725,8		1.725,8

Az előirányzat a Felső-Tisza vidéki árvízvédelmi rendszer fejlesztése és a közép-Tiszai árvízvédelmi rendszer fejlesztése előirányzatok 2004. évről áthúzódó feladatainak átvállalásával a 2004. évi előirányzat maradványuk terhére történt kifizetéseket tartalmazza.

10 / 1 / 9 Balatoni regionális víziközmű hálózat fejlesztése

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	703,9		703,9

A beruházás célja a Balaton térség teljes vízgyűjtő területén a települések regionális szennyvízelvezetésének és szennyvíztisztításának főművi fejlesztése, beleértve a szennyvíziszap kezelés, elhelyezés és hasznosítás megoldását is.

Badacsony térség csatornázása és szennyvíztisztítása II. ütem

A beruházás keretében megvalósult Badacsonytomajon 5,3 km főgyűjtő (NA 200-300), és 2 db új átemelő; Badacsony-Badacsonytördemic térségében 9,5 km főgyűjtő (NA 200-300) és 5 db új átemelő; Szigligeten 8,5 km főgyűjtő (NA 150-200), valamint 4 db új átemelő és egy meglévő átemelő bővítése;

Nemesgulácson 0,8 km főgyűjtő (NA 100) és egy új átemelő, illetve 2,2 km főgyűjtő (NA 100) és 1 db új átemelő, továbbá a külterületen 1.800 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telep. A beruházás tervezett befejezése 2007. év vége.

Balatonfüred térség csatornázása és szennyvíztisztítása V/1 ütem

A beruházás célja a Balaton térség regionális szennyvízelvezetése és kezelése fejlesztési koncepcióba illeszkedő szennyvíz-főgyűjtő rendszer és szennyvíztisztító telep létesítése a Balatonakali, Fövenyes, Balatonudvari, Örvényes, Aszófő, Tihany településeken kiépítendő mellékgyűjtőkről érkező szennyvíz elvezetésére és tisztítására. A tervezett bekerülési összeg 2.341,7 M Ft, amelyből 2005-ben 354,8 M Ft intézményi forrás volt. A teljes előirányzatból 1.629,1 M Ft felhasználása 2005 évet megelőzően történt. A beruházás befejezése 2006. év végére várható. Ennek keretében valósul meg a Nyugati szennyvíz főgyűjtő 13,6 km (NA 150-300) hosszúságban, 6 db új átemelő, továbbá egy 5000 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telep. A szennyvíztisztító telep építési munkáinak készültsége 100%, az összes módosított engedély beszerzésre került. A próbaüzem eredményesen befejeződött.

Balatonmária térség csatornázása és szennyvíztisztítása II. ütem

A beruházás célja a Balaton térség regionális szennyvízelvezetése és tisztítása fejlesztési koncepcióba illeszkedően a Balatonkeresztúr, Balatonmária, Balatonberény, Balaton-szentgyörgy és Vörs településeken kiépítendő mellékgyűjtőkön érkező szennyvíz továbbítása a regionális szennyvíztisztító telepre (Kéthely) a 4 települést érintő főgyűjtő kiépítésével, valamint a meglévő szennyvíztisztító telep kapacitásbővítése és a kiépített technológia kiegészítése a megváltozott hatósági előírások figyelembevételével.

A beruházási cél bővült a Kis Balaton térségéből a Balaton térség regionális szennyvízelvezetési és tisztítási rendszeréhez a 2180/2001 (VII. 13.) sz. Kormányhatározatban foglalt gyorsítási programnak megfelelően csatlakozó települések – Főnyed, Tikos, Szegerdő, Hollád – főművi rendszerének kiépítésével.

A nyugati főgyűjtő II/A üteme (Balatonkeresztúr – Balatonmária) keretében elkészült 3,1 km (NÁ200-300) főgyűjtő, két új átemelő, valamint egy meglévő átemelő bővítése.

A II/B ütemben (Balatonberény – Balatonszentgyörgy) 9,1 km (NÁ 150-300 főgyűjtő, két új átemelő, és három meglévő bővítése valósult meg.

A II/C ütemben a szennyvíztisztító telep 4.000 m³/d-ról 7.000 m³/d-ra történő kapacitás bővítésére került sor.

A II/D ütem a Vörs – Balatonszentgyörgy szennyvíz átvezetés 8 km (NA 100-200) főgyűjtőjét és két új átemelő megépítését foglalja magában.

A kiegészítő megbízás alapján a Hollád-Tikos–Szegerdő-Főnyed szennyvízátvezetésére” az eredményesen zárult közbeszerzési eljárás alapján 392,5 M Ft vállalási áron, a szerződéskötés 2004. IV. negyedévben megtörtént. A kiviteli tervezés

befejeződött, a kivitelezési munkák 2005 évi üteme maradéktalanul teljesült. (Főnyed, Szegerdő, teljes egészében, míg a Tikos III.jelű átemelővel érintett öblözete rákötésre került a rendszerre.)

10 / 1 / 10 Egyéb vízminőség-védelem

10 / 1 / 10 / 1 Egyéb vízminőség-védelem

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		Működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	Millió forint		
- saját intézmény (2 db)	36,1		36,1

A program célja a vízminőségi kárelhárítás operatív végrehajtásához szükséges megelőző, felkészülő teendők (védelmi helyek kiépítése, eszközbeszerzések, tervezések), a Fertő-, a Velencei- és a Tisza-tó vízminőség-védelmével kapcsolatos beavatkozások megtétele, valamint az EU csatlakozásból adódó egyéb feladatok teljesítése. Az előző évi előirányzat maradvány a folyamatban lévő munkák befejezéséhez került felhasználásra.

10 / 1 / 10 / 2 Vízbázisvédelem

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	5,7		5,7

A Szombathely-Balogunyom, Szombathely-Sárdér vízbázisoknál kiegészítő vizsgálatok folytak. A védelmi tervezői munkák keretében megtörtént a védőterület meghatározása modellezéssel, komplex állapotértékelés, biztonságba helyezési terv, biztonságba tartási terv, földhivatali munkarészek készültek. A beruházás befejeződött, a záródokumentáció összeállítása készül.

A Lenti térségi vízbázisnál helyszíni geofizikai vizsgálatok, a védelmi tervezői munkák során modellezés, állapotértékelés elvégzése történtek.

A Celldömölki vízbázisnál a szennyezőforrások feltárása megtörtént, laborvizsgálatok, vízszintmérések, egymásrahatás vizsgálat végzése folyt. A védelmi tervezői munkák keretében modellezést végeztek.

10 / 1 / 10 / 3 *Vízrajz*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (3 db)	8,7		8,7

Az előirányzat az állami vízrajzi tevékenység elláthatóságához szükséges fejlesztések, így az Országos Vízrajzi Távmérő Hálózat megvalósításához a 2004. évről áthúzódó feladatok befejezését finanszírozta.

10 / 1 / 11 *Balatoni vízminőség-védelem*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (2 db)	68,2		68,2

A Kis-Balaton vízvédelmi rendszer 2005. évi finanszírozásában változás történt. A központi beruházási forrásból a 2004. évi szerződéssel lekötött maradványt finanszírozták.

A központi beruházási forrásból és az intézményfejlesztési keretből elkészültek a módosított vízkormányzás létesítményei, a 2. számú terelőtöltés, a déli átvezető zsilip, árapasztó bukó, továbbá a kerékpárút építésének alépítményi munkái.

10 / 1 / 12 *Nagymaros feletti befejezetlen védtöltések rendezése*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	2,4		2,4

A beruházás 2004. évi maradványából az Által-ér mederkorrekciója a torkolati szakaszon, üzemelési utasítás elkészítése megtörtént.

A maradvány továbbá a Szöny és Almásfüzitő közötti belvízcsatorna jókarba helyezésevel kapcsolatos "kisajátításra" került felhasználásra.

10 / 1 / 14 *Vízkérelhárítás egyéb beruházásai*10 / 1 / 14 / 1 *Elsőrendű árvízvédelmi művek fejlesztése és rekonstrukciója*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezetttek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (6 db)	21,1		21,1

A Kerkavölgy árvízvédelmi fejlesztése részeként megépített Kerka árvíztározó átadása megtörtént, rézsűbiztosítások épültek a Kerka medrében, a tározó létesítményeit megközelítő utak kavicsolása folytatódott, a hozzá tartozó néhány át-eresz átépítése elkészült. 2005. november végén a 2005. évben felhasználható keret 10,0 M Ft-tal (tervezési, mederrendezési munkák) bővült. A tározó építési időszaka alatt okozott károk szakértői felmérése, a kártalanítási összegek átutalása megtörtént. Az üzemeltetési engedélyezési terv geodéziai munkái elkezdődtek.

A Pinka Szentpéterfa II.ütemben a kaszálógépek beszerzése megtörtént. A rézsűlépcső megépült. A Pinka koncepcióterv készítést egyszerű eljárás keretében a Solvex Kft nyerte el. A szállítási határidő 2006. május 10.

10 / 1 / 14 / 2 *Folyó- és tószabályozás*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezetttek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	11,2		11,2

A tervezett munkák elsődlegesen a folyómederben a víz és a jég szabályozott körülmények közötti levonulását, az árvízvédelmi művek védelmét biztosították. Az előirányzat maradvány a 2004. évről áthúzódó a Rába folyógazdálkodási terve és a Mura atlasz előkészítése feladatok pénzügyi teljesítését tartalmazza.

10 / 1 / 14 / 3 *Nagyműtárgyak rekonstrukciója*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezetttek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (2 db)	22,1		22,1

A program célja a 25-50 éve, vagy még régebben épült jelentősebb vízügyi létesítmények – zsilipek, vízlépcsők, hajózsilipek stb. – biztonságos üzemeltetésének biztosítása.

Az előirányzat maradvány a Csóri és a Sárszentmihályi duzzasztó rekonstrukciójának, valamint a tiszai vízlépcső szabályozási munkáinak befejezéséhez nyújtott támogatást.

10 / 1 / 14 / 4 Dombvidéki vízrendezés

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	Meghatározott feladatra
Kedvezményezettök köre és száma		millió forint	
- saját intézmény (1 db)	3,3		3,3

A dombvidéki vízrendezés a vízgyűjtőre csapadék formájában jutó víz lehetőség szerinti legalacsonyabb kártételek melletti elvezetését, szabályozott lefolyását finanszírozta. A megszüntetett előirányzat 2004. évi maradványa az északmagyarországi vízfolyások és műtárgyak rekonstrukciójának 2005-re áthúzódó pénzügyi teljesítésére került felhasználásra.

10 / 1 / 14 / 6 Vízpótló és elosztórendszerek

Az előirányzat a vízpótló és elosztó művek vízkormányzási eszközökkel végrehajtható térségi vízátvitelt finanszírozott. A 2004. éviről áthozott előirányzat maradvány a Szigetköz mentett oldali vízpótlása került felhasználásra, a pénzügyi teljesítés azonban 2006-ra húzódott át.

10 / 1 / 14 / 7 Duna-Tisza közti homokhátság vízvisszatartása, vízpótlása

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	Meghatározott feladatra
Kedvezményezettök köre és száma		millió forint	
- önkormányzat	89,8		89,8

A Duna-Tisza közti hátság területén bekövetkezett kedvezőtlen változások hatásainak mérsékléséről szóló 2095/2004.(IV.27.) Korm. határozat Intézkedési Tervet állapított meg, amelynek végrehajtására a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzatot jelölte ki.

Ez a beruházási előirányzat 2004-ben 89,8 millió forintot biztosított a KvVM kötelezettségeként a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat számára, amelynek tényleges pénzügyi teljesítését biztosította az előirányzat maradvány.

10 / 1 / 14 / 8 Balatoni vízkárelhárítás

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	2,0		2,0

A 2004. évi előirányzat maradvány a Sió csatorna mederrendezés V-VI. üteméhez a véglegesen igénybevett területek tulajdonjogi rendezésére került felhasználásra.

10 / 1 / 14 / 9 Tározós vízrendezés támogatása

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	16,6		16,6

Az előirányzat maradvány a Geleji-tározó rekonstrukciójának III. üteméhez és Gyöngyös-Nagyrédei-tározó befejezéséhez nyújtott pénzügyi fedezetet.

10 / 1 / 15 Vízkészlet gazdálkodási létesítmények

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	10,4		10,4

Az előirányzat 2004. évi maradványából a Ráckevei –Soroksári Duna vízminőség védelmi kotrása keretében iszap eltávolítására, szigetszentmiklói iszaplerakón a kotrás utáni helyreállításra került sor.

10 / 1 /16 *Infrastruktúra fejlesztési feladatok*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma		millió forint	
- saját intézmény (1 db)	6,5		6,5

Az előirányzat maradványból a Duna-menti Regionális Vízmű Rt. Vác-Regionális laboratóriumba mérőműszerek beszerzésére került sor.

10 / 1 /19 *EU Víz Keretirányelv végrehajtásának feladatai*

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	Meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma		millió forint	
- saját intézmény (1 db)	1,3		1,3

- Vízbázisvédelem (Üzemelő vízbázisok, távlati vízbázisok)

A 2005. évi keretek engedélyokiratai többségében júniusban kerültek pénzügyileg jóváhagyásra. Az Észak-magyarországi KÖVIZIG 2 okiratát módosította decemberben.

A jóváhagyott engedélyokiratok alapján a vízbázisvédelmi beruházási munkák 9 KÖVIZIG működési területén folytak 2005-ben. A rendelkezésre álló keret a 2001-ben indult távlati és üzemelő vízbázisok, valamint egyes esetekben a 2002-ben indult beruházások befejezését tette lehetővé csökkentett beruházási költségek mellett. Összesen 35 vízbázison folytatódhattak a munkálatok a 2005. évi engedélyokiratoknak megfelelően, míg 80 vízbázisnál 2005. évben nem volt fedezet a beruházások folytatására, illetve befejezésére.

A vízbázisvédelemre 2005. évben rendelkezésre állt 263,9 millió forint támogatás, valamint 7,0 millió forint 2004. évi maradvány. 2005. I. félévében csak 5,7 millió forint 2004. évi maradvány került felhasználásra. 2005. év végéig 228,8 millió forint támogatás és a 7,0 millió forint maradvány kifizetése történt meg. A fennmaradó keret kötelező maradványképzés, azaz a maradvány 35,1 millió Ft.

- Vízkészlet-gazdálkodási létesítmények

Ebben az évben a vízkészlet-gazdálkodási létesítmények fejlesztésére nem állt rendelkezésre fedezet. A 2004. évben megvalósult műszaki teljesítés 2005. feb-

ruárban kifizetésre került, tehát 10,4 millió Ft maradvány felhasználása megtörtént. A 2022/2000 (II.4.) „A Ráckevei (Soroksári) – Duna-ág vízminőségi javításáról” szóló kormányhatározatban foglaltak ellenére a R/S/D kotrasi munkáit forráshiány miatt nem lehetett folytatni.

- Vízrajz

Központi költségvetési fedezetként 2005. évben 60,9 millió forint került jóváhagyásra a vízrajzi hálózat fejlesztési céljaira. A 2004. évi maradvány 8,6 millió forint volt.

Az elkészített engedélyokiratok jóváhagyása, Magyar Állami Kincstár általi visszaigazolása júniusban történt meg. Év közben a keretek felhasználására, kötelezettségvállalásra a KvVM Költségvetési és Közgazdasági Hivatala többször is kiadott tiltó, illetve maradványt képző utasítást. Műszaki teljesítés, egy szerződés kivételével (325 ezer Ft), valamennyi KÖVIZIG-nél 100 %. Kiszámlázásra került 8,6 millió forint a 2004. évi maradvány terhére, valamint 55,6 millió forint a 2005. évi előirányzatra. 2006. évre áthúzódó maradványból csak 225 ezer forintnyi műszaki teljesítése nem történt meg.

- A VKI Országos Monitoring Rendszer Fejlesztése és vízgyűjtő-gazdálkodási tervek megalapozása

Központi költségvetési előirányzat 81,7 millió forint.

Az engedélyokiratok jóváhagyása júniusban, illetve a módosítások esetében decemberben történt meg. A kifejezetten szűkös keretek hatékony felhasználása igen gondos feladat meghatározást és pénzügyi felosztást igényelt, így a szükséges közbeszerzési eljárások megindítására augusztus hónapban került sor.

A rendelkezésre álló előirányzatból 2005-ben felhasználásra került 6,9 millió forint. A műszaki teljesítés ezzel szemben már 20%-os volt (16,3 millió Ft-nyi). A fennmaradó keret a kiadott utasításnak megfelelő kötelező maradványképzés.

10 / 1 /20 Ivóvíz-minőség javító program

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettök köre és száma		Millió forint	
- saját intézmény (1 db)	3,0		3,0
- önkormányzat	20,3		20,3
Összesen	23,3		23,3

Általánosságban megállapítható, hogy az elmúlt évek során megvalósított ivóvízellátási regionális víziközmű hálózat fejlesztési beruházások az Európai Unió elvárásainak is megfelelő egyre szigorodó környezetvédelmi, vízügyi előírások betartásán keresztül a vonatkozó kormányhatározati, jogszabályi követelmények – kiemelten az országos ivóvíz-minőség javító program – végrehajtását szolgálták, illetve a vízellátás biztonságát növelő kapacitásfejlesztések megvalósítását segítették.

A Balaton térségében a vízellátási, ivóvízminőség-javító főművi fejlesztések végrehajtása szempontjából kiemelni érdemes a 2000. évi CXII. Tv., az ún. „Balaton törvény” szabályozását és a Balatoni Vízgazdálkodási Fejlesztési Programra (BVFP) figyelemmel kimunkált „Balaton térség regionális vízellátása” fejlesztési koncepcióban meghatározott feladatokat.

- Nyugat-balatoni regionális vízmű V/B ütem

Az ivóvíz-minőség javítását szolgáló Nyírad – Darvastó kutak összekötésére vonatkozó fejlesztés (vízszétosztás javítás, tárolókapacitás növelés, helyi vízbázisok jó minőségű nyíradai karsztvízzel történő kiváltása) mintegy 0,5 milliárd Ft költségigénnyel szerepelt. A beruházás előkészítésének visszafogott indítását követően a 2005. évi pénzügyi kondíciók - a 2006. évi esetleges lehetőségekre is figyelemmel – az aktuálisan szükségesnek mutatkozó fejlesztés elmúlt évi érdemi indítását nem tették lehetővé.

A tárgyév során 2004. évi előirányzat-maradvánnyal jóváhagyott 53,0 MFt pénzeszközből a nagytókei vízközmű fejlesztés (tervezés) előkészítésére 15,0 MFt, a „Közép-Nógrád RV Mátrai RV vízellátó rendszer összekötése, II. ütem” beruházásra pedig 33,8 MFt került átcsoportosításra.

A beruházáson maradt minimális összegből ingatlan forgalmi szakértést, valamint a Nyírad – Darvastó összekötő vezeték engedélyezési és ajánlati tervének elkészítését finanszíroztuk.

- Tatabányai vízbázisok fejlesztése

A beruházás keretén belül 2005-ben elkészültek a Bokod-i átemelő építési, gépészeti szerelési, villamos és irányítástechnikai munkái.

A pénzügyi források rendelkezésre állása esetén történhet intézkedés a beruházás további folytatására, melynek fő célja a vízbázis védelmének biztosítása, a vízbázis minőségének megóvása, az ellátás térségében a szolgáltatott vízminőség javítása, a vízszállítás és kormányzás energiatakarékos korszerűsítése.

- Dunakanyar jobbpart regionális vízműrendszer fejlesztése, I.ütem 1. szakasz

A beruházás keretén belül 2005-ben elkészült a Pilisjászfalu-Tinnye összekötő vezeték és a rendelkezésre álló pénzügyi lehetőség mellett, az üzembiztonság javítása érdekében Pilisjászfalu területén – közút alatti átsajtolással - megvalósult a körvezetékes rendszer kialakítása.

A beruházás 2006. évi folytatását a pénzügyi források nem teszik lehetővé.

- Közép-Nógrád – Mátrai RV vízellátó rendszerek összekötése

A 2005. évi kivitelezési munkák az előirányzat (131,7 MFt) júniusi jóváhagyásával megkezdődtek és a pénzügyi ütemnek megfelelően haladtak (vezetékszakasz kiépítése csomópontokkal, üzembe-helyezéssel; Mátraszentimre medence és udvartér építési, gépészeti, elektromos és irányítástechnikai munkái).

A beruházást a 2005. évben kötelezően előírt többlet maradványképzés (60,0 MFt) terhelte, a 2005. évi pénzügyi teljesítés 80,1 MFt.

A beruházásra tárgyév decemberében 33,8 MFt a Nyugat-Balatoni RV V/B ütem beruházásról, 25,4 MFt egyéb támogatási forrásból átcsoportosításra került. (Az első forráshoz kapcsolódó műszaki tartalom: vezeték építése a Mátraszentimrei nyomásfokozótól Fallóskút irányába, valamint rekultiváció és burkolat helyreállítás a korábban lefektetett szakaszon. A második pénzösszeg felhasználása műszaki szempontból 2006-ban biztosított.)

A kivitelezővel kötött vállalkozási szerződés teljesítési határideje 2005. november 30-án lejárt, meghosszabbítására nem került sor.

A beruházás befejezése műszaki-szakágazati szempontból mindenképpen kívánatos, mert kitűzött céljai – a térség vízellátási biztonságának fokozása, regionális rendszerkapcsolat megvalósítása – kizárólag a tervezett művek teljes körű kiépítése esetén teljesülhetnek. (A meghosszabbított vízjogi létesítési engedély 2007. december hónapig érvényes.)

10 / 1 / 21 Szennyvízelvezetési és tisztítási program

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettök köre és száma		millió forint	
- önkormányzat	1.226,1		1.226,1

Az előirányzat a Kövöcse determinációjának átvételével szennyvízelvezetés és tisztítás önkormányzati beruházásait segíti megvalósítani.

A 25/2002. (II.27) Korm. rendelet és az azt módosító 163/2004. (V.21.) Korm. rendelet szerinti Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Program keretén belül 2005-ben az előirányzatból 17 települési beruházás kapott támogatást.

10 / 2 Ágazati célelőirányzatok

10 / 2 / 3 Vízkárelhárítási művek fenntartása

Az előirányzat a KÖVIZIG-ek kezelésében lévő vízkárelhárítási létesítmények fenntartási, üzemeltetési kiadásaihoz járul hozzá.

Az ár- és belvízvédelmi művek fenntartására vonatkozó jogszabályi alapot a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény biztosítja, a fenntartási feladatokat és a védekezésre vonatkozó előírásokat kormányrendeletek rögzítik. A műszaki igény szinten meghatározott fenntartási igény több mint tíz éve nem áll rendelkezésre, ennek megfelelően már a felülvizsgálatok idején meghatározásra került a vállalható kockázat mértékével csökkentett fenntartási igény.

2005. első félévében a KEHI vizsgálatot tartott az állami tulajdonban levő ár- és belvízvédelmi művek fenntartására fordított költségvetési támogatások hasznosulásáról, jelentésükben kiemelték, hogy a KvVM intézkedjen a normatívák felülvizsgálatáról. A 2005-ben felülvizsgált normatíva szerint a vízkárelhárítási művek műszaki igény szinten becsült fenntartási költségvetésük megközelítőleg 14-17 milliárd Ft, az elviselhető kockázatnak megfelelő költségvetés pedig 9-11 milliárd Ft.

10 / 2 / 4 Távlati ivóvízbázisok fenntartása

A távlati vízbázisok gondozása évenként a szakági működés, a vízminőségi mérések vizsgálatával kapcsolatos, valamint a vízrajzi üzemeltetési és karbantartási kiadásokat foglalja magába. Az üzemeltetést a KÖVIZIG-ek végzik, ehhez nyújt részbeni támogatást az előirányzat.

A távlati ivóvízbázisok fenntartása, biztonságban tartása a területileg illetékes Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságok feladata. 2005. évben 48 távlati ivóvízbázison történtek fenntartási munkák. E munkák keretében a vízszint észlelő kutakban műszeres vagy kézi mérést végeznek az üzemeltetési szabályzatban megadott rendszerességgel. A vízminőség észlelő kutakból vízmintát vettek

és vízminőség vizsgálatot végeztetnek. Ezen kívül általános feladat az észlelt adatok rögzítése, kiértékelése és továbbítása a központi adatbázisba (VITUKI), valamint a létesítmények és a műszerek szükség szerinti karbantartása.

10 / 2 / 13 Védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		Működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (9 db)	111,0		111,0

Az előirányzat – 2005. évi megszüntetéséig - a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtását szolgálta. A törvényben előírt célok megvalósítása a továbbiakban elsősorban uniós támogatások igénybevitelével történik. A 2004. évről rendelkezésre álló előirányzat maradvány a már megkezdett kisajátítási eljárások finanszírozására került felhasználásra, amely nemzeti park igazgatóságoként a következő.

Intézmény	Maradvány (eFt)
Aggteleki NPI	13
Balaton-felvidéki NPI	6.263
Bükk NPI	33.462
Duna-Dráva NPI	7.943
Duna-Ipoly NPI	27.656
Fertő-Hanság NPI	10.000
Hortobágyi NPI	12.499
Kiskunsági NPI	12.352
Órségi NPI	797
Összesen	110.985

A maradványon felül az előirányzat 2,2 MFt-tal nőtt a Hortobágyi NPI-nél egy korábbi adásvételi szerződésből kikerült földterület után visszajáró pénz visszautalásával. A 2005. év végi fel nem használt maradvány 3,2 MFt.

10 / 2 / 30 Kincstári számlavezetési díjak kifizetése

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- egyéb (központi költségvetés)	3,0		3,0

Az előirányzat technikai jellegű, a 2005-től bevezetett kincstári számlavezetési díjaknak a fejezeti kezelésű előirányzatok pénzforgalmára vonatkozó összegének elszámolására létesült.

10 / 2 / 31 Fejezeti kezelésű előirányzatok technikai maradványa

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettök köre és száma	millió forint		
- egyéb (központi költségvetés)	404,2		404,2

Az előirányzat technikai jellegű, a fejezeti kezelésű előirányzatok előző évi maradványaival kapcsolatosan előírt költségvetési befizetések teljesítésére létesült.

10 / 2 / 34 Víz- és környezeti kárelhárítás

Az árvízvédekezés során az áradás által érintett igazgatóságok a készültségben levő vonalakon az elrendelt készültség mértékének megfelelő figyelő- és őrszolgálatot láttak el, folyamatosan ellenőrizték a töltéseket keresztező műtárgyak állapotát, zárását. Ahol szükséges volt, intézkedtek a zsiliptáblák és tartozékok javításáról, az átszivárgások megakadályozásáról. A szükséges helyeken az átszivárgott víz átemelését végezték. A védekezési célú közlekedés érdekében gondoskodtak a nem megfelelő állapotú töltéskoronák és megközelítő utak javításáról, kavicsolásáról. A védvonalak mentén esetlegesen jelentkező, veszélyes jelenségek észlelhetősége érdekében - a szükséges helyeken - elvégezték a mentett oldal kaszálását. Az önkormányzatokat, rajtuk keresztül a helyi lakosságot és a gazdálkodó szervezeteket (erdészet, mezőgazdasági üzemek stb.) értesítették a hullámterek várható elöntéséről, figyelmeztették javaik mentésére. Vízhozamméréseket végeztek az áradó folyókon. Gondoskodtak a hajózható folyókra kihelyezett hajózási jelek biztonságba helyezéséről, az elszabadult jelek összeszedéséről.

2005 tavaszán a belvíz kialakulása és lefutása két hullámban történt, az első február közepétől április közepéig tartott, a második hullám az áprilisi nagy csapadékok hatására alakult ki, és június elején ért véget, ekkor a Medárd időszak beköszöntével ismét növekedett az elöntött területek kiterjedése. 2005-ben a 286 napig folytatott belvív védekezés során 777 millió m³ víz került átemelésre.

A síkvidéki vízrendezési művek rekonstrukciójáról szóló tájékoztató helyett a KvVM 2005. május 12-i döntésének megfelelően a belvív védekezés csökkentési

lehetőségeit kellett megvizsgálni. A vizsgálat célja volt megkeresni azokat a lehetőségeket, amelyekkel növelhető a belvízi biztonság, ugyanakkor elősegíthető a belvízgazdálkodás érvényesítése, a későbbiek során csökkenthetők a védekezési költségek, minimalizálható a kötelező védekezés. Mivel a belvizekkel való gazdálkodás komplex kérdés, a vizsgálatokba az FVM is bevonásra került.

2005 évben 31 III. fokú vízminőségi kárelhárítást igénylő rendkívüli szennyezés, vagy vízminőség romlás fordult elő. A rendkívüli esemény oka a legtöbb esetben olajszennyezés, oxigénhiány, halpusztulás, vagy túlzott növényi vegetáció volt.

Az említésre méltó beavatkozások: két alkalommal az RSD vízpótlása, a Kurca főcsatornán és a Nyugati övcsatornán békalencse és vízínövény eltávolítása, az Egyesített övcsatorna levegőztetése és a törökbálinti csapadékelvezető árok olajszennyezésének eltávolítása.

10 / 2 /35 Természetvédelmi kártalanítás

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat a kártalanításokra, illetve egy évközi módosítással védett területek vásárlására állt rendelkezésre. A kártalanítás szabályait a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó 276/2004 (X. 8.) Korm. rendelet határozza meg. A kártalanításra fordított összeg legnagyobb részben a haris (fokozottan védett márdárfaj) fészkelése és költése, és egy védett rétisas pár fészkelése miatti korlátozáshoz kapcsolódott.

Az előirányzat felhasználását mutatja a következő táblázat:

Intézmény	Téma	Kiadások (eFt)
Felső-Tisza-vidéki KTVF Nyíregyháza	Kártalanítás	40.463
Tiszántúli KTVF Debrecen	Kártalanítás	26
Aggteleki NPI	Földvásárlás	2 700
Bükki NPI	Földvásárlás	20 400
Kiskunsági NPI	Földvásárlás	8 300
Balaton-felvidéki NPI	Földvásárlás	53 711
Körös-Maros NPI	Földvásárlás	7 400
Összesen		133 000

10 / 2 /36 Balatonnal kapcsolatos kormánydöntések végrehajtása

Az 1075/2003. (VII.3.) Korm. határozatában foglaltak időarányos felülvizsgálatról és a Balatonnal kapcsolatos további intézkedésekről szóló 1033/2004.

(IV.19.) Korm. Határozatban elrendelt vízgazdálkodási feladatok időarányosan teljesültek a következő részletezés szerint:

- a tó vízpótlási lehetőségeinek vizsgálata,
- a strandok és kikötők kotrásának támogatása,
- a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütem beruházás felülvizsgálatáról és a beruházási program módosításáról szóló 2317/2004. (XII.11.) Korm. határozat előkészítése és végrehajtása,
- a belterületi cselekvési program kidolgozása a tápanyagterhelés csökkentésére,
- a tóba torkolló vízfolyásokon vízminőségvédelmi szűrőmezők, tározók és toroklati művek létesítése,
- ivóvízminőség-javító program előrehaladása,
- szennyvíztisztítási és csatornázási állami főművek fejlesztése,
- vízgyűjtő településein a szennyvízkezelési és tisztítási fejlesztések előkészítése,
- partvonal-szabályozási tervek elkészítése és jóváhagyása,
- vízpart-rehabilitációs tanulmánytervek egyeztetése és elfogadása,
- a tó biztonságos vízkészlet-gazdálkodásához a módosított felső határt célzó vízszintszabályozás alkalmazása,
- a nádgazdálkodási feladatok végrehajtása,
- a tisztítóhajó üzemeltetése,
- ifjúsági környezetvédelmi táborok működtetése,
- az engedély nélküli feltöltések és bejárók felszámolása,
- horgászcsónak kikötésére alkalmas helyek és azok kialakításának szabályozása.

10 / 2 /37 Hulladékkezelési és gazdálkodási feladatok

A Köviced megszűnésével önálló előirányzatból működő feladat egyrészt a Köviced determinációinak átvételét, de új feladatokat is finanszíroz.

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettök köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (2 db)	5,1		5,1
- alapítvány	0,5		0,5
- közhasznú társaság	12,3		12,3
- gazdasági társaság	156,4		156,4
- önkormányzat/vagy intézménye	214,2		214,2
- egyéb (egyesület)	2,0		2,0
Összesen	390,5		390,5

A 3.374 M Ft előirányzatból ténylegesen 669,2 M Ft került felhasználásra, melyből néhány nagyobb volumenű jogcím a következő:

- Országos Hulladékgazdálkodási Terv felülvizsgálata,

- Területi hulladékgazdálkodási tervek felülvizsgálata,
- vizsgálatok, fejlesztések,
- biohulladék szabványok, iránymutatások kidolgozása,
- hulladékhasznosítói szolgáltatás támogatása,
- hulladékgazdálkodással összefüggő kommunikációs feladatok.

10 / 2 /38 Gazdálkodó szervek által befizetett termékdíj visszaigénylés kifizetése

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	Meghatározott feladatra
Kedvezményezetttek köre és száma			millió forint
- gazdasági társaság	1.909,0	1.909,0	

A központi költségvetés központosított bevételeit képező termékdíjak meghatározott feltételek esetén visszaigényelhetők. A visszaigénylés jogszerűségének megállapítását követően a Kövice fizette azt vissza a vállalkozóknak.

A Kövice megszűnését követően e kötelezettség teljesítése érdekében önálló előirányzat létesült.

10 / 2 /39 Országos Környezeti Kármentesítési Program végrehajtása

Az előirányzat az M6 autópálya építésével kapcsolatban a Metallochemia és környezetének kármentesítést, valamint a Kövice jogutód előirányzataként a célelőirányzattól átvett kármentesítési feladatokat finanszírozza. A kármentesítési feladatok az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság koordinációjában kerülnek ellátásra.

A Metallochemia beruházás 2005-2008 közötti teljes előirányzata 12.015 M Ft. A kármentesítési projekt keretében a volt gyártelep déli részén részfel elkészült. A terv szerinti előkezeléssel alkalmassá tett salakból megépült az M6 autópálya földmű déli szakasza, melyre ráhelyezték a lefedés rétegeit. Az északi rész tiszta anyagból épülő földműve is elkészült. A kormányhatározatban rögzített részhatáridőre az útpálya továbbépítésre átadásra került a felépítményi rész kivitelezője számára. Folyamatos volt a talajvíz tisztítása. A bevédett tér útalap melletti részén a külső területek kármentesítéséből, valamint a telephely északi részéből származó, autópálya építésre alkalmatlan szennyezett földből, salakból, egyéb anyagból épülő domb térfogata jelenleg mintegy 200 ezer m³.

10 / 2 /40 Természetvédelmi nemzetközi pályázatok támogatása

2005-ben nyertes nemzetközi természetvédelmi pályázatok:

A pályázat címe	Kedvezményezett	Forrás	Projekt teljes összege	Önrész (eFt)
Kék vércse védelmi programja	Körös-Maros NPI	LIFE	386 645	193 322
Pannon gyepek kezelése	MME/DDNPI/DINPI	LIFE	197 367	56 963
Bemutatói infrastruktúra komplex fejlesztése a Hortobágyi Nemzeti Park működési területén	Hortobágyi NPI	ROP	489 874	12 247
Ipolytarnóci ősvilág pompeji turisztikai fejlesztése	Bükki NPI	ROP	513 400	12 835
Új munkalehetőségek védett területen (Magyar-Szlovén határ régióban)	Őrségi NPI	PHARE CBC	44 600	4 460
Órallók útja	Őrségi NPI	INTERREG	51 973	5 641
Fenntartható vízgazdálkodás	Őrségi NPI	INTERREG	66 207	1 475
FHNP médiafejlesztés	Fertő-Hanság NPI	PHARE	5 100	510
Fertőújlaki ifjúsági szálláshely berendezése	Fertő-Hanság NPI	INTERREG	14 635	6 299
Természeti értékeket, természetvédelmi tevékenységet bemutató programok, kiadványok...	Bükki NPI	INTERREG	127 591	6 380
Maros Fórum Környezetvédelmi kampány	Csemete Egyesület	INTERREG	9 174	459
Natura 2000 program kommunikációja	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	EU Bővítési Igazgatóság pályázata	27 342	5 500
Integrált ártéri gazdálkodás a Tisza mentén	Hortobágyi NPI	GEF	502 886	323 621
Turizmus a természetért	Aggteleki NPI/Ökológiai Intézet	GEF	51 319	16 838
Összesen			2 488 113	646 550

10 / 2 /41 Állami feladatok költséghatékony átvállalása az NKP végrehajtásában

A 2005-ben megszűnt Kövise kommunikációs feladatainak az un. „*miniszeri keretéből*” az NKP megvalósításával összefüggő támogatások önálló előirányzatként kerül-

tek elkülönítésre. Az előirányzat célja, rendeltetése és felhasználásának módja miniszteri rendeletben szabályozott módon történik.

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		Működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- más fejezet fejezeti kez. előirányz	0,4		0,4
- alapítvány	11,6		11,6
- közalapítvány	0,7		0,7
- gazdasági társaság	0,9		0,9
- egyéb (egyesület, múzeum, egyetem, társulat stb.)	79,9		79,9
Összesen	93,5		93,5

10 / 3 Társadalmi szervezetek támogatása

A 2005-ben megszűnt Kövise kommunikációs feladatainak az un. „*miniszteri kerete*” került önálló előirányzatként elkülönítésre. Az előirányzat célja, rendeltetése és felhasználásának módja miniszteri rendeletben szabályozott módon történik.

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- alapítvány	20,8		20,8
- közalapítvány	0,2		0,2
- egyéb (egyesület)	92,8		92,8
Összesen	113,8		113,8

10 / 6 2007-2013. közötti nagyprojektek előkészítése

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	1,5		1,5

Ez az előirányzat a pénzügyminiszter jóváhagyásával a Kiemelt városok szennyvízkezelése kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat maradványából való 1.018,8 M Ft átcsoportosításával létesült, amely a Nemzeti Fejlesztési Hivatal

által kezelt, nagyprojektek előkészítésére tervezett költségvetési források kiegészítését szolgálja.

Az „n+2” nagyprojektek helyzete

Az EU támogatásra számot tartó, 2007. évi kezdésre ütemezett nagyprojektek előkészítésének költségvetési támogatásáról szóló” 1067/2005. (VI. 30.) Korm. határozatnak megfelelően 21 db nagyprojekt támogatási szerződésének aláírása 2005. szeptember 30-december 31. között megtörtént.

A támogatási szerződésben meghatározott összegem felül az EU támogatásra számot tartó, 2007. évi kezdésre ütemezett nagyprojektek előkészítésének költségvetési támogatásáról szóló” 1067/2005. (VI. 30.) Korm. határozat mellékletében meghatározott projektek támogatásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítást megalapozó 29/2005. (VIII. 22.) TNM rendeletben meghatározott a „2007 utáni EU támogatásokhoz kapcsolódó tervezés és EU nagyberuházások előkészítése fejezeti kezelésű előirányzat terhére a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Közreműködő Szervezete a jóváhagyott támogatások összegének 1%-át elszámolhatja kapacitásbővítésre. 2005-ben az 1% 30 %-át (25,3 millió Ft) az Ámr. feladatfinanszírozási eljárásrendje szerint soron kívül átadta az NFH. A támogatási összegek felhasználása 2006.január1-jét követően kezdődött meg.

10 / 7 Phare programok és átmeneti támogatás programjai

10 / 7 / 1 / 8 Környezetvédelmi Phare program (HU-0204)

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezetttek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	785,3		785,3

A program keretében két projekt valósult meg, melyből az intézményfejlesztés már 2004-ben lezárult.

A második projekt kapcsolódik konkrétan a Víz keretirányelv végrehajtásához Magyarországon. A projekt feladatainak befejezésére 2006. május végéig hosszabbított határidőt a Bizottság. Ennek keretében 2005-ben az alábbi feladatok valósultak meg:

- Beszerzésre került a vízügyi igazgatóságok részére 12 - a kárenyhítéshez és a kár helyén való beavatkozáshoz szükséges felszerelések helyszínre szállítására alkalmas – teherautó és utánfutó.
- elkészült 3 tanulmány az alábbi témakörökben:
  - felszín alatti vizek ökológiai vizsgálata;
  - vízminőség kárelhárítási tervek elkészítése;

- felszín alatti vizek kémiai állapotfelmérése.
- Beszerzésre került védelmi eszközök és felszerelések (olajlefölözők; tároló tartályok; merülő falak; úszó egységek)
- Tovább fejlesztett szoftver beszerzése, mely az országos vízminőség kárelhárítási területi terveket kezeli.
- Új védelmi technológiák adaptációja során: a magyar vízügyi igazgatás egy komplex tréning rendszer részletes leírását kapta vízminőség kárelhárításhoz: a humán, technikai és pénzügyi erőforrások világos meghatározását, egy működő modellt és egy részletes programot az intézményi háttér fejlesztéséhez.
- 10 vízminőségi kárelhárítási védelmi hely épült és újítottak fel FIDIC rendszer szerinti beruházás bonyolítása az alábbi helyszíneken: Tata, Szekszárd, Szentborbás, Ordas, Tiszaadony, Tiszaroff, Szeged, Tokaj, Hencida és Kismarja, Békésszentandrás.

10 / 7 / 1 / 9 Környezetvédelmi Phare program (HU-0304)

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma		millió forint	
- saját intézmény (1 db)	92,3		92,3

Három szerződés keretében valósulnak meg a 2003-as Phare program során vállalt feladatok:

- Elkészültek a stratégiai zajtérképek
- Az EMAS rendelet végrehajtása megtörtént, azonban a pénzügyi teljesítés még nem volt 2005-ben, mert a cég nem nyújtott be számlát (erre egyébként 2006. szeptemberig van lehetősége).
- Önkormányzati hulladékgazdálkodási szakemberek képzése és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz tartozó területi hatóságok továbbképzése sikeresen megtörtént.

10 / 7 / 2 / 1 Magyar Természetvédelmi Információs rendszer fejlesztése

A projekt során az alábbi feladatok megvalósulása van folyamatban:

- az információs rendszer tervezése,
- rendszertervek és felhasználói interfészek létrehozása az információs rendszer és moduljai számára,
- adatok, adatfeldolgozó eszközök és szoftverek vásárlása,
- monitoring, adatgyűjtő és továbbító eszközök vásárlása,
- az alkalmazottak képzése a rendszer használatára,

2005-ben a fenti feladatokra a közbeszerzési eljárás megtörtént, a szerződések megkötésére azonban 2006. februárban került sor.

10 / 7 / 2 / 2 Víz Keretirányelv végrehajtása II. fázis

Az előirányzatból a következő célok megvalósítása van folyamatban:

- Vízügyi Információs Központ (VIK) létrehozása, valamint azoknak a tevékenység ellátásához szükséges eszközökkel való felszerelése,
- Költséghatékonyság szempontjából leghatékonyabb intézkedési programok kiválasztását célzó gazdasági-elemzési rendszer és módszer kifejlesztése a magyarországi részvízgyűjtőkre és víztestekre; valamint a vízszolgáltatásokkal kapcsolatos költségek visszatérülési szintjének vizsgálatára; Vízgyűjtő-gazdálkodási terv mintaprojekt megvalósítása; valamint részletes részvételi program kidolgozása és végrehajtása a Víz Keretirányelvben történő társadalmi részvétellel kapcsolatban.

Erre a feladatra 2005 decemberében szerződéskötésre került sor, melynek megvalósítási határideje másfél év.

10 / 8 Környezetvédelmi és vízügyi célelőirányzat

A Környezetvédelmi és Vízügyi Célelőirányzat (Kövice) a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről szóló 2003. évi CXVI. tv alapján a korábbi Környezetvédelmi Alap Célfeladatok (Kac) és a Vízügyi Célelőirányzat (VICE) fejezeti kezelésű célelőirányzatok utódjaként jött létre.

A célelőirányzat 2005. évtől megszüntetésre került, a költségvetési adatok az előző években vállalt kötelezettségek és determinációk finanszírozását tartalmazzák.

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma			millió forint
- saját intézmény (36db)	2183,7		2183,7
- más fejezet intézménye	225,4		225,4
- alapítvány	190,7		190,7
- közalapítvány	31,1		31,1
- közhasznú társaság	1533,3		1533,3
- gazdasági társaság	3444,4		3444,4
- önkormányzat/vagy intézménye	6734,8		6734,8
- magánszemély	78,7		78,7
-egyéb(egyesület,szövetség, társulás)	632,9		632,9
Összesen:	15.055,0		15.055,0

A környezet- és természetvédelmet, valamint a vízgazdálkodást elősegítő fejlesztésekhez, szakmai programok, intézkedések, valamint kötelezettségek teljesítéséhez 2004. évig nyújtott támogatások 2005. január 1-én fennálló kötelezettsége 24.371,0 millió Ft volt, melyből az alábbi jogcímek szerint volt kifizetés:

Jogcím, feladat megnevezése	Kifizetés	Maradvány 2006. 01.01.
Termékdíj (T)	114,8	0
Felhasználható tárgyévi előirányzat		
a) fejlesztési célú támogatások (F)	8 226,2	7 550,4
Bánya, tájrendezés 2003. (B)	230,4	175,0
b) Társadalmi célú támogatások, tevékenységek, szakmai programok (K)	1 587,7	889,6
Szakmai programok (E)	429,1	19,0
c) Kárelhárítás, (árvízi, környezetvédelmi, termé- szetvédelmi), kármentesítés, külön jogszabályban megjelölt egyéb kiadások, kötelezettségek		
Kárelhárítás (H)	776,0	3,6
OKKP, kármentesítés (O)	1 957,9	577,9
d) Környezet- és természetvédelem, illetve vízügyi alapfeladatokra (M)	1 732,9	100,5
Összesen:	15 055,0	9 316,0

A fejlesztési célú támogatások kifizetésének szakmai célok szerinti megoszlása:

Fejlesztési cél	Kifizetés
levegőtisztaság-védelem (svájci hitellel 2.476,0)	995,0
zaj- és rezgésvédelem	49,8
Vízminőség-védelem (felszíni vizek védelme, felszín alatti víz és talajvédelem, barnamezős beruházások)	1 667,7
Hulladékok káros hatásának csökkentése	1 084,9
Természetvédelem	274,4
kormányhatározatból adódó feladatok	193,0
Zöld Falu, Zöld város 2003. évi Z2 cél (megújuló energiafor- rások, barnamezős beruházások, állattartó telepek trágyatárol- lónak környezetkímélő átalakítása)	1 274,0
Vízminőség-védelem (VICE determináció)	2 687,4
Összesen:	8 226,2

10 / 8/3 Környezetvédelmi alap célfeladatok – Svájci segély

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- gazdasági társaság	1.481,0		1.481,0

Az előirányzat a magyar-svájci megállapodásnak megfelelően a Magyar Villamosművek Rt. részére nyújtott svájci kölcsön nem kerül visszafizetésre, hanem a megállapodásban rögzített módon a Környezetvédelmi alap célfeladatok előirányzat kapja, amely környezetvédelmi célokra felhasználható.

2005. évben a kapott teljes összeg kifizetésre került a Fővárosi Hulladékhasznosító Mű füstgáztisztítójának rekonstrukciójára.

10 / 9 GEF – A Duna szennyezettségének csökkentése

A Kormány 2042/2004 (II.28.) Kormány határozatában a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumot bízta meg a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) és a Magyar Köztársaság között a Duna szennyezettségének csökkentését célzó projekt felhasználásának koordinációs és megvalósítási ügynöki teendőinek ellátásával.

2005. évi teljesítés levezetése	Kiadás	Kiadásból	
		működésre	meghatározott feladatra
Kedvezményezettek köre és száma	millió forint		
- saját intézmény (1 db)	41,8		41,8

A projekt előkészítésének a világbanki forrásból történő támogatását a 2004. március 31.-én aláírt GEF-PPG # TF051289 számú megállapodás szabályozta.

A Támogatás célja: a Duna tápanyag-kibocsátás csökkentése projekt előkészítésének segítése, amelynek fő célja a kedvezményezett Magyar Állam területén a Duna folyóba bocsátott tápanyagok mennyiségének csökkentése. A Duna tápanyag-kibocsátásának csökkentése két alprojektet keresztül valósul meg:

Alprojekt I – Az Észak-Budapesti szennyvíztisztító Telep bővítése kémiai tisztítási kapacitás megvalósításával, melynek világbanki támogatási összege: 60 400 USD.

Alprojekt II - A Duna-Dráva Nemzeti Park Gemenc és Béda-Karapanca Régiójában a vizes-nedves élőhelyek helyreállítása és az árterület-rehabilitációja, melynek világbanki támogatási összege: 289 600 USD.

2005 év végéig az előkészítő szakasz megvalósítása során elkészültek az alprojektekhez kapcsolódó a nemzetközi szerződésben előírt tanulmányok, pénzügyi elemzések, melynek kifizetése a világbanki finanszírozás szabályai szerint történik.

A világbanki forrás első részletének lehívására 2005. decemberében került sor, melynek során kifizetésre került az második alprojekthez kapcsolódó tanulmányok (megvalósíthatósági tanulmány és gazdasági pénzügyi elemzés, a környezeti és társadalmi hatástanulmány), ellenértékének döntő része. A kifizetett számlák teljes összege 51,6 M Ft volt, melynek forrása 41,8 M Ft világbanki támogatásból és 9,8 M Ft önrészből tevődött össze.

10 / 10 Fejezeti tartalék

A fejezeti tartalék a fejezethez tartozó költségvetési szerveknél felmerülő, előre nem tervezhető többletfeladatok és vis major jellegű kiadásainak finanszírozására szolgál.

A 2005. évi 175,1 millió forint előirányzat intézményektől és fejezeti kezelésű előirányzatoktól való átcsoportosítással 679,7 millió forintra növekedett, amely intézmények részére történő átcsoportosítással a következő kiemelt előirányzatokra került felhasználásra: személyi juttatások 251,2 M Ft, munkaadókat terhelő járulékok 82,6 M Ft, dologi kiadások 0,4 M Ft, egyéb működési célú pénzeszköz átadás 342,6 M Ft, intézményi beruházás.

Fejezeti kezelésű előirányzatok 2005. év végi maradványa

millió forintban, egy tizedessel

10/1/1	Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai	368,9
10/1/4	Természetvédelem beruházásai	13,9
10/1/6	Kiemelt városok szennyvízkezelése	36,4
10/1/7/3	Bodrogközi árvízvédelmi rendszer fejlesztése	0,4
10/1/7/5	Vásárhelyi terv továbbfejlesztése	8.052,2
10/1/7/7	Vízkárelhárítási művek fejlesztési és állagmegóvási feladatai	1.136,5
10/1/8	Egyéb regionális víziközmű hálózat fejlesztése	2,9

10/1/9	Balatoni regionális víziközmű hálózat fejlesztése	244,5
10/1/10/1	Egyéb vízminőség-védelem	4,5
10/1/19	EU Víz Keretirányelv végrehajtásának feladatai	161,1
10/1/20	Ivóvíz-minőség javító program	319,4
10/1/21	Szennyvízelvezetési és tisztítási program	273,9
10/2/13	Védett természeti területek védettségi szintjének helyreáll p.	3,2
10/2/37	Hulladékkezelési és gazdálkodási feladatok	2.080,1
10/2/38	Gazdálkodó szervezetek által befiz. termékdíj-visszaigénylés	491,0
10/2/41	Állami feladatok költséghatékony átvállalása az NKP megval.	83,8
10/3	Társadalmi szervezetek támogatása	86,2
10/6	2007-2013. közötti nagy projektek előkészítése	1.017,3
10/7/1/8	Környezetvédelmi Phare program (HU-0204)	366,3
10/7/1/9	Környezetvédelmi Phare program (HU-0304)	20,0
10/7/2/1	Magyar Természetvédelmi Információs Rendszer fejlesztése	123,7
10/7/2/2	Víz Keretirányelv végrehajtása II. fázis	40,2
10/8	Környezetvédelmi és vízügyi céllelőirányzat (2004+2005. évi)	9.316,0
	Összesen	24.242,4

Budapest, 2006. június „ ”

Dr. Persányi Miklós
miniszter